

ИНТЕРВЮ
Дойчин Боянов
за 23-ата
антарктическа
експедиция

10

СКАНДАЛ
268 язовира
с неизяснена
собственост
цъкят като бомби

3

ОПАСНОСТ
„Булгаргаз“
няма
пари
за газ?

6

ПЛАНОВЕ
Льо Пен
обеща
референдум за
излизане от ЕС

7

Неделник

Проф. Николай Цанков:
Чувствам се
благословен сред
чудото Антарктида

13

ПЕГАС

Носителката на наградата
„Аполинер“ Аксиния
Михайлова пред ДУМА

21

ДУМА

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

80 см.

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ

29-30 НОЕМВРИ

2014 ГОДИНА/24

БРОЙ 277 (6977)

СИНДИКАТИТЕ:

Бюджет, направен без мисъл за страната

Предложените параметри за ДОО със сигурност
ще инспирират социално напрежение, смятат от КТ „Подкрепа“

Бюджетът за 2015 година беше подложен на унищожителна критика от представителите на КТ „Подкрепа“, които разпространиха свое становище, в което анализират рестриктивната политика на кабинета на Бойко Борисов. Като бюджет без мисъл за хората, беше ак-

центът и на другия синдикат КНСБ, откъдето също алармираха, че се продължава политиката на рестрикции, намаляване на потреблението и увеличаване на дефицита. След като се запознахме с бюджета, сме на мнение, че в него няма идея за реформа. Това заявя

пред журналисти Константин Тренчев, президент на КТ „Подкрепа“ след вчерашното заседание на НСТС.

Предложените параметри на Бюджета на ДОО няма да решат въпросите с дефицита и демографската криза, но със сигурност ще инспирират соци-

ално напрежение, категорични са от „Подкрепа“. Президентът на КНСБ Пламен Димитров подчерта, че трябва да се харчи, да има стимули за нарастване на потреблението, а в проектобюджета не се вижда нищо такова.

2

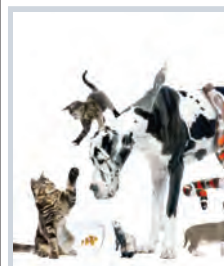
2015 - година
на социалната
мизерия

11

Снимка Пресфото/БТА

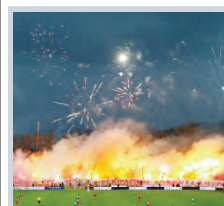

Общо 128 български и чуждестранни студенти получиха дипломите си за висше образование в специалностите медицина, медицинска сестра и акушерка на тържествена промоция в Аулата на Медицинския факултет при Тракийския университет в Стара Загора

Кога и как
празнуват
домашните
любимци

34

Феновете
на ЦСКА втори
в света с
пиротехниката
срещу
Лудогорец

38

НЯКОЛКО
ДУМИ

Валентин
ГЕОРГИЕВ

ОТ ПОСТНА ПИЦА КЪМ ГЕВРЕК

“С много труд за без пари,
конкурентен ще си ти.
За почивка не мисли,
работи и работи.
Само с работа безкрай
ще фалираме Китай!”...

Този палав фолклор се появи във фейсбук като естествена реакция на проектобюджета за догодина. Нищо ново, ще кажат някои - така е всяка есен, когато започва голямото мрънкане от вси страни в опит да се договорят повече пари за този или онзи сектор. А, както е ясно, парите не достигат и накрая всички са недоволни. После се

оказва, че въпреки намянето, някои получават бонуси, други губят работа и отиват на борсата, трети се палят от немотия. Буквално.

Тази есен обаче нещата с бюджета наистина обещават драматична 2015-а. Кабинетът планира да тегли рекордни кредити, като че ли се готви за война, а в същото време няма приоритети, няма стратегия и визия за това какво ще развива и реформира. Независимо от разчетите, минималната заплата, пенсиите и доходите или ще замръзнат, или в най-добрия случай ще се вдигнат формално, за да прикрият като смокинов лист абсолютната

липса на грижа за хората. Недоволен е и бизнесът и с право, защото се предлагат занижени данъчни приходи, нисък ръст на БВП, усещане за апокалипсис в икономиката. Обратно - чиновникът явно пак ще е на кяр, защото харченето на публичните средства си остава обвито в мъгла.

И като капак на цялата пародия и многото приказки и препоръки - и тази есен по традиция Тристранката бе свикана в последния възможен момент, уж за да “си каже мнението”. Е, вместо постна пица ни се предлага корав геврек. Гарантирано от ГЕРБ!

48
6

ISSN 0861-1343

EUR: 1.95583

USD: 1.56679

GBR: 2.45924

CHF: 1.62742

9 770861 134008 >

СИНДИКАТИТЕ:

Бюджет, направен без мисъл за страната

Ако не се налее ликвидност в енергетиката, има опасност тя да спре напълно, каза Константин Тренчев

Бюджетът за 2015-а година беше подложен на унищожителна критика от лидерите на КТ "Подкрепа" Константин Тренчев и Пламен Димитров, КНСБ, заради продължаване политиката на рестикции и ограничения във всички области. КТ "Подкрепа" разпространи своето становище, в което анализира рестриктивната политика на кабинета на Бойко Борисов.

Пламен Димитров декларира след заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество, че оценката на неговия синдикат е крайно негативна. На този етап не приемат бюджет 2015 г., в този вид е вреден за държавата, а не полезен, смята той. Димитров заяви, че бюджетът за 2015 г. не генерира политики, които да водят към растеж. Това, че в него няма или има

реформи е въпрос на гледна точка и на изменение. Няма мерки за стимулиране на икономиката и индустрията, доходите, за да може да борим дефлацията, посочи президентът на КНСБ.

Той коментира, че в социалната сфера не се виждат никакви гаранции за пенсионните права на хората и най-вече няма яснота за увеличението на пенсионната възраст. Това ни притеснява силно, че има възможност за други решения както по отношение на минималната работна заплата, така и по отношение на всички останали доходи в бюджетните системи, които се намаляват с 10%, каза той. По думите му в условията на намаляващи цени и спад на активността в икономиката трябва да се инжектира ликвидност и сред-

ва. Трябва да се харчи, няма друг лек. Другото е дефлация - надолу, затваряне на предприятия и по-лошо от 1997 г., когато беше хиперинфлацията, смята Димитров.

Предложените параметри на Бюджета на ДОО няма да решат въпросите с дефицита и демографската криза, но със сигурност ще инспирират социално напрежение, категорични са от "Подкрепа". Оттам настояват, при готовност от страна на министерството на финансите, да се ангажира да им обяснят, как да променят някои от важните параметри. Президентът Тренчев обяви, че вероятността държавата да катастрофира е 90%. В становището, изпратено до председателя на НСТС и вицепремиер Ивайло Калфин, "Подкрепа" подчертава, че фондовете на

общественото осигуряване са в системен дефицит от повече от 7 години, като negliжирането на този проблем води до сериозен недостиг на средства, които биха могли да решат ниското ниво на обезщетение за временна нетрудоспособност, мизерните пенсии за осигурителен стаж и възраст.

След като се запознахме с бюджета за 2015 г. сме на мнение, че в него няма идея за реформа, обяви след вчерашното заседание на НСТС Тренчев. По думите му това е един механизъм начин и се казва: "дай да махнем още 10% навсякъде". Той уточни, че има абсолютно излишни структури, има и такива, в които хората не достигат.

Имаме определени питання за тези 8 млрд. и кое накъде ще отиде. Не се плаша от това да се вземе заем, а от това как ще се изразходва, защото в България доста заеми са отишли не по предназначение, посочи президентът на КТ

"Подкрепа". Той заяви, че именно затова ще предложи механизъм за обществен контрол за разходването на тези заеми. Иначе ще натоварим и правнуците си, което не е желателно, добави той.

Според Тренчев, ако не се налее ликвидност в енергетиката, има опасност тя да спре напълно. Помолен да използва риториката на Симеон Дянков и да определи бюджета за догодина, Тренчев заяви, че Симеон Дянков е толкова велик, че никой не може да се сравнява с неговия начин на мислене. Симеон Дянков беше пълен идиот, каза Тренчев.

Да увеличи инвестициите и да подпомогне икономическия растеж, обеща финансовият министър Владислав Горанов. Той обяви, че е важно спешно приемане на бюджета за следващата година, така че да заработи от 1 януари. По думите му България трябва да се вмести в дефицит до 3%.

БСП поиска 400 лв. минимална заплата

400 лв. да стане минималната работна заплата през 2015 г. Размерът на месечните добавки за деца да се увеличат поне с 10%, за да се компенсира нарастването на издръжката на живота. За това настоя в декларация от името на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ депутатът Георги Гьовков от парламентарната трибуна в петък. "Категорично се обявяваме против замразяването им, което се превърна в традиция при управлението на ГЕРБ", каза Гьовков. Социалистът потвърди вече обявената от БСП позиция за обвързване на пенсионната реформа с продължителността на живота у нас и за въвеждане на гъвкави условия за пенсиониране.

Депутатът нарече разчетите на държавата за догодина бюджет на тоталното замразяване, на бедността, на социалната стагнация, на дискриминацията и на наглостта. "Добре, че не намаляхте плащанията и не повишихте прага за достъп до тях", коментира Гьовков политиката на правителството по отношение на детските надбавки. Според депутата ГЕРБ са останали верни на философията си за negliжиране на социалната тема, независимо че по време на преговорите за съставяне на правителство са дали надежда, че нещо може да се промени.

От левицата настояват за засилване на обществения характер на здравеопазването и за ангажирането на държавата при осигуряването на равен достъп до медицинска помощ на всички региони, в това число на тези с икономически проблеми. "Държим и ще следим за насочване на финансовите средства от държавата за издръжка на образованието в държавните и общинските училища", декларира Гьовков. БСП потвърди искането си за преминаване към прогресивно и семейно подоходно облагане на заплатите. От левицата смятат, че трябва да продължи политиката на провеждане на реиндустриализация на страната, за възстановяване на части от структуроопределящи за икономиката предприятия и други.

ПРИЕМНА ЗА ГРАЖДАНИ

на
СТОЯН МИРЧЕВ
народен представител
от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ
в 43-то НС от 23 МИР София
и
АЛЪОША ДАКОВ
общински съветник от БСП
в Столичния общински съвет

1 декември 2014 г. (понеделник)
от 9:00 до 12:00 ч.
в клуб на БСП в гр. София, жк "Изток",
ул. "Пиер Дегейтър" 1
тел. за информация 02/ 870 65 56
интернет сайт: www.bsp-izgrev.eu

Снимка
ПРЕСФОТО/
БТА

С пълно
Дионисиево
шестие в
Пловдив
започна вчера
фестивалът
"Дефиле на
младото
вино". Тази
година 24
винарски изби
от страната
представят
млади вина
от реколта
2014 година

МАНОЛОВА КЪМ КАЛФИН:

Работите по „дянковски“ без Дянков

Правителството възнамерява да замрази всички социални плащания. Чува се и думата увеличаване - но увеличаване на пенсионната възраст, на данъците, на външния дълг. Тези думи предизвикват смръзване сред най-бедните български граждани. Те вешат ледник период през 2015 г. Това заяви депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Мая Манолова по време на парламентарния контрол в петък. Тя полита вицепремиера Ивайло

Калфин как се чувства като социален министър в това "ледниково царство". Според Манолова замразяването на минималната работна заплата на практика увеличава броя на работещите бедни, социалното неравенство и мизерията в България.

Манолова даде пример на Калфин колко би получавал един работещ беден, чиято месечна заплата е равна на минималната. "Реално като махнете необлагаемия минимум, получаващият

минимална заплата ще получава не 340 лв., а като се сметнат и дължимите осигуровки, ще получава 266,53 лв. Това е с 20 лв. по-ниско от прага на бедността", констатира социалистката.

Манолова припомни на Калфин, който е от АБВ, какви са били предизборните им обещания - първо и най-важно ще бъде политиката по увеличаване на доходите, борбата с бедността, намаляването на работещите бедни, увеличаването на

минималната работна заплата. "Хората за това гласуваха за вас, а не за да работите по "дянковски" без Дянков", коментира депутатът.

Манолова припомни, че предишното мнозинство увеличи минималната работна заплата от 290 лв. на 340 лв. за една година, замрази нарастването на възрастта за пенсиониране, увеличи майчинството от 290 лв. на 340 лв., детските надбавки за второ дете и всички социални плащания.

БОЙКО БОРИСОВ:

В БЪЛГАРИЯ НЯМА ВОЕННИ БАЗИ НА САЩ

Не съществуват военни бази на САЩ на територията на България, категоричен бе премиерът Бойко Борисов по време на парламентарния контрол вчера в отговор на въпрос на лидера на "Атака" Волен Сидеров. Премиерът посочи, че между България и САЩ има споразумение за сътрудничество в областта на отбраната от 2006 г. със срок на действие 10 години. По си-

лата на това споразумение съоръжения на армията се ползват съвместно от въоръжените сили на България и САЩ. Това са учебният полигон в Ново село, складови съоръжения в Айтос, военновъздушната база в Граф Игнатиево и военновъздушната база в Безмер.

Предизвестие за прекратяване на споразумението се прави в срок една година или не по-късно от 12

юни 2015 година. Ако на 12 юни 2016 г. споразумението не бъде прекратено, то продължава да действа за неопределен срок и може да бъде прекратено по всяко време с едногодишно писмено предизвестие, уточни Борисов.

До този момент българското правителство не е предприело действия за прекратяване на договора, каза премиерът.

Независимо дали са магистрални, енергийни проекти - всички чакат държавния бюджет, но държавата не може да финансира всичко - не е редно и не е необходимо

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ ЗА РОЛЯТА НА БЮДЖЕТА

КОРНЕЛИЯ НИНОВА:

268 язовира с неизяснена собственост цъкят като бомби

Разследват се десет случая, няма обвиняеми за наводненията тази година

Станка КЪРДЖИЛОВА

В България има 268 язовира с неизяснена собственост. Те са като 268 бомби, които цъкят на територията на страната. Това заяви Корнелия Нинова на премиера Бойко Борисов по време на парламентарния контрол в петък.

Социалистката представи на министър-председателя информация от регионалното министерство, от която става ясно, че държавните язовири у нас са 212, общинските 2183, 26 са частните, а 268 язовира са с неизяснена собственост. Тя попита премиера Бойко Борисов кой ще контролира тези съоръжения и какво ще направи кабинетът, за да предотврати наводнения като тазигодишните.

"В понеделник ще има извънредно заседание на Министерския съвет по този въпрос", заяви в отговор министър-председателят Борисов. По думите му, на него ще бъдат разгледани всички поставени от Нинова въпроси.

Депутатката заяви, че е впечатлена от отговора на служебния вицепремиер Екатерина Захариева на отправено от Нинова запитване. "По-шокиращото в отговора на министъра е следното изречение: "Задължение е на собствениците на язовири за обследване на техническото им състояние". А как ще ги контролираме, като не ги знаем кои са собствениците?", попита Нинова.

Социалистката съобщи, че регионалното ведомство е проверило 655 язовира. От тях "77 са оценени в пре-

даварийно състояние и по-нататъшната им експлоатация е недопустима". И те трябва да бъдат премахнати до края на 2014 г.

Нинова коментира, че са само шест случаите, в които е потърсена административна отговорност. Предписанията са за премахване на язовири, но не са изпълнени и никой не е наказан. "Наказателната отговорност не е наша работа, но административната е наша", подчерта депутатката. В тази връзка тя предложи това да бъде ясно записано в закона и министър-председателят и правителството да го изпълняват.

Образува се 10 досъдебни производства заради наводненията през 2014 г. До момента няма привлечени лица като обвиняеми, пише в писмо до парламентарната група на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ главният прокурор Сотир Цацаров, цитирано от Нинова. Разследват се причините за наводненията в Мизия, селата Странско и Мерицени, Хасковско, Враниловци, Габровско, Бургас, Варна и Добрич. Прекратено е досъдебното производство за наводнението в село Винево, Хасковско. Продължават проверките и за наводнението от 2012 г. в село Бисер, Хасковско, пише Цацаров.

Тази информация е обезкуражаваща, защото всички тези дела са срещу неизвестен извършител, заяви Нинова. Според нея хората знаят кой е виновният. "Въпросът касае цялата страна, няма политически цвят, и всички тук сме длъжни да го решим", категорична бе Нинова.

Корнелия Нинова попита Бойко Борисов кой ще проверява изпълняват ли се предписанията за поддържане на язовирите, за да не се стигне до нови наводнения

ДПС изключи от групата си Гюнай Хюсмен и Муса Палев

Станка ДИНЕВА
Милена НИКОЛОВА

ДПС изключи от парламентарната група Гюнай Хюсмен и Муса Палев. Централното оперативно бюро на партията е освободило Хюсмен от длъжността общински председател на ДПС в Исперих. Това съобщи на брифинг депутатът Тунчер Кърджалиев.

Двамата са отстранени от ПГ, защото не изпълняват джентълменското споразумение в партията да не влизат в парламента с гласове от пре-

ференциален вот, обясни Кърджалиев. Гюнай Хюсмен е получил 6000 преференциални гласа от общо 27 000 за ДПС, а Муса Палев 4000 от общо 23 000.

Кърджалиев припомни, че ДПС е имало резерви към преференциалния вот. "Ние гласувахме против той да бъде включен в Избирателния кодекс", обясни той. За да има преференциален вот, гласуването трябва да е задължително, смятат в ДПС.

Решението за изключване на двамата депутати от ПГ

е взето единодушно, съобщи Рушен Риза, зам.-председател на движението. "Сигурно ще вземем отношение и към другите в листата, които са се опитали да реализират преференция, с оглед да сме честни и коректни спрямо всички колеги", съобщи той.

Близо 40 дни са били дадени на Палев и Хюсмен да освободят заемите от тях мандати. "Последните дни имаше интензивни разговори с тях от страна на ръководството", но по думите на Кърджалиев, те са отказали сами да се оттеглят.

На две срещи с ръководството на ДПС Палев, Хюсмен и останалите кандидат-депутати са поели ангажимент да не правят целенасочена кампания за преференциален вот. "Понеже естественят вот и естественят мотив на избирателя не може да се препятства, дори и да има такъв вот, той да не бъде консумиран", цитира обещанието им Кърджалиев. Той даде пример с Хасан Адемов и Нигяр Джафер, които са молили избирателите си да не гласуват за тях с преференции. "На база на тази своя коректност д-р Джафер в

момента е извън парламента", обясни Кърджалиев.

Чувам, че двама депутати от ДПС са се откъснали, дано това не е сделка и сега мнозинство да се прави с тях и с Баракова, каза спонтанно пристигналият в НС Николай Барев от ББЦ. Той намекна, че неговата формация би заместила Патриотичния фронт. От името на ГЕРБ Красимир Велчев беше категоричен, че двамата от ДПС не са отпуснени, за да да се подкрепя ГЕРБ. Нищо общо нямаме с ДПС, зарече се той и обясни, че не правят уговорки.

ПФ не се разбра с РБ как да запазят управляващото мнозинство

Милена ХРИСТОВА

Лидерите на Патриотичния фронт и на Реформаторския блок не се разбраха как да запазят мнозинството, подкрепящо кабинета на Бойко Борисов, след като и вчера РБ не оттегли кандидатурата на Орхан Исмаилов от поста зам.-министър на отбраната. Това стана след около час и половина разговори в НС. Първоначално лидерът от ПФ Валери Симеонов отказа коментар, като само обяви, че няма напредък по въпроса, станал препенямакъ на управляващото мнозинство.

Кворумът има значение за управляващото, те да си правят сметката

и да си обмислят постъпката, а не да правят глупости и след това да се оправдават. Не можем да отстъпваме постоянно, каза по-късно той и допълни, че във вторник ще имат разширено заседание на коалицията с останалите 12 партии. Оттук нататък ще има решение съответно на политическия съвет на НФСБ, ВМРО, и това ще бъде окончателното решение, категоричен беше Симеонов.

По думите му, колегите му от ПФ са пропуснали разбиране и са поели ангажимент да търсят решение на въпроса. Би било много ефектно и красиво да кажем край, тяхната версия, но не е така, коментира Симеонов.

Разговаряме за това да няма оттегляне на подкрепа на ПФ, обясни на свой ред лидерът на РБ Радан Кънев. Той подчерта, че ако бъде оттеглена подкрепата на ПФ към кабинета, ще потърсят такава от независимите, които са напуснали двамата депутати от ДПС стават общо трима и бетонират управляващите и без ПФ.

Въпреки това Кънев каза, че се разговаря да няма оттегляне на подкрепа на ПФ, т.е. мнозинството да продължи да съществува в първоначалния си вид. Друга конфликтна тема била и за новия областен управител на София, който беше назначен с протекцията на партията на Касим Дал.

Цветанов стана член на втора „силова“ комисия в НС

Бившият вътрешен министър Цветан Цветанов стана редовен член на втората "силова" комисия на парламента - по вътрешна сигурност и обществен ред. В четвъртък той бе избран за член на комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специални разузнавателни средства и достъп до данните по Закона за електронните съобщения. Председател на комисията по вътрешна сигурност и обществен ред стана Атанас Атанасов от Реформаторския блок. Тази позиция му бе обещана, след като стана ясно, че Веселин Вучков от ГЕРБ, а не той ще оглави МВР.

Парламентът гласува състава на десетте комисии, за които вчера нямаше разпределение, но пък имаше голям интерес. Както вече ДУМА писа, депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Петър Кънев оглави икономическата комисия в Народното събрание. Ден по-рано той бе избран с тайно гласуване. Член на комисията стана и Делян Певевски от ДПС. Това е единствената комисия, в чийто състав влиза той.

Председател на комисията, която ще наблюдава ДКЕВР, стана Искрен Веселинов от Патриотичния фронт. Работата му ще бъде контролирана от близък до Валентин Николов от ГЕРБ, който стана неин зам.-председател.

Очаквано Менда Стоянова от ГЕРБ стана председател на комисията по бюджет и финанси. Неин член от БСП е Румен Гечев. Нямаше изненада в избора на председател на енергийната комисия - Делян Добрев от ГЕРБ. Джемал Грозданов стана председател на комисията за външна политика. Съгласно договорките около съставянето на коалиционното правителство комисията по отбрана бе дадена на ген. Михо Михов от АБВ. Представителят на БСП в нея е Димитър Димитров.

Валентин Иванов от Патриотичния фронт стана председател на комисията за борба с корупцията, конфликта на интереси и парламентарна етика. Образователната комисия ще се председателства от Милена Дамянова от ГЕРБ, бивш зам.-министър на образованието.

Миков пожела повече такива книги и хора, които ще се замислят върху тях

Конституцията от 1991 г. и незавършената революция

Светла ВАСИЛЕВА

Социалната държава е несъстоятелна се част на четвъртата българска Конституция, приета от Седмото Велико народно събрание. Тази теза обедини дискусиата, съпътстваща представянето на книгата на проф. д-р Нора Ананиева "Конституцията от 1991 г. и незавършената революция", организирана от парламентарната група на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ, състояла се в четвъртък в Народното събрание.

С тази книга проф. Ананиева ни казва, че политиката и конституцията се правят от просветени политици, заяви председателят на БСП Михаил Миков. Да си пожелаем повече такива книги, повече хора, които ще ги прочетат и които ще се замислят върху тях, каза социалистът.

Посветила съм книгата на онези 313 народни представители, които имаха во-

лята, куража и чувството за историческа отговорност и с подписите си легитимираха Конституцията на съвременна европейска България, сподели проф. Ананиева пред присъстващите депутати, учени, преподаватели, общественици и участници в събитията от 1991 г.

Едно от безспорните достойнства на книгата според проф. Снежана Начева е, че по завладяващ начин проследява аритмията на времето и съпътствалите го трусове, понеже авторът е участник в събитията. Пропуснатите дебати - за професионалния парламентаризъм и за свободния мандат са теми, които са обстойно разгледани и които тепърва ще намират място в публичното пространство. "Конституцията от 1991 г. и незавършената революция" е полезна, защото тя участва в големия спор за интерпретацията на българския преход, каза проф. Искра Баева.

Синдикати искат:

И до IV клас неуспелите да повтарят годината

„Подкрепа“ настоява нормата за преподаване на учителите да е 18 часа седмично и до VIII кл. обучението да е целодневно

Да се върне разпоредбата, че неуспели ученици от I до IV клас, които не са усвоили минималните знания, повтарят класа. За това настоява синдикат "Образование" в КТ "Подкрепа", който заявява, че е необходимо да се преосмисли философията на оценяването в началния курс. Основание за предложението си синдикатистите намират в лошите резултати на учениците ни в международното изследване PISA, мерещо нивото на грамотност в училище.

Синдикатът предлага промени, които може да се направят в сегашния Закон за просветата, без да се чака приемането на новия училищен закон. Целодневната организация, например да стане задължителна за всички ученици от I до VIII клас, не само до V, както е сега, а за нейното финансиране да има отделен разходен стандарт. За това обаче трябва, според "Подкрепа", до две години всички училища да преминат на едномесечен режим на обучение. В момента много "първокласни" училища не предлагат целод-

невна организация поради многото приети ученици и липсата на стаи.

Освен това образователният синдикат настоява да се спре с мегагрупите и мегалепелките, като се отхвърли законната възможност за по-голям брой деца и ученици от максималния, уреден в Наредбата за броя на децата и учениците в групи и паралелки. Синдикатистите предлагат също заплатите на директорите да не зависят от броя на децата и учениците в училището, а да са според извършения труд.

Според тях директорските заплати трябва да са част от Наредбата за работните заплати.

Експертите настояват за дължителната годишна преподавателска норма на всички учители да се фиксира на 648 часа, седмичната - на 18 часа. Основанието е, че учителите са натоварени и с многобройни допълнителни подпомагачи и административни дейности. Това е свързано и с решението на Комисията по дискриминация към министъра на образованието, което е със задължителен характер, че не може за

дължността „учител“ да съществуват различни преподавателски норми. Промяна трябва да претърпи и Наредбата за възстановяване на транспортните разходи на учители и директори, защото сега те са ограничени при използването на личен транспорт, което отново ги дискриминира в сравнение с други длъжности с подобен статут в държавата, категорични са още от "Подкрепа". Още ексминистър Анелия Клисарова искаше да се уреди този въпрос в закона, но това и в момента не се предвижда.

ДВЕ ДЕЛА СРЕЩУ ЦВЕТАНОВ ПРОДЪЛЖАВАТ ПРЕЗ ЯНУАРИ

Двете дела срещу Цветан Цветанов, които стигнаха до втората съдебна инстанция - Софийски апелативен съд, са насрочени за януари. ДУМА припомня, че срещу депутата от ГЕРБ бяха заведени 3 дела, които бяха спрени заради имунитета му. След като Цветанов се откажа от него, две от делата вече са насрочени.

На 26 януари САС ще разгледа обвиненията за присвояване на 50 000 лева в полза на бившия директор на РЗБОП-Велико Търново Орлин Тодоров, по които Цветанов бе оправдан на първа инстанция. Пет дни по-рано е делото, по което Цветанов получи 4 години затвор. Той бе признат за виновен, след като пренебрегна съдийско решение за прилагане на СРС срещу Тодоров и е поставил собственоръчно резолюции "Не!!!" на

шест искания за спецсредства срещу бившия си служител. Все още не е насрочено делото, свързано със съмнения за незаконно подслушване. Обвинителният акт е срещу бившия вътрешен министър и трима бивши директори на СДОТ - Сергей Кацаров, Камен Костов и Цветан Иванов. Полицейските началници са обвинени, че от февруари 2010 г. до април 2013 г. не са осигурили адекватна защита за опазване на класифицирана информация. Те не са създали регламент за използването на специализирана мобилна техника и не са осъществили контрол за правомерното прилагане на СРС. Цветанов трябва да отговаря пред съда за това, че като министър "съзнателно е допуснал" тримата директори да извършат престъпление.

В СТАМБОЛИЙСКИ ОТКАЗАХА ПОМОЩ ЗА ПОСТРАДАЛИТЕ ПРИ ПОЖАР СЕМЕЙСТВА

Общинските съветници в град Стамболийски отхвърлиха предложението на групата съветници от БСП да дарят по една своя месечна заплата и да отпуснат по 500 лева за всяко пострадало от пожара в началото на седмицата семейство, съобщиха от БСП-Пловдив. На провела се вчера сесия на Общинския съвет левията предложи няколко решения, които поне малко да облекчат семействата, които загубиха домовете си. Да напомним за трудностите, пред които са изправени, и потърсят помощ от общинските съветници. На сесията бяха почти всички живущи в изгорялата сграда на ул. "Иван Вазов" в Стамболийски. В нарочна декларация групата на БСП предложи на председателя на Общинския съвет и общинските съветници да дарят една своя заплата в помощ на пострадалите. "Вярвахме, че всички ще се присъединят към тази наша инициатива, доказвайки, че независимо от партийната си принадлежност можем да бъдем единни и да работим заедно в името на своя град и своите съграждани", каза Атанас Тумбалева, съветник от БСП и зам.-председател на Общинския съвет. За наше съжаление аргументите на съветниците от другите партии, които се възпротивиха, бяха политически, коментира Тумбалева. По думите му, ако декларацията не произлизнала от БСП, можело да я подкрепят. Това е бездушно и чичино отношение към нашите съграждани, категоричен бе Тумбалева.

Снимка Благосвета ЦВЕТКОВА

Председателят на Съюза на тракийските дружества Красимир Премянов връчи високо отличие златен медал "Капитан Петко войвода" на председателя на Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва - ген. Стоян Топалов. Наградата бе дадена по време на научна конференция "Мястото на тракийските българи в събата на България: минало, настояще и бъдеще" в Централния военен клуб, която бе посветена на 80-годишнината на Тракийския научен институт

48% от разходите за здраве плаща пациентът

Москов да каже как ще направи реформа в здравеопазването, призова управителят на НЗОК г-р Румяна Тодорова

48% от разходите на здравеопазването се заплащат от джоба на пациента. Това обяви председателят на Асоциацията на лицензираните дружества за доброволно здравно осигуряване Мими Виткова след среща със застрахователи в Националната здравноосигурителна каса, на която бяха обсъдени проблемите в здравеопазването. Тя подчерта, че не може пациент да заплаща 330 лв. за стая с едно легло в болнично заведение.

"Възможно ли е цените за здравеопазване в най-бедната държава в Европа да са такива. На какво основание например лекар от извънболничната помощ издава фактура за избор на екип на стойност 1400 лв.", попита Мими Виткова. По думите ѝ има големи деформации в здравната система, които натоварват финансово много лица. Асоциацията е предложила на НЗОК да обединят действията си и да потърсят помощта на държавата за създаване на регулация в здравната система и облекчение на касата. Според нея без регулация и действие от страна на държавата бюджетът на касата ще набъбва всяка година.

От своя страна управителят на НЗОК д-р Румяна Тодорова призова здравния министър Петър Москов да каже как ще

НЗОК, лицензираните дружества за доброволно здравно осигуряване и българските застрахователи настояват за спешна среща с министъра

направи електронно здравеопазване и как ще реформира системата. Тодорова обясни, че срещата е била провокирана от думи на здравния министър, че той иска да въведе надграждащ модел и електронно здравеопазване. "Адмираме това, но за да стане, трябва да въведем ред, за да не се сгромоляса моделът. Без регулация от страна на държавата надграждащ модел не може да има", категорична бе Тодорова. Тя обясни, че НЗОК, лицензираните дружества за доброволно здравно осигуряване и българските застрахователи настояват за спешна среща с министъра, защото от него се очакват и спешни действия.

"Посочени са комплекси от мерки, които Министерството на здравеопазването предлага в проектобюджета за 2015 г., но те не могат да дадат ефект от 1 януари или да се случат оттогава. Ако искаме през 2015 г. да се случи нещо, следващата година трябва да е буферната година", каза Тодорова. По думите ѝ има нужда от разработване на закони и разпоредби, които да започнат да действат евентуално от 2016 г. "Бюджет, равен на реално изпълнението от предходната година, не е имало. Това е огромен реверанс към здравеопазването. Този път правителството е направило толкова, колкото може, даже и отгоре", добави управителката на касата.

ОРГАНИЗАЦИИ ИСКАТ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ В УЧИЛИЩЕ

За въвеждането на задължително здравно образование в училище се обявиха вчера сдруженията "Възможности без граници" и Българската асоциация за семейно планиране. Инициативата се организира по програмата "Превенция и контрол на ХИВ/СПИН" и е финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария. В рамките на кампанията има петиция за искане за интерактивна и задължителна здравна подготовка на учениците, която да е част от учебното съдържание, каза Мария Маринова-Алкалай от сдружението "Възможности без граници". Според Анина Чилева здравното образование трябва да се въведе в програмата на учениците от първи до 12-и клас. Пред-

ставителите на неправителствените организации смятат, че младите хора не са достатъчно информирани за болестите, които се предават по полов път, и това води до рисково сексуално поведение. Маринова цитира данни на здравното министерство, според които за първите седем месеца на 2014 г. са регистрирани 113 ХИВ-серопозитивни в България. От тях 27 на сто са на възраст под 29 г. Според Чилева предметът "Биология и здравно образование" трябва да се раздели на две, за да се отдели природната наука от здравното образование. Инициаторите на кампанията смятат, че здравното образование трябва да се изучава в часа на класа и в различни извънкласни занимания.

УНИВЕРСИТЕТСКАТА БОЛНИЦА В СТАРА ЗАГОРА ПРЕД ЗАКРИВАНЕ ЗАРАДИ ДЪЛГОВЕ

Университетската болница "Професор Стоян Киркович" в Стара Загора - най-голямата държавна болница в Югоизточна България, няма пари да плати парното си и е пред затваряне. Това съобщи проф. Петкана Чакърва - изпълнителен директор на здравното заведение. От "Овергаз" си искат натрупаните като дълг 112 000 лева плюс още 50 000 лв. аванс за декември. Тубдиспансерът дължи на болницата 160 000 лева, но може да преведе едва 30 хиляди, които не стигат доникъде, обясни

проф. Чакърва.

От 607 легла заети са едва 386. Проф. Чакърва прогнозира, че през декември болните масово ще отказват прием. Оттам ще намалее и средствата за заплати. В четвъртък от касата са превели лимитираните 1 милион и 260 хиляди лева при зарплатени 1 милион и 560 хиляди. 240 хиляди лева не достигат за заплати, затова ще бъдат изплатени 50 процента от тях.

По-късно през вчерашния ден министърът на здравеопазването Петър Москов разпоречи незабавна пълна проверка на дейността на лечебното заведение.

Рашидов се възмути от арест на художник

Министърът на културата Вежди Рашидов изрази възмущението си от публично задържане на художника Петко Дурмана по време на откриването на изложба в Музея за история на София. Както ДУМА вече писа, Дурмана бе задържан по време на изложба след намеса на охраната на президента Росен Плевнелиев.

"Възмутителен е фактът, че български художник е задържан в храм на изкуството, където е естествено място на творците. Недопустимо е български автори да бъдат публично унижавани по този начин. Музеите и галериите са най-естественото място за творците и изкуството е предназначено за цялото общество, а не за овластените пазители на реда. Администраторите идват и си отиват, а творчеството е съществено и изкуството -

вечно", заяви Рашидов.

Инцидентът с художника стана в сряда следобед в Музея за история на София. Дурмана е бил допуснат през скенерите на НСО, но много от хората с покани останали извън загражденията и той се върнал, за да им съдейства да влязат. Гардовете обаче отказали да пуснат гостите и Петко потърсил помощ от пиара на събитието. Дурмана се опитал да запише разговора с мобилния си телефон, но последвал арест, поставили му белезници, а гардовете изтрили видеото от телефона му. Във фейсбук той публикува и полицейския акт за задържането си, на който пише, че не се е подчинил на предупреждение да "напусне охраняемия периметър за мероприятие на президента на Република България".

Все повече телефонни измами по схемата за спечелена награда

Увеличават се случаите на телефонни измами по схемата за спечелена награда, предупреждават от Главна дирекция "Криминална полиция". Те разясняват схемата. Непознат се представя за служител на голям български телекомуникационен оператор и по телефона поздравява жертвата си за спечелена награда от тоболла - плазмен телевизор или сума па-

ри, по думите на непознатия. При разговора той обяснява, че награ-

дата ще бъде изплатена чрез куриер, но за целта е необходимо гражданът да закупи ваучери за пред-

ва по телефона.

Във връзка с увеличени брой на измамните органи на реда съветват хората да не се предверяват на подобни телефонни разговори и да не предоставят лична информация.

Униформените съветват още в случай на проведен подобен разговор да сигнализират в най-близкото поделение на МВР или да позвънят на тел. 112.

11-ГОДИШЕН НАМЕРИ ПОРТМОНЕ С ПАРИ И ГО ВЪРНА НА СОБСТВЕНИЧКАТА

11-годишен ученик от Тутракан намери портмоне с пари и го върна на собственичката. Момчето е в пети клас в местното СОУ "Христо Ботев", съобщават от пресцентъра на МВР. Около 17 часа в четвъртък в района на училището Денислав Ангелов намерил дамското портмоне с 302 лв., лична и дебитна карта и мобилен телефон. Без да се колебае, петокласникът позвънил на тел. 112 и минути по-късно предал чуждите

вещи на пристигнали на място полицейски автопатрул. Още същата вечер те били върнати на собственичката - жителка на града, която от сърце благодари на детето. В присъствието на майката на 11-годишния Денислав началникът на РУ "Полиция" му връчи благодарствен адрес. Той го поздрави за достойната постъпка, която е безспорен пример за подражание, и му пожела много здраве и успех в училище.

Следващата доставка на газ за България поглед въпрос

Банките пак отказаха кредит на „Булгаргаз“, чиито пари са блокирани в КТБ

Все още под въпрос е дали „Булгаргаз“ ще успее да събере необходимите средства, с които да плати авансово следващата доставка на природен газ от руския енергиен гигант „Газпром“, съобщава БНР. Причината е, че дружеството се намира в доста затруднено финансово положение, тъй като 98 на сто от парите му са блокирани в КТБ, същевременно банките за вто-

ри път в рамките на половин година отказаха да отпуснат заем на държавната газова компания „Булгаргаз“. Това стана ясно от страницата на Агенцията по обществени поръчки. Обявата за избор на кредитна институция беше публикувана в края на октомври. Компанията търсеше банка, която да й предостави кредит. Общата сума, която държавното дружество очакваше да набере, беше 139 млн. лева. В крайна

сметка обаче, поради невявяване на нито един участник за провеждане на договаряне, процедурата е спряна.

В края на юни „Булгаргаз“

се опита да изтегли кредит в размер на 90 млн. долара. Поради липса на подадени оферти в търга с откритата процедура обаче и тази поръчка беше

прекратена.

Тежкото финансово състояние на газовото дружество се дължи на блокираните средства в КТБ, на която БНБ вече отне лиценза за дейност.

Пред депутати в 43-то Народно събрание служебният енергиен министър Цонев призна, че държавни енергийни дружества имат към 159 млн. лева, блокирани в банката. 98% от парите на „Булгаргаз“ са били в КТБ заради предстоящи плащания, обясни Васил Цонев.

В момента КТБ е с отнет лиценз и с поискана от БНБ несъстоятелност. На този етап обаче процедурата е блокирана в Софийския градски съд, след като основни акционери обжалваха мотивите за отнемането на лиценза на банката.

КЗК глоби eMAG заради кампанията „Черен петък“ преди година

Комисията за защита на конкуренцията обяви вчера, че е глобила компанията „Данте Интернешънъл“ за нарушения при кампанията й „Черен петък“ отпреди точно година. Обявяването на решението съвпада с вчерашния „черен петък“ за продажби с големи отстъпки. Компанията е със седалище в Румъния, а на българския пазар оперира чрез електронния магазин eMag. Тя е санкционирана с 551 хил. лева, което е 4% от приходите от продажби на онлайн магазина през 2013 г. Двама потребители са се оплакали в КЗК, че компанията първо е увеличавала цените, за да ги намали с до 70% в деня на промоцията. Освен това някои от стоките били в единични бройки и били изчерпани минути след началото й.

Сайтът eMag ще обжалва санкцията. Според ръководството на дружеството „Данте Интернешънъл“ глобата е необосновано висока и не отговаря на цитираните в решението на регулатора нарушения. Компанията посочва, че в началото на тазгодишната

кампания „Черен петък“ са закупени 70 000 продукта три часа след старта й, а общата им стойност се равнява на 6,3 млн. лева.

Отделно „Данте“ е глобена с 206,8 хил. лева за рекламната игра на компанията „1+1 Tassimo“. В нея в продължение на три дни през март компанията е предлагала на клиентите си при покупката на една кафемашина да получат втора от същия вид безплатно. Това по същество представлява предлагане на потребителя на добавка, която е извън позволените от закона и практиката на КЗК размери, се посочва в съобщението.

Междувременно вчерашният „черен петък“ сринна сайтовете на редица онлайн магазини с намаления в България. Според анализ на уеб компанията СтудиоУеб.бг. причините за това са основно в неподготвеност на инфраструктурата за огромния трафик. Прогнозите са, че две трети от хората на възраст между 18 и 34 години са започнали празничното пазаруване в петък.

ЗАПОЧВАТ ПРОВЕРКИ ЗА ОПАСНИ СТОКИ НА ПАЗАРА

От следващата седмица започват проверки за опасни стоки на пазара. Инспекциите ще бъдат извършени съвместно от Министерството на икономиката, Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) и Комисията за защита на потребителите (КЗП).

Проверките ще се извършват от инспектори към трите ведомства. В тях ще участват и зам.-министърът на икономиката Даниела Везиева, председател на ДАМТН инж. Стефан

Цанков и председателят на КЗП Веселин Златев, както и представител на Асоциацията „Активни потребители“, съобщиха от икономическото министерство.

Преди ден бе публикувана информация за играчки с опасни химикали, които се продават по магазините в България. Оказва се, че 40% от стоките съдържат олово, кадмий или арсен. Измерванията показват, че някои са далеч над позволената норма, посочват от потребителски организации.

Тръгна изкупуването на тютюна

Кампанията за изкупуване на тютюна вече е започнала. Това стана ясно от среща на министъра на земеделието и храните Десислава Танева и заместника й д-р Цветан Димитров с фирмите-изкупвачи на тютюн, съобщиха от МЗХ.

По мнение на изкупвачите заради неблагоприятните

климатични условия реколтата е с по-ниско качество от миналата година и част от нея не отговаря на минималните изисквания. Те посочиха, че има много случаи, в които стопаните са засадили повече тютюн, отколкото са договорили за изкупуване. Фирмите-изкупвачи поеха ангажимент да приключат кампанията в срок.

БИЗНЕС КЛИМАТЪТ СЕ ПОДОБРИ СЛЕД ПЕТ МЕСЕЦА ВЛОШАВАНЕ

Стопанската конюнктура в страната през ноември се повишава с 0,5 пункта спрямо октомври, прекъсвайки серията от пет поредни понижения, показва анкетата на Националния статистически институт.

Негативният тренд започна през юни, след като през май бизнес климатът почти достигна дългосрочната си средна стойност, отчитайки близо 5,5-годишен връх.

Спадът бе провокиран главно от изострената политическа обстановка в средата на годината. Със смяната на кабинети бизнес средата стана несигурна и след месеци на подобряване на показателя през първото шестмесечие мениджърите започнаха да оттеглят доверието си и да понижават очакванията си. Тази тенденция продължи и през септември, като едва през октомври се наблюдава

лека промяна нагоре.

Реално подобряването на показателя за бизнес климата през изтичащия месец е главно заради по-благоприятните мнения на стопанските ръководители в строителството (+2 пункта) и търговията на дребно (+7,5 пункта). В структуроопределящия сектор промишленост обаче, се отчита влошаване на бизнес климата - с 1,9 пункта, а в сферата на услугите има понижение от 2,8%.

СТРОИТЕЛСТВО И РЕМОНТ НА ПЪТИЩА

И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ

ПРОИЗВОДСТВО НА ВСИЧКИ ВИДОВЕ

АСФАЛТОВИ СМЕСИ, БЕТОНОВИ РАЗТВОРИ

И ВСИЧКИ РАЗМЕРИ ИНЕРТНИ МАТЕРИАЛИ

Ямбол, тел.: 046/ 66 19 81,
0886 944 999, факс: 046/ 66 19 80
e-mail: tse_office@yambollan.com
e-mail: tse_pto@yambollan.com

ТЕХНОСТРОЙ-ИНЖЕНЕРИНГ 99

Коледни светлини в австралийската столица Канбера поставиха нов световен рекорд. Близко 1,2 милиона LED светлини върху 120-километрови кабели бяха оформени като три свързани помежду си гигантски опаковани коледни подаръци. Книгата на рекордите Гинес потвърди, че това е най-голямото показване на LED светлини

Лондон иска промени в европейските договори

Дейвид Камерън обеща нови строги ограничения на социалните помощи за имигрантите от Евросъюза

Британският премиер Дейвид Камерън обеща строги ограничения на социалните помощи за имигрантите от ЕС и заплаши с напускане на ЕС, ако Лондон не успее да договори нови правила за имигрантите с Брюксел.

Камерън заяви, че пакетът от реформи ще изиска промени в договорите за Евросъюза, но изрази увереност, че ще успее да постигне споразумение с колегите си от общността.

"Няма никакво съмнение, че планът като цяло ще наложи някои промени в договорите и аз вярвам в нашите възможности да преговаряме за тях", каза премиерът, цити-

ран от АФП.

В дългоочакваната си реч по темата Камерън не призова за ограничаване на броя на новопристигащите на Острова, но обяви новите планове на своето правителство, съгласно които работниците от Европейския съюз трябва да имат четиригодишен стаж, за да получават някои социални помощи и облаги като данъчни кредити и настаняване в общинско жилище. Освен това се спират детските надбавки за деца, които живеят в друга страна от Евросъюза. Мерките визират предимно работници с ниска квалификация, идващи от Източна Европа. Имигрант ще може да остане в Обединеното кралство само

ако си намери работа, и ще бъде помолен да напусне страната в срок от 6 месеца, ако не е намерил, добави Камерън.

Той изрази желание страната да се върне към политиката по времето на Маргарет Тачър през 80-те години.

Според оценка на експертите, реформата може да засегне близо 300 хиляди имигранти - граждани на ЕС, които заемат основно нискоквалифицирани работни места във Великобритания.

През тази година Лондон вече съкрати достъпа на имигрантите до социални плащания, като ожесточи критериите за подбор, а също така намали двойно срока, през който те

могат да получават помощи по безработица и детски.

Еврокомисията веднага реагира на изявлението на Камерън. Европейският съюз е готов да обсъди плановите на британския премиер Дейвид Камерън да ограничи социалните помощи и облаги за имигрантите от ЕС, каза говорител на ЕК, цитиран от АФП. В същото време той отбеляза, че всеки дебат трябва да бъде проведен "спокойно и внимателно". "Тези идеи са на Великобритания и те са част от дебата. Те трябва да бъдат разглеждани без драма и трябва да бъдат обсъдени спокойно и внимателно", заяви говорителът на ЕК Маргаритас Шинас.

КРАТКИ

ЕК заплашва Париж заради бюджетния дефицит

Европейската комисия даде на Франция, Италия и Белгия срок до месец март 2015 г. да коригират своите бюджети. В противен случай те рискуват да си навлекат глоби за нарушение на строгите правила за разходите в еврозоната. "В началото на март ще решим дали предприемането на допълнителни стъпки е необходимо", каза Пиер Московиси, еврокомисар по икономическите и финансови въпроси.

Тирана се споразумя с МВФ

Властите в Тирана постигнаха споразумение с Международния валутен фонд за получаване на нов транш от 53 милиона евро, който е част от заема за Албания. Ръководителят на МВФ в Албания Дадим Илахи подкрепи реформите в енергийния сектор и призова за валутна политика, която да насърчава икономическия растеж.

Тежки наводнения във Франция

Три души са загинали, а двама са изчезнали в резултат на наводнения, предизвикани от силна буря в югоизточната част на Франция. Хеликоптери, войници и паравоенната полиция са извършили десетки спасителни операции в ударения от стихията регион.

Невизждана от десетилетия дъждовна буря с ураганен вятър връхлетя столицата на провинция Куинсленд. Ранени са близо 40 души, като 12 от пострадалиите са настанени в болница. Вятърът със скорост до 140 километра в час изтръгна стотици дървета и отнесе покриви и леки постройки. Четири малки самолета бяха преобърнати на пистите на местните летища. На някои къщи покривите са отнесени на повече от 100 метра

Льо Пен обещава референдум за излизане от ЕС

Лидерът на френския Национален фронт Марин Льо Пен заяви в интервю за в. "Фигаро", че ако бъде избрана за президент, в рамките на шест месеца ще организира референдум за напускане на ЕС. "По време на тези шест месеца аз ще обиколя европейските институции, за да върна териториалния, валутния, законодателния и икономически суверенитет на Франция. След като ЕС направи тези четири неща за френския народ или откаже, ще бъде проведен референдум за оставане или напускане на ЕС", обяви тя.

По думите ѝ, ако французите гласуват против излизане от ЕС, тя ще се оттегли.

"Искам да се обърна ясно към французите, че нищо няма да се промени, ако не се освободим и не държим в свои ръце собствената си съдба. Все още има хора във Франция от калибъра на генерал Де Гол. Искам властта, за да променя нещата", поясни Льо Пен.

ЗА РЕМОНТ И РЕСТАВРАЦИЯ НА МЕМОРИАЛНИЯ КОМПЛЕКС ПАМЕТНИК НА СЪВЕТСКАТА АРМИЯ В СОФИЯ

НА 9 май 2015 година се навършват 70 ГОДИНИ ОТ ПОБЕДАТА НАД ФАШИЗМА

За да посрещнем достойно тази забележителна дата, се обръщаме към всички, които се прекланят пред подвига на героите, с призив да спасим Паметника на Съветската армия и да го запазим за поколенията.

Вашата лепта за ремонт и реставрация на тази историческа реликва можете да внесете в АСЕТ БАНК по сметка: BG501ABG80981002134101 "За ремонт на Паметника на Съветската армия в София", както и в касите на НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ РУСОФИЛИ и на БЪЛГАРСКИЯ АНТИФАШИСТСКИ СЪЮЗ.

За справки: тел.: 02 / 822 93 65, София, бул. "Евлози Георгиев" 169

Инициативен комитет за ремонт и реставрация на Мемориалния комплекс "Паметник на Съветската армия" в София

Езикът на ултиматумите е безперспективен

Русия ще продължи да отговаря на санкциите, заяви руският президент

Русия ще отговаря на санкциите, съобразявайки се със своите международни права и задължения. Опитите да се оказва натиск на Москва чрез ограничителни мерки са безперспективни, заяви Владимир Путин в интервю за турската информационна агенция "АнаДУдола" в навечерието на визитата си в Анкара на 1 декември.

Президентът подчерта, че въведените от САЩ, ЕС, Япония, Австралия и редица други страни едностранни санкции против Русия са нелегитимни.

Според Путин подобен натиск нанася не

само пряк икономически ущърб, но и заплашва международната стабилност.

Ограничителните мерки на Запада по отношение на Русия имат взаимен характер, Москва разчита, че здравият смисъл ще надделее, заяви от своя страна министърът на външните работи на Русия Сергей Лавров. Според него в редица европейски държави все по-гърмо звучат гласовете на онези, които са недоволни от негативното въздействие на санкциите на националните икономики, на интересите на деловите кръгове, които са свързани с руския пазар. Той подчерта, че антируските санкции нямат нищо общо със задачата по деескалация на ситуацията в Украйна, те са нелегитимни и подкопават стабилността на светов-

ната икономика.

Междувременно Москва поиска от балканските страни обяснения за внезапното повишаване на износа им към Русия, най-вече от Босна, чиито доставки на ябълки рязко се увеличи. Руснаците се съмняват в заобикаляне на ембаргото им върху европейски земеделски стоки на фона на украинската криза.

Износът на Босна към Русия се е утроил през 2014 г. От януари до септември 2014 г. страната е изнесла на руския пазар 3123 тона плодове и зеленчуци спрямо 1014 тона в същия период на 2013 г., сочат данни на руските власти.

Повишаването на износа е особено осезателно за ябълките и крушите с износ от 2066 тона между януари и ок-

томври 2014 г. спрямо едва 10 тона в същия период на 2013 г. "Основната част е изнесена през септември и октомври", т.е. след влизането в сила на руското ембарго, заяви босненският представител Ратко Ковачевич.

Освен това вносът от Босна на около 7000 тона ябълки от ЕС през септември и октомври спрямо 320 тона в същия период на 2013 г. също говори много. От началото на украинската криза ЕС и САЩ въведоха многократно санкции срещу Русия, която обвиняват, че разпалва конфликта в Източна Украйна.

Русия отговори като обяви през август ембарго върху хранителните стоки от страните, които й наложили санкции. Москва не крие, че би искала балканските

страна, които искат да се присъединят към ЕС, но не въведоха санкции срещу Русия, да пренебрегнат препоръките на Брюксел да не се възползват от ембаргото, за да увеличат износа си за руския пазар.

Руският президент Владимир Путин дори покани през октомври Сърбия, чиито износ на хранителни стоки към Русия съставлява само 0,2% от руския внос на храни, да се възползва "от добрия момент... за да си извоюва място на руския пазар".

Но Москва изглежда решена да преценява внимателно доставките от балканските страни, на които ЕС е основният търговски партньор. Сред тях са също Македония и Албания. Русия изисква Босна и тези две страни, които не са засегнати от руското ем-

барго, да й предоставят в най-кратки срокове данни за земеделското си производство през 2014 година.

Неотдавна Москва изпрати двадесетина тона ябълки към Македония, чиито износ към Русия нарасна с 20% на годишна основа през 2014 г., подозирайки, че те са с гръцки произход, а Гърция е страна членка на ЕС. Босненските земеделци, които видяха шанс в руското ембарго срещу ЕС, са разтревожени и се опасават от ответни мерки от страна на Русия.

Според босненската икономистка Светлана Ценич данните потвърждават, че е имало злоупотреби. "Всички съмнителни страни на Балканите произвеждат и изнасят толкова малко спрямо нуждите на руския пазар, че всеки опит да бъдат използвани като посредници бързо ще се набие на очи", казва тя.

РУСКИ БОЙНИ КОРАБИ ТРЕНИРАТ В ЛА МАНША

Ескадра от бойни кораби от руския Северен флот провежда морски учения в района на Ла Манша (Английския канал), обявиха от пресцентъра на флота, предадоха руски медии.

"Днес ескадра от кораби и спомагателни плователни съдове от Северния флот премина през най-тесната част от Английския канал през протока Доуър

(Кале) и навлезе в залив до устието на река Сена", допълват от флота. Заради лоши метеорологични условия корабите решиха да изчакаят да премине буря в неутрални води до залива. Ще бъдат тренирани мерки за борба с действията на вражески подводници, действия при навлизане на вода и при пожар на кораб и рутинна поддръжка на материалната част.

В Австрия издирват гжихагисти

Масщабна полицейска операция се проведе в Австрия срещу хора, заподозрени, че наемат кандидати за джихад в Сирия. Операцията започна в 4 ч. местно време в жилища, джамии и други молитвени домове във Виена, както и в Грац, втория по големина град в страната, и в южния град Линц. "Проповедник на омраза" от Босна е основният заподозрян в операцията, в която участват около 500 полиция. Според австрийското вътрешно министерство около 150 джихадисти са опитали да напуснат Австрия, за да се сражават в Сирия или Ирак. Половината от тях идвали от Чечения.

Ердоган се оплака, че Западът не обича мюсюлманите

Турският президент ислямист Реджеп Тайип Ердоган отново отправи атака към Запада с извода, че западните страни "не ни харесват" и били по-заинтересовани от парите на мюсюлманските страни, съобщи в "Хюриет".

"Само ние можем да решим проблемите си. Говоря открито: чужденците обичат петрола, златото, диамантите и евтината работна ръка на ислямския свят. Те обичат конфликтите, сблъсъците и кавгите в Близкия изток. Вярвайте ми, те не харесват нас". Това заяви Ердоган на Постоянния комитет за икономическо и търговско сътрудничество на Организацията на ислямската конференция (ОИСК) в Истанбул.

"Те изглеждат като приятели, но те ни искат мъртви, искат да виждат нашите деца да умират. Колко дълго ще приемаме този факт", попита още турският държавен глава. Ердоган подчерта, че близоизточните страни могат да решат техните проблеми със собствени сили без никаква помощ от Запада. Според думите на турския президент, ако ислямските страни се обединят, те можели да сложат край на кръвопролитията в Ирак и убийствата на сирийски деца.

Киев се опитва да спре индустрията в Донбас

Украинските власти усилват своя натиск върху югоизточната част на страната чрез икономическа блокада. Украинското министерство на енергетиката е инструктирало подчинените си 252 предприятия в зоната на антитерористичната операция в Източна Украйна да спрат работа от петък, 28 ноември. Това се отбелязва в решение на енергийния министър на страната Юрий Продан, съобщава ТАСС.

В решението на киевските власти се подчертава, че се прекратят функционирането на предприятията и да се замразят финансовите операции на

държавните компании, организации и корпорации, подчинени на министерството, които са в района на антитерористичната операция в Донбас. На ръководителите на заводи и организации е възложено да предоставят свои предложения по евакуацията на работниците и имуществото от зоната на специалната операция в контролирани от украинските власти територии.

По-рано ведомството съобщи, че е спряно електрозахранването в шест мини в района.

Именно Донбас е сърцето на индустрията на Украйна.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Започна тридневното посещение в съседна Турция на главата на Римокатолическата църква папа Франциск. Папата прекара първия си от трите дни в Турция в Анкара, където разговаря с Ердоган. След това той ще отиде в Истанбул, където ще посети културни и исторически обекти от византийско и османско време. Ще разговаря и с Константинополския патриарх Вартоломей I

А СЕГА НАКЪДЕ?

Време е Западът и Украйна да предложат сделка на Путин

Джон ТОРНХИЛ

Една военна мъдрост гласи, че армиите трябва да водят войните, които могат, а не тези, които искат. Добре ще е западните лидери да вземат предвид тази максима при конформацията си с Русия.

Тормозенето на Владимир Путин на неотдавнашната среща на върха на Г-20 в Бризбен може и да ги е изпълнило с топъл морален блясък, но това не направи кой знае какво за постигането на мир в Украйна. Политиката на жестикулирането не може да замени една смислена стратегия, която да подходи към най-тревожната заплаха за европейската сигурност от края на Съветския съюз.

Западните лидери с право санкционираха Русия за едностранното ѝ прекрояване на международните граници. Руското анексиране на Крим и намесата в Източна Украйна върнаха анархията в

Европа. Подобна агресия нямаше как да бъде оставена без отговор.

Обаче макар и санкциите да бяха необходимо наказание, те се оказаха неефективни като възпиращо действие. Те не промениха поведението на Русия, всъщност може само да са го влошили. Въздействието им бе да повишат популярността на режима и да укрепят хардлайнерите в Кремъл, които се наслаждават на изолацията.

А сега накъде? Реализмът сочи, че е време Западът и Украйна да се опитат да сключат сделка с Русия. Налагането на санкции и заплахата за бъдещи такива осигуряват необходимите средства за влияние. В името на стабилността на Украйна Западът трябва да използва това влияние, за да постигне дипломатическото решение, което може, вместо идеалното решение, което иска.

Главният приоритет на Запада трябва да е да помогне на една процъфтяваща и безопасна Украйна да се

измъкне от сътресенията. Това е огромно предизвикателство. Украйна обаче никога няма да успее с една враждебна Русия до границите ѝ (и вътре в границите ѝ), която е решена да я скопи като политическа и икономическа същност.

Един възможен отговор би бил Русия да бъде накарана да се изтегли. Това обаче няма да стане без започване на Трета световна война. Западът не е готов да разположи войски в защита на Украйна, нито, поне засега, е склонен дори да доставя тежко въоръжение на Киев. Нещо по-лошо, Западът не осигурява необходимата финансова подкрепа, за да се избегне изчезването на украинската икономика в черна дупка. Прогнозите са тя да се свие с над 7 процента тази година и надвисва заплахата от изпадане в неплатежоспособност.

Протоколът от Минск, споразумението за примирение, подписано през септември от Русия и Украйна под егидата на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, дава основата за всеобхватна политическа сделка.

В икономическата област Киев трябва да направи така, че търговските му сделки с ЕС да не развалят отношенията му с Русия. Преди конфликта Русия поемаше една четвърт от украинския износ. Русия също има съществен интерес от икономическото съживяване на Украйна: нейните банки и износители понасят тежки загуби в един от най-важните за нея пазари.

Западът трябва също да отговори на желанието на Путин да се обсъди структурата на сигурността в Европа. На Путин трябва да се припомним, че колективната самоотбрана на НАТО означава именно това, особено в балтийските страни.

Западът обаче трябва също да приеме, че НАТО няма да обхване Украйна. Би било неразумно Алиансът да настоява за приемането на толкова разделена страна. Разбира се, няма гаранция, че Путин би приел и изпълнил такава сделка. Целта му може да е фактическото разцепване на Украйна. Москва съеща подписания от нея Будапещенски меморандум от 1994 г., в който се гарантира независимостта на

FT
FINANCIAL
TIMES

Украйна, и до момента не спазва Протокола от Минск.

Но както писа Джордж Ф. Кенан в прочутата си статия "Х" във "Форин афейърс" през 1947 г. за съдържането на съветския експанзионизъм, "исканията (на Запада) за руската политика трябва да се изразяват по такъв начин, че да се остави възможност на Русия да отстъпи, без това да навреди на руския престиж".

Като се имат предвид настоятелните твърдения на президента на Русия, че в Източна Украйна няма руски войски, би трябвало да е достатъчно лесно те да изчезнат като по магия.

Ако Москва отхвърли предложена сделка, вече ще е време за препрочитане и прилагане на останалите препоръки на Кенан. Тогава ще се завърнем към света на противопоставящите се сили и политиката на съдържане.

Плюс-минус помощ

Земята може да смени магнитните си полюси за един човешки живот

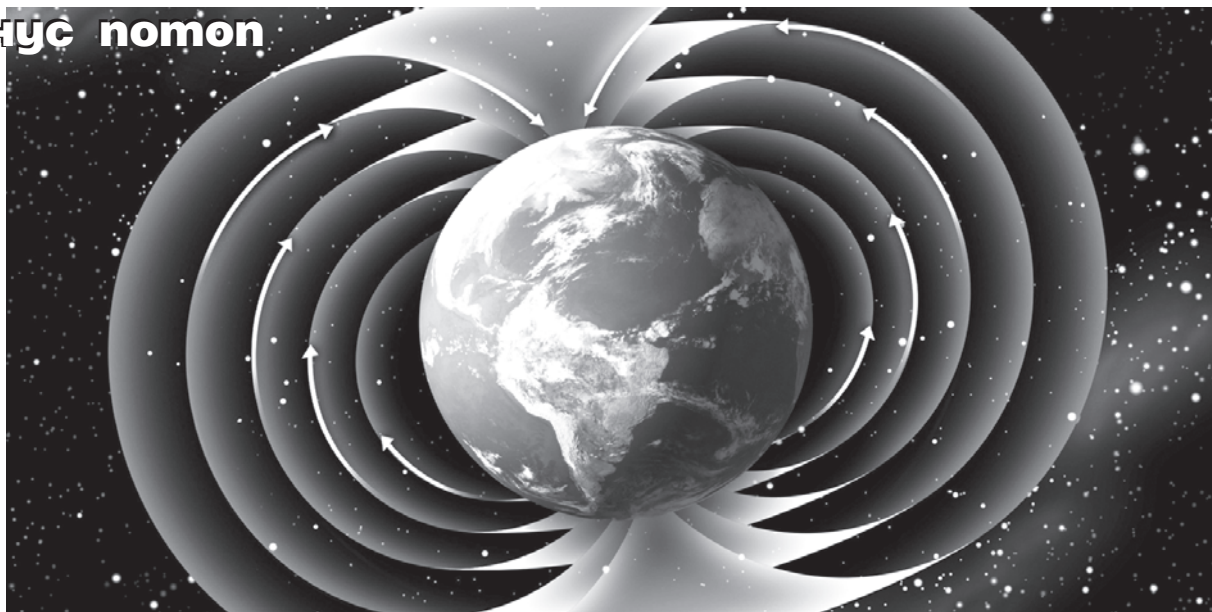
Юрий МЕДВЕДЕВ

Земята може да смени магнитните си полюси за един живот на съвременния човек. Такова сензационно изказване направи група учени от Италия, САЩ и Франция.

При инверсията (промяна на посоката на магнитното поле на Земята в геологичната история на планетата - бел. ред.) северният и южният магнитен полюс си сменят местата. Досега се смяташе, че това продължава няколко хиляди години. За последен път такова епохално за Земята събитие е станало преди близо 780 хиляди години. Значи homo sapiens не го е заварил, тъй като се е появил преди приблизително 250 хиляди години.

Смяната на полюсите е един от любимите сюжети на любителите на планетарните катастрофи, на сценариите за края на света. С него се свързват Световният потоп, изчезването на Атлантида, гибелта на динозаврите и т.н. Учените обаче винаги са успявали: смяната на полюсите е дълготраен процес, тези промени в продължение на живота на едно поколение са толкова малки, че по никакъв начин не му се отразяват. Затова новата теория на учените се оказа за нас студен душ: полюсите ще прекосчат според историческите мерки почти мигновено.

Този извод е напра-

Предстои ли смяна на магнитните полюси на Земята?

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

вен на базата на аргон-аргонови метод за датиране на дънните отлагания в изсъхнало езеро, намиращо се сред Апенинските планини на изток от Рим. На учениците, право да си кажем, им е провървяло, те са открили добре запазени се линии на древното магнитно поле. Откритието поразило специалистите: "Смяната на полюсите е станала много бързо, вероятно за по-малко от 100 години", казва професор Пол Рен от Калифорнийския университет.

Честно казано, трудно е да си представим как за толкова кратък срок са се сменили полюсите - комен-тира за "Российская газета" сензационният заместник-директорът на Института по земен магне-

тизъм, йоносферата и разпространението на радиовълните към РАН, кандидатът на физико-математическите науки Валерий Петров. - Та нали това явление е свързано с факта, че в тялото на Земята се променя направлението на магмата, състояща се от течни метали. Именно тази огромна маса и създава магнитното поле. Тя е много инерционна и едва ли е способна да промени посоката си на движение за толкова кратко време. И изобщо не е съвсем ясно как с точност до 100 години могат да се оценят явления, станали преди почти милион години.

Трябва да се отбележи, че палеонтологите са изградили календар на инверсиите за 3,5 милиарда години. Оказ-

ва се, че те случват доста редовно, по 3-8 пъти за милион години. Затова сегашната пауза от почти 800 хиляди години тревожи учените. По думите на Петров, вече има признаци за смяна на полюсите. Например това е намаляването през последните 400 години на напрежението на магнитните полета на Земята. Освен това се е променило разпределението на магнитните силови линии. Картината прилича на тази, която отговаря на стадия на подготовката за инверсия.

Доколко опасна е за нас смяната на полюсите? Съществуват най-различни гледни точки. Песимистите, разбира се, предричат катастрофа. В частност, те говорят за поток радиация, който ще връхлети Земята, загубила за продължително време магнитното поле. Та нали именно магнитни-

ят щит предпазва всички живо от смъртоносната космическа радиация.

Оптимистите възразяват, че в геологичната история на Земята е имало стотици инверсии, но така и не са открити доказателства за връзка на ем с масовите измирания и природните катастрофи. Освен това биосферата умее много бързо да се адаптира към най-различни катаклизми, а инверсията може да продължава много дълго, така че времето, за да се подготвим за промените, ще е повече от достатъчно.

Всички обаче са единодушни за едно. Съвременният свят далеч не е този, какъвто е бил преди стотици хиляди години: човекът е причинил множество проблеми, които са направили света ни крехък, лесно раним и изключително неустойчив.

Става въпрос за създадената от човека техносфера. Смяната на полюсите ще доведе до разрушаването на системите за връзки, което означава, че извън строя ще бъдат интернет, спътниците, навигацията и много други електронни системи.

Валерий Петров смята, че дори ако се окаже, че смяната на полюсите може сериозно да заплашва жителите на Земята, днешното ниво на знанията позволява да се намери решение на проблема. "По принцип на науката ѝ е ясно как да направи това - казва ученият. - Трябва да се създаде около Земята изкуствено магнитно поле, като се инсталира покрай екватора гигантски свръхпроводник и да се пусне ток през него. Разбира се, могат да възникнат чисто технически трудности, но смятам, че човек може да ги реши".

ДОЙЧИН БОЯНОВ:

Всяко изкачване е предизвикателство

Колекционирането на върхове принуждава алпинизма до събирането на капачки от бира или салфетки, казва участникът в 23-ата българска антарктическа експедиция

ДОЙЧИН БОЯНОВ е един от 12-те българи, стъпвали на най-високия връх в света Еверест (8848 м). Роден е на 1 юни 1976 г. в София. През 2004 г. завършва бакалавърска степен в НСА - треньор и учител по физическа култура и с.г., на 20 май, в 14.20 ч. българско време стъпва на най-високата точка на планетата. През 2005 г. става магистър по програма "Спорт за високи постижения", година по-късно е редовен докторант и хоноруван преподавател към катедра "Туризм, алпинизъм, ориентирание (ТАО) и снежни спортове" в НСА. От 2007 г. е член на УС на Българската федерация по катерене и алпинизъм, а от 2009 г. е председател на комисия "Алпинизъм" към нея. От 2011 г. е щатен преподавател в катедра "Туризм, алпинизъм, ориентирание и снежни спортове".

Спортната му дейност включва още алпийски изкачвания на върховете Елбрус (5642) и Улу Тау (до 4000 м) през 1999 г., Броу пик (8047 м) и Демавент (5671 м) през 2001-а, Арарат (5137 м) през 2002-а, Ленин (7134 м) през 2003-а, К2 (до 8150 м) през 2005-а, Нанга Парбат (8125 м) и Хидън Пик (до 6500 м) през 2006-а, Аконкагуа (6962 м), Мьонх (4107 м), Юнгфрау (4158 м) и Монблан (4807 м) през 2008-а, Хидън пик (8068 м) и отново Монблан през 2009-а, Гросглокнер (3798 м) през 2010 г., премиерни изкачвания на Левски (5733 м) и Сивата кула (5433) през 2012-а. На 19 юни т.г. заедно с Йоана Матеева и Румен Рагев стъпва на първенеца на Северна Америка връх Денали (Мак-кинли), висок 6194 м. Участник в стенини изкачвания в САЩ, Италия и Пакистан, печели държавни първенства по алпинизъм. С половинката си Цветелина имат двама наследници - Христо и Елена. На 10 декември Дойчин, Николай Петков и Александър Шопов ще вземат участие в 23-ата наша антарктическа експедиция, за да изкачат върхове с български имена, на които не е стъпвал човекски крак досега.

Интервю на Мони ГЕОРГИЕВ

□ Г-н Боянов, по-трудно ли бе изкачването на първенеца на Северна Америка връх Денали в сравнение с тези на другите континентални първенци, които също сте покорили - Елбрус (Европа), Еверест (Азия) и Аконкагуа (Южна Америка)?

- Не мога да кажа дали е бил по-лесен или по-труден, в друг аспект бяха трудностите. Той е характерен с това, че е на Северния полярен кръг и климатичните му условия са по-различни, но височината му е съществена - над 6000 м. Географското му положение прави температурите там много ниски. Близостта до океана поражда много силни ветрове и бури, които минават над масива, създават се друг тип опасности, за които човек трябва да се подготви.

□ Каква е опасността да се развие т.нар. височинна болест там?

- Доста реална, ето това е една от особеностите. Там може да я развиеш на по-ниска височина, отколкото в Хималаите. Колкото повече се доближава човек до полюса, толкова повече пада тази граница, в която може да бъде засегнат.

□ Предстои ви участие в 23-ата българска антарктическа експедиция. Как се зароди идеята да се включите в нея?

- Преди 2 години с колежата Александър Шопов бяхме по един научен проект на о-в Ливингстън. Имах известна информация за планината Тангра, но не знаех добре как изглежда, какво представлява и какви предизвикателства предлага за един алпинист. Оказаха се доста привлекателни върхове, които не са изкачвани. Носят и български имена, тъй като наши сънародници са ги картографирали. Т.г. с Николай Петков и Александър Шопов се надяваме да изкачим някои върхове, особено връх Левски и Големия иглен връх, който може би е най-високият в планината.

□ Притеснени ли сте, че на тях досега не е стъпвал човешки крак?

- Това е много интересна провокация към човек и много специално изживяване сам да намериш пътя. И самият пример, че вече някой е бил там, означава, че е възможно да се изкачат, което прави нещата с няколко степени по-благоприятни. Бил съм на първите изкачвания на върхове в Пакистан преди няколко години, ангажираността е наистина огромна - не само към физическото изкачване и намирането на пътя.

Снимките, които Дойчин, Йоана и Румен направиха на експедицията си до връх Денали, са изложени в лоби бара на хотел "Земята и хората" до 31 март 2015 г. Изложбата "Цветовите на Аляска" включва 40 фотографии.

□ Каква е предполагаемата им височина?

- Височината не е виедеща, тъй като те са само по 1700 м, погледнато и от нашия аршин в града, човек ще си каже "Какво пък толкова, това е нищо". Но това са ледени стени и върхове, излизащи директно от океана. Там се сблъскват Тихият и Атлантическият океан, времето и метеорологическите особености са едни от най-свирепите на планетата.

□ През май т.г. г-р Атанас Скатов направи 13-ото българско изкачване на Еверест? Чухте ли се с него, преди да замине?

- Не, случайно се запознахме преди около месец.

□ Той казва, че на 7200 м е решил да сложи кислородната маска, въпреки предварителната нагласа да покоря върха без кислород, както и ти. На теб хрумна ли ти в даден момент тогава да я използваш?

- Не, в нито една секунда. Под егидата на Федерацията по катерене и алпинизъм това бяха целите на експедицията - да бъде посветена на първото изкачване, което направи Христо Проданов - също без кислород. Не можеше да заложим на кислородно изкачване в памет на Христо. Такова се предвиждаше евентуално за първата българка, която го изкачваше тогава, но това не се случи. Готвил съм се за тази експедиция, сънувал съм я, мечтал съм я. Не можех да си позволя в момента, в който ще ми се получат нещата, да го направя с кислород.

□ Д-р Скатов стана известен като първия веган, покорил Еверест. Изключва ли нещо твоят хранителен режим?

- Абсолютно нищо, дори се храня основно с животински продукти. Даже на всяка експедиция си нося луканка, това е нещо, което ми се яде. На сериозна височина човек има проблеми с усвояването на храната по принцип.

□ Скатов си е поставил за цел да изкачи всички континентални първенци. Ти вече си стъпвал на 4 от тях. Поставя ли си подобна цел?

- Не бих си го позволил в никаква степен. За мен колекционирането на върхове е нещо, което принуждава алпинизма до събирането на капачки от бира или салфетки. Алпинизмът не е колекционерство. Разбира се, в известен смисъл, може философски да бъде обяснена биографията в алпинизма като поредица от върхове, но там има естествен развой. Не бих си позволил да кажа "Искам поредица от върхове" и някой да го кача, само защото ще бъде в колекцията, а не защото съм го пожелал по други критерии.

□ Кое е най-интересното ти изкачване?

- Всяко изкачване е било предстоящо предизвикателство и съм подхождал с голям интерес към него. Много ми е скъпо това от 2006 г., когато с

Николай Петков покорихме връх Нанга Парбат. Моментът бе изключително специален, имаме много хубаво време. Такава експедиция бе и тази през 2012 г., в която стъпихме на неизкачвани върхове в Северен Кашмир. Сегашното изкачване на Денали също бе в чудесна компания и премина в добър ритъм и дух, въпреки че маршрутът не бе труден.

□ Какво си казва, когато стъпиш на върха и постигнеш целта?

- Ако почна от осемхилядиците, това не са върхове, на които човек може да изпита някаква наслада - качил се на върха и се радва... Другите, които са по-ниски, често са по-технически. Т.е. имаш ангажираност към себе си, трябва да се мобилизираш и с умората, която си натрупа на върха, да извърши обратния път. На самия връх е изключено човек да има възможност да си помисли за тия неща. Когато поотминат, може да изпита някакво удовлетворение от това, което си направил, но то идва на по-късен етап. По време на покоряването имаш доста проблеми, с които се занимаваш, и нямам лукса да се разширяваш с емоции.

□ Боян Петров заяви, че при покоряването на Канчендзьонга през м. май е имал халюцинации на височина над 8400 м. На теб случвало ли ти се е?

- Не съм получавал.

□ Повечето алпинисти са сложни характери, трудно ли е съжителството по време на лагер?

- Трудно е, това също изисква опит и способност за регулация на емоционалните моменти в общуването.

□ На Еверест си носил икони в раницата си. Религиозен човек ли си?

- Вярвам в Господ, ако това питаш. Случвало се е да изпадам в моменти, в които искрено съм се молил, и е факт, че благодарение на него съм тук и сега разговарям. Най-малкото Бог ме е държал в съзнание, така че да мога да управлявам ситуацията, в която се намирам. Ако го няма Господ, човек отпада и с последната си опора, която би могъл да има. Аз съм стигнал в такива крайни ситуации. А религиозен, в смисъл на това да ходя на църква в неделя, да се изповядвам и т.н. - не съм. Но въпреки това имам страхопочитание, уважавам светите и на всички върхове, на които съм бил, съм носил икони, защото харесвам нашата православна вяра и смятам, че имам необходимост от силата, която те ми дават.

□ Как започна с алпинизма и опитвали ли са се твоите родители и роднини да те разубеждават?

- Започнах съвсем естествено, не е имало момент, в който съм го решавал да стане. Мечтаел съм като дете да пътуствам, да срещам нови светове, а алпинизмът е дейност, която може да те закара на много специални места. Родителите ми никога не са били "за" това да се занимавам с алпинизъм, но съм им благодарен, че никога не са ме и спирали. Самият аз съм родител и знам кога децата ми изглеждат щастливи и най-вероятно това е един от поводите да не са го правили.

На стр. 29

СНИМКИ БЛАГОВЕТА ЦВЕТКОВА

БЮДЖЕТ НА МИЗЕРИЯТА

В СОЦИАЛНАТА СФЕРА - ПОДЯНКОВСКИ БЕЗДЯНКОВ

ЕВА КОСТОВА

Ако преди време в предишното правителство на ГЕРБ бюджетът на Симеон Дянков беше постна пица, то този за догодина дори не е и пица, погледнато от социалната му страна. В момента се чертае една картина, на която противникът е комунизмът, за да се съсредоточим в тази посока и да затворим очи за най-големия проблем на съвременна България - бедността, ако цитираме известната наша историчка Искра Баева.

В управленската програма на сегашното правителство няма и дума за намаляването на бедността. В раздела социална политика има

само богди лозунзи

за "устойчиво нарастване на трудовите доходи и пенсии, съобразено с темповете на икономически растеж" или "разработване на програми за социално включване, които да подпомагат общините и уязвимите групи в обществото". И това на фона на наскоро оповестените последни данни на европейската статистическа служба Евростат за 2013 г., според които България е на първо място в ЕС по дял от населението, застрашено от бедност или социално изключване - 48%. За сравнение, в съседна Румъния, която е на второ място, дялът на това население е 40,4%.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА КНСБ:

Разработване на спешен пакет от мерки за повишаване на доходите в страната за най-уязвимите слоеве от обществото - пенсионери, социално слаби граждани, работещи бедни, безработни и хора с увреждания. Приемане на програма с конкретни параметри и прилагане на догонваща политика по доходите, съобразена с темповете на икономически растеж, но и с необходимостта от по-голяма справедливост в разпределението и преразпределението на създадения продукт. Повишение на минималната работна заплата от началото на 2015 г. на 400 лв. и гарантиране на предимствен ръст през целия 4-годишен период, с цел достигането на 50% съотношение спрямо средната работна заплата до края на 2018 г. Договаряне на минималната работна заплата за страната, като се промени нормативната база за това. Изработване на механизъм за ежегодно договаряне на МРЗ, който да се опира на социални и икономически критерии и показатели. Логистична подкрепа на социалния диалог и ежегодни преговори по препоръчителни индекси за ръст на работните заплати в отделните браншове.

21% от българите, или всеки пети, живеят с доход под прага на бедността. Според националните цели на страната ни до 2020 г. бедните у нас трябва да се намалат с 260 000 души. Как обаче ще стане това с новия проектобюджет 2015 въобще не е ясно. Ясно е само това, че той ни обрича на още по-голяма мизерия и от досегашната. Защото всички намерения в бюджет 2015 са

под знака на изваждането

и бият отново по бедните.

Навремето Бойко Борисов не искаше и да чуе думата "замразяване", сега тя доминира над всички бъдещи намерения в социалната сфера. Минималната заплата и социалните плащания замръзват. Преди време КНСБ поиска минималната заплата да се вдигне на 400 лв. Работодателските организации отново скокочиха срещу идеята за дежурния мотив, че така щяла да се увеличи безработицата. Управляващите чука само последните - най-ниското възнаграждение си остава 340 лева.

Но не сега, ще порасне с 20-ина лева, обещава управляващите. На минимална заплата по данни на НСИ при пълно работно време през 2014 г. са 263 450 души - 12 на сто от всички заети.

Пенсията се индексира с 1,9 на сто (вместо с 2,4 - щото имало дефлация), като минималната догодина ще порасне с цели 3 лева и ще стигне "заветните" 157,44 лева. Правителството разко

лидна пенсия, която получават хора с увреждания с над 70 процента неработоспособност. Парите, които ще се спестят от тази стъпка, надали ще увеличат кой знае колко приходите в НОИ, но ще вгорчат живота на хиляди хора, които и сега едва скърпват двата края.

Запазва се минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се, но почти двойно скача този доход за земеделските и тютюнопроизводителите - на 420 лева. От 1 януари догодина максималният осигурителен доход нараства с 200 лева и от 2400 става 2600 лева, таванът за максималната пенсия стига 910 лева вместо досегашните 840. Най-високите пенсии пак ще нараснат съществено и ножицата спрямо най-бедните възрастни ще се отвори още повече.

От догодина, въпреки протестите на синдикатите, пак започват да растат възрастта и стажът за кандидат-пенсионери в най-масовата - трета категория труд. Мъжете ще излизат в пенсия на 61 г. и 38 г. стаж, а жените - на 64 г. и 35 г. стаж. Тази тенденция ще

те на майките те също замръзват на 35 лева за първо, 50 лева за второ дете и 35 лв. за всяко следващо. Новото е само това, че майчинството ще се смята въз основа на осигурителния доход за 24 месеца назад, а не за 18, както е досега. Така управляващите и този път утежняват положението на майките и си измиват ръцете за търсене на решения за демографската криза в България.

Въпреки неоптимистичната прогноза за пазара на труда и очакваната 11,7% безработица догодина обезщетението за останалите без препитание хора не мръдва от жалките 7,20 лева на ден чак до 2017 г. Разходите за здраве догодина си остават като тазгодишните. Управляващите се заканват през 2015 г. да се създаде законова рамка за реформа в тази сфера и промяна във финансирането на здравните услуги. Нови клинични пътеки няма да има, ще се ограничи достъпът до нови скъпи лекарства, ще се въведат нови правила за управление и лимити за финансиране на болниците.

В бюджет 2015 г. липсва перо за доплащане на личните лекари, ако таксата на пенсионерите при личния лекар остане 1 лева, а не стане 2,90 лв.

На този фон си остават плоският данък и новият 10-процентов удар върху ливхата от смешните пари, които някои обикновени българи все пак успяват да спестяват. Макар че се спестява от нещо, което го имаш...

У нас официалната линия на бедност е 251 лева. На хартия. На практика за измерител на социалните помощи се използва гарантираният минимален доход, който вече години наред е 65 лева. Чудно ли е тогава, че от целеви помощи за отопление се възползват едва 16 на сто от бедните. Бедни са над 28 процента от българите над 65 години, повече от 28% са бедните деца, а тяхното ранно отпадане от училище идва от точно тази бедност, от липсата на мотивация, че ще учиш и ще работиш със заплата по достойнство.

Работата у нас не е гаранция

Обаче за благополучие и стабилно социално положение, посочи преди време едно изследване на Фондация "Фридрих Еберт". Близо 600 000 българи получават заплата

Проф. БОЯН ДУРАНКЕВ, ИКОНОМИСТ В УНСС:

Засега няма индикатори, които да подсказват, че нещата за най-бедните ще тръгнат нагоре. Националната, социална и икономическа сигурност в България са под съществена заплаха и то откъдето, а не откъдето. Общо взето моделът, който се изповядва в България, е пълна свобода на цените на пазара и развихряне на антисиндикалното движение. Смисълът на частните фирми е да произвеждат печалби, а не да гарантират високи заплати и благополучие на своите служители и граждани. Вижда се, че навсякъде се произвеждат печалби, но не се произвежда благоденствие. Нещо типично за една "дива и варварска" икономика, каквато беше изградена в България.

(28 март 2013 г., Радио "Фокус")

под 67% от средната за страната, която е около 817 лв. Както посочва националната статистика, доходите на домакинствата са най-вече от заплатата. На второ място са пенсията. Една трета от парите в семействата отиват за храна, като тези разходи непрекъснато растат - един човек през 2008 г. е давал по 1194 лв. за изхранване, през 2013-а тази сума вече е 1480 лв. Разходите по жилищата също нарастват - от 565 лв. през 2009 г. на 784 лв. през 2013 г. За над една пета от домакинствата обаче доходите се въртят около прага на бедност и ако, не дай си боже, обстоятелствата наложат загуба на работа, болест, пенсия, тези домакинства веднага се озовават на дъното, от което не се знае кога и дали ще излязат, алармират експерти.

Това е голата истина днес за България в Европейския съюз. Барабар Петко с мъже, както се казва. Компания, в която Петко или е подминат в суматохата, или стои начело на класации, правени като че ли в черен петък. Класации с най-много и най-големи негативи. Бюджет 2015 е замислен като че ли за всички нас, родените на този ден. Ще продължим да се питаме сигурно с какво сме го заслужили и дали и този път ще преглътнем горчивия хап.

продължи и през следващите 2016 и 2017 г., според предвиденията на кабинета. През 2015 г. ще се даде възможност за по-задълбочено обсъждане и приемане на трайно решение на проблемите с оглед удовлетворяване интересите на работещите при условията на първа и втора категория труд, както и намаляване на натиска върху осигурителната система и съобразяване с препоръките на ЕК за намаляване на формите на ранно пенсиониране и за удължаване на ефективната пенсионна възраст", обещава хората на Бойко Борисов. Така втичат проблемите в тази област се хвърлят

го второ нареждане

Колкото до детските месечни помощи, въпреки протести-

ДУМА

Датата

29

СЪБОТА 29 НОЕМВРИ 2014

СВЕТЛА
ВАСИЛЕВА

Не съществуват военни бази на САЩ на територията на България, отсекача по време на парламентарен контрол Бойко Борисов. Формално той е прав. Ако трябва да сме прецизни - бази на САЩ в България няма. Има съоръжения, които се използват съвместно от въоръжените сили на двете страни по силата на Споразумение, подписано през 2006 г. Вследствие на него САЩ получават като подарък за срок от 10 г. две авиобази

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

Бази няма, забравете!

- Граф Игнатиево и Безмер (втората определяна още през 2006 г. от американски източници като една от шестте особено важни задгранични бази наред с такива като военновъздушната Манас в Киргизия и Гуантанамо бей, Куба), учебен полигон "Ново село" и складови съоръжения в Айтос. Всичко това - безплатно, согласно Споразумението.

Бази няма, така е! За военни бази се плаща. В България САЩ полз-

ват "съоръжения", а покрай тях и други бонуси, освобождаващи ги от плащане на летищни и пристанищни такси, такси престой, радиочестоти и пр., както и статут "не помалко благоприятен" от този на въоръжените сили на страната при получаване на логистична поддръжка. Всичко това - надлежно описано в съпътстващите Споразумението анекси.

Дори и да ги наречем юридически коректно "съ-

оръжения", премиерът нека не бяга от въпроси за ползата и ефекта от присъствието им на наша територия. Защото от наличната публична информация излиза, че ние не само сме предоставили военната си инфраструктура безвъзмездно, ами даже и плащаме на американците, за да я ползват (чрез годишните вноски в Алианс и участие в задгранични мисии и спецоперации).

Що бихме искали да знаем колко работни мес-

та (не временни, а постоянни) създаде присъствието на американските военни тук, колко български фирми са сертифицирани за доставчици на американската армия и като такива са подобрили пазарните си позиции, както и колко са "спестените" приходи на бюджета от това, че американците са освободени от плащане на мита, такси и акцизи.

Бази няма, забравете! Е, не, едва сега започваме да питаме.

Батман ще ги спаси

СВЕТЛАНА
ВЕЛЕВА

"Булгаргаз" в ролята на просяк. НЕК в ролята на сираче. И това не са някакви закъсали частни компании, които търсят спасение за огромните си дългове в защита единствено на частните си интереси и поради това всички да ги отхвърлят. Това са структуроопределящи държавни

компания, в един от най-важните за националната сигурност сектори - енергетиката. Странно е как за тях държавата нехаете, а интересите на свързани с тях частни бизнеси са защитени с държавна политика и президентски протекции. Възниква въпросът държавата, в лицето на управляващите и държавния глава, за частния капитал ли работи?

НЕК задължня критично, когато ГЕРБ допусна до мрежата присъединяване на рекордно количество БЕИ, чиято енергия задължително трябва да изкупува на 10 пъти по-висока цена. За да балансира тази неравнопоставеност, БСП наложи 20%

такса на БЕИ-ата, но с президентско вето тя бе отменена. Служебният кабинет на свой ред се погрижи за интересите на ЕРП-ата, като вдигна цената на тока и техните признати разходи, а дълговете на НЕК ще плащаме ние.

Низвергнат от държавата се оказа и "Булгаргаз", чиито капитали са блокирани в КТБ. За втори път в рамките на половин година банките отказват да дадат кредит на държавното дружество (стр. 6). Въпреки обещанията на служебния министър на енергетиката, че един от първите приоритети на следващия кабинет трябва да е осигуряването на оборотни средства за

"Булгаргаз", към момента не е ясно откъде той ще намери пари, за да плати за следващата доставка на синьо гориво от "Газпром". А какво пречи държавата да даде гаранции на банките, за да отпуснат кредит на "Булгаргаз", като това е доказана практика?

Цялата история прилича на театровете с коледните добавки за пенсионерите. Двама министри като "добро и лошо ченге" се карат, че няма пари, шум до небесата и стрес за хората. Тогава идва Бойко Борисов на бял кон и като един Спасител ги "намира". Въпрос на дни е да повтори същата пиар акция, сигурно в ролята на Батман.

За двете летви

ВЕЛИАНА
ХРИСТОВА

Великобритания започва драстична реформа в средното образование с много по-висока летва в оценяването, а в британските вузове от септември идната година ще се влиса само с две пълни шестци от матурите, съобщиха агентите. Целта е по

качество на знанията възпитаниците на английските вузове да се откъснат рязко напред от останалите. Премиерът Дейвид Камерън пък вчера обеща ограничения за имигрантите от ЕС, като социални помощи и облаги ще им се дават само след 4 години работа на Острова.

И двете неща имат пряко отношение към нашите абитуриенти, от които около 1600 заминават да учат в Англия всяка година. Е, вече няма да е така. Защото две пълни шестци от двете матури у нас в последните две години на пример имат съответно 100 и 133 деца. При максима-

лен брой на явилите се грубо около 60 000. И при една ниска летва на оценяването, която вече години нийкой не смее да вдигне, щото успехът на децата цял да падне ниско. Така от догодина всичките ни пълни отличници да се втурнат към Англия, пак ще са 12 пък по-малко от заминаващите досега.

Е, би трябвало да ни радва, че британците принудително ще свият нашето изпитание на мозъци. Защото срещу това явление България сама абсолютно нищо досега не е предприела, макар да сме първи в ЕС по интензивност на напускащите страната младежи. Напротив,

оставили сме наши вузове да приемат напрежки на закона дори без диплома за средно образование, не ни пука от многото кухи отвърте "печатници за дипломи", най-качествените ни вузове са с най-малък ръст на финансирането, дават им никакви бонуси като в шоуто "Стани богат". Контролът от държавата е само на хартия.

Така че докато у нас нищо не се променя, щото било антипазарно държавата да се меси, потокът емигриращи деца просто ще се премести от Англия към Франция, да речем. А на черния просветен пазар пълните шестци ще поскъпнат...

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН ЗА СОЛИДАРНОСТ С ПАЛЕСТИНСКИЯ НАРОД.

Отбелязва се от 1978 г. с резолюция на Общото събрание на ООН. Поводът е решението на световната организация от 29 ноември 1977 г. за премахване на британския протекторат над Палестина, обявен на 11 септември 1922 г., и за разделянето ѝ на две държави - еврейска и арабска. Преди дни Общото събрание на ООН провъзгласи 2014 г. за Международна година на солидарност с палестинския народ. От ноември м.г. Палестина е със статут на наблюдател в международната организация.

1643 - УМИРА КЛАУДИО МОНТЕВЕРДИ, ИТАЛИАНСКИ КОМПОЗИТОР (Р. 1567 Г.).

Творчеството му бележи прехода между ренесансовата и бароквата музика. Автор на 18 опери, от които днес са запазени единствено "Орфей", "Коронацията на Полея", "Завръщането на Одисей" и известната ария "Lamento" от неговата втора опера "L'Arianna". Смятан за майстор на мадригала.

1797 - РАЖДА СЕ ГАЕТАНО ДОНИЦЕТИ, ИТАЛИАНСКИ КОМПОЗИТОР (УМИРА 1848 Г.).

Автор на около 75 опери, 16 симфонии, 19 струнни квартета, 193 песни, 45 дуета, 3 оратории, 28 кантати, инструментални концерти, сонати и др. Най-популярни от музикалните му творби са "Любовен еликсир", "Лучия ди Ламермур", "Фаворитката", "Дон Паскуале". Заедно с Винченцо Белини и Джоакино Россини е водещ композитор на опери белканто.

1803 - РАЖДА СЕ КРИСТИАН ДОПЛЕР, АВСТРИЙСКИ МАТЕМАТИК И ФИЗИК (УМИРА 1853 Г.).

Най-известен е с изследванията си за промяната на честотата на вълни при преместване на източника спрямо неподвижен наблюдател - т.нар. Доплеров ефект. Професор по физика и астрономия в Пражката политехника (дн. Чешки технически университет), а след това - ръководител на Института по експериментална физика на Виенския университет.

1858 - УМИРА КОНСТАНТИН ФОТИНОВ, ПРОСВЕТЕН ДЕЕЦ (Р. ОК. 1790 Г.).

Възрожденски книжовник и преводач. Редактор и издател на първото българско списание "Любословие". Чрез него си поставя за задача да съдейства за укрелване на националното съзнание на българския народ и да повдигне неговото самочувствие чрез примери от родната история. Оставя трайни следи в културния и просветния живот у нас през средата на XIX в.

1986 - УМИРА КАРИ ГРАНТ, АМЕРИКАНСКИ АКТЬОР (Р. 1904 Г.).

Роден в Бристол (Англия) като Арчибалд Александър Лийч. 20-годишен заминава за САЩ с труп, в която играе от 13-годишен, и остава в Америка. Звездата му изграва окончателно през 1937-а. Шлифова до блестящ образ си на малко загадъчен, леко дистанциран, хладнокръвен герой, който не губи чар и присъствие на духа както във фарсови, така и в романтични ситуации. Грант става любим актьор на Алфред Хичкок, който казва: "На Кари не трябва да се дават указания, трябва просто да го поставите пред камерата." Носител на почетна награда "Оскар" за цялостния си принос в киноизкуството (1969).

2001 - УМИРА ДЖОРДЖ ХАРИСЪН, БРИТАНСКИ ПЕВЕЦ И КОМПОЗИТОР (Р. 1943 Г.).

Водещият китарист на рок групата "Бийтълс". Често наричан "тихий бийтълс", Харисън е последовател на индийския мистицизъм, като допринася за неговото популяризиране. След разпадането на "Бийтълс" има успешна кариера, както самостоятелна, така и с групата "Травълинг Уилбърис", като филмов и музикален продуцент.

Неделник

СЪБОТА
29 НОЕМВРИ 2014

ПРЕПОРЪЧЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

ДУМА

ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ

ЧУВСТВАМ СЕ БЛАГОСЛОВЕН СРЕД ЧУДОТО

Разговора водим в кабинета на професора, чийто две стени са обикчени с дипломите, грамотите и наградите му от наши и от чуждестранни институции. Тук са и удостоверенията му за почетен лекар на Българския лекарски съюз, за Лекар на годината, наградите "Проф. д-р Богомил Берон", "Златно сърце", "Златна панацея". Говорим за участието му в българските експедиции на Антарктида. Сега, през ноември и декември т.г., на две групи нататък тръгва 23-та полярна експедиция.

АНТАРКТИДА

Известният наш лекар-дерматолог проф. Николай Цанков за пети път ще се отправя към Ледения континент с поредната българска експедиция, за да изследва влиянието на климата върху човешката кожа

Интервю на Петра ТАШЕВА

□ Проф. Цанков, отново се отправяте на дълъг път към Антарктида.
- Ако котка не ми мине път, много ще се радвам пак да тръгна с екипа на проф. Пимпирев. Щастлив съм, че станах част от българските учени, които работят на Антарктида! Участието си в четирите последни експедиции приемам като подарък от Бога! Горд съм, че там, в ледената и екзотична красота на късчото България, под нашия национален флаг, мога да извършвам научните си изследвания, да работя и с други чуждестранни из-

следователи на Белия континент.

□ Как минават дните на участниците в експедицията?

- Там работят опитни учени - геолози, биопози, метеоролози, гладиолози, лекари. Има страшно много работа - и по осигуряване на битовите условия, и по всекидневните изследвания на специалистите. Благодарение на опитността на Христо Пимпирев, на неговата организация и на работливостта на колегите, които той включва в групата, дните минават в труд, но и в удоволствие от общуването помежду ни и с колегите от съседните чуждестранни бази. Няма скука, работа има по всяко време и за всекиго. А в свободното си време грабваме лопатите и ринем сняг - иначе вятърът го довява и ще ни затрупа.

□ Как се предпазвате от заболявания там?

- В основната къща има лекарски кабинет, в групата има винаги лекари - хирург и анестезиолог. Те са необходими, ако се наложи оперативна намеса. Иначе от четири години се използват препаратите на проф. Минчо Шекерджийски - Имунодоокси и Фариностим. Те съдържат витамини, антиоксиданти, мобилизират организма, вдигат имунитета му, предпазват от грип, заболявания на гърлото, от хрема и ангина. Прилагани са по време на нашите военни мисии в Афганистан, както и при интензивни спортни натоварвания, като моят опит от приложението им при членовете на експедицията показва отличните им профилактични качества.

□ Разкажете за вашите изследвания на Антарктида.

- Като дерматолог аз работя по проект за защита на кожата от "агресията на околната среда", проучвам как промените на климата се отразяват на кожата. Малцина от нас съзнават, че площта ѝ е 2-2.5 кв.м я прави най-големият анатомичен орган на човешкото тяло. Тя е първата бариера, която предпазва организма ни от агресията на външната среда, от ултравиолетовата радиация. Замърсеният въздух, вредните газове, храните, пълни с химия, синтетичните материали - всичките "благини" от прогреса на човечеството се отразяват както на организма ни, така и на кожата ни, която също страда, боледува от алергии и болести. На Ледения континент условията са близки до стерилните, атмосферата е без въглеродни емисии, без болестотворни вируси и бактерии. Ние сме там през тамошното лято, когато температурите са около нула градуса, вятърът е със скорост 60-80 км в час, а влажността на въздуха е много висока. Слънцето е животно, то ни е необходимо, но в определена доза. Предозирано, слънчевите лъчи са вредни за кожата. А на Антарктида те са извънредно силни. Озоновата дупка вече е много голяма. Тя е почти три пъти по-голяма от територията на САЩ - близо 30 млн. кв.км! Ледената покривка на Антарктида е с дебелина около 2 км и отразява всеки лъч. Всъщност ние се намираме в "ледена пещ" с мощна слънчева радиация. Антарктида е истинска лаборатория, един мини модел на климатичните промени в света, които първо настъпват тук. Даже и при отсъствие на слънцето,

по въпросите за предпазването на кожата от него и от пигментни тумори.

□ Кой момент от последната експедиция запомните с най-голямо вълнение?

- Аз стоя там по един месец - толкова мога да отделия от времето си. Към края на последния ми престой пристигна луксозен туристически лайнер с американски и японски туристи. Те са богати възрастни хора - круизът струва около и над 10 хиляди долара на човек. Посрещнахме ги, помогнахме им да спазат на остров Ливингстън, разведохме ги из него. Но най-трогателният момент беше, когато ги въведохме в нашия нов православен параклис "Св. Иван Рилски", където, озарена от сиянието на запалените свещи, художничката Ганка Павлова, с палитра в ръката, рисуваше иконата на Света Богородица. Те се просълзиха от възхищение, не очаквайки, че на края на света има хора, които зачитат източноправославната си религия.

□ Чула съм, че сънищата на полярниците са особени. И Боян Биолчев написа няколко разказа за странните си сънища на Антарктида.

- Дотам се пътува около 15 дни. Ние сме на 13 хиляди километра от България, на края на света, сред ледове, в абсолютна тишина, без мобилни телефони, без удобствата на цивилизацията, и у всекиго от нас тайничко пулсира въпросът: "Ами ако не се върна?" Сигурно това е причината за вълнуващите сънища, в които се виждаме и разговаряме с починалите си близки и роднините си - "на широк екран".

□ Какви са ползите за България от тези експедиции?

- Малка България след Освобождението си е губела свои територии, но сега за първи път печелим територия, и то в Антарктика! Ние сме една от 29-те страни - големи и богати, които имат бази в едно все още девствено място, богато на злато, сребро, мед, газ, питейна вода.

□ Как се чувствате вие там? Готов ли сте пак да тръгнете?

- Чувствам се благодисполовен! Показваща и приказната красота на ледниците! Възраждам се от чистотата, белотата, от тишината. А се зареждам от компанията на чудесните си колеги и от мисълта, че тази база е част от България! Удоволствието си струва трудностите.

Снимки личен архив на проф. Николай ЦАНКОВ

Този тюлен е само...
на 14 780 км
от нашето Тюленово

Представата ни за книга и вестник е свързана с понятието "печат". А печатната медия господства повече от 500 години. Сърпещиците и радиото и телевизията - се появяват през втората половина на XX век и се развиват все по-успешно. Казват, че трите медии били в състояние на мирно съвместно съществуване, а след телевизията се нареждал вестникът.

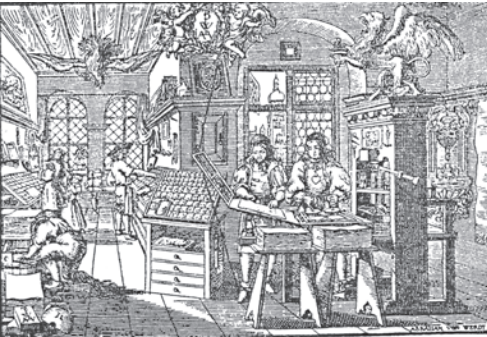
Днешният образ на вестника е в ръцете на читателите, специалистите го определят като "новият" вестник, претърпял какви ли не трансформации до модерната преса. Независима история е предълга, за да я съберем на страница-две, но ще се опитаме да я разкажем на четящите.

В пробната книжка на своето "Любословие" (1845-1846) Константин Фотин

нов (1790-1854) окаява българите, че те още нямат периодични издания, "кои са чело-века повече потребности, нежели хлеба..." Българинът е започнал да чете вестник на български език цели два века след четящите в Европа. Първият брой на първия ни вестник "Български орел" (1846-1847) бил отпечатан на 20 април 1846 г. в Лайпциг. Намеренията на издателя му д-р Иван Богоров (1818-1892) били всеки месец да предлага на читателите по два броя, но вторият се появил 5 месеца след първия, а третият - едва на 1 януари 1847 г. Повече от благо-

родни били намеренията му да помества и "граждански известия от вътре", но едва в третия, последен брой, се появили няколко новини от Българско.

Първият български журналист пише в програмната статия кое го е подтикнало да пристъпи към това толкова трудно и смело начинание: "Всички народи около нас си издигнаха главата и виждат по светът що става и какво трябва да правят. Власите, сърбите и гърците затичат под покривът на тяхната едвам станала свобода, за да я сличат с другите европейски народи с наука, с просветление, с търговия и със занаят, за да захванат при другите християнски народи едно достойно за почет място... А какво трябва да правим ми българите при един такъв живот и при една такава размирица от остане страни? Трябва ли ми да останем живи-умрели, каквото до сега? Не трябва ли да проду-

Печатница от времето на Гутенберг

маме поне една дума в царствата на народите... И ми, българите, трябва да започнем да са усещаме като народ, който има същите правди с другите европейски народи!"

След като българският народ е извоювал църковна независимост, дошло времето на националната революция, "на пресата и саблата" (Г. С. Раковски). Христо Ботев определя "журналистиката като едно от първите средства на революцията" и сам издава вестници, на които съвременният журналист може само да завидва. Според Захарий Стоянов "журналистиката не бива да бъде като чешмир - зиме и лете зелена, а на нищо не миреше".

Днес не можем и да си представим на какви изпитания са били подложени издателите на българските вестници в Турска империя. Едно заглавие, един издател, един редактор. Сам за всичко!

В Букурещ Христо Ботев из-

Стоманено клише

НАЙ-НАПРЕД ПРОЧЕТИ ВЕСТНИКА

ПОСТЕ ГО ИЗЯЖ!

Кирил МОМЧИЛОВ

дава вестник "Знаме", в първия брой на който четем следната хроника:

"Пишат ни из Пловдив, че разбойничеството по тие страни е приело такива широки размери..."

✓ Из Варна ни явяват, че и по тие места животът и имотът на султановите робове е достигнал до такава сигурация (сигурност)...

✓ Цариградският дописник на "Видов дан" като споменува и той за приключението...

✓ Из достоверен източник се научаваме, че известният хасксийски шарлаганджия Х. Ставри без малко пак щял да изгуби своя драгоценен живот. Един от отомъстителите за 20-те невинни заточени в Деари-Бекир младежи

забил камата си в талото на тоя народен изедник, но не сполучил да му нанесе смъртоносна рана. Пристигнали заптии и отомъстител погубнал. Ние съжеляваме и двамата тие херои

за несмъртоносна рана на турския шпионин". (Знаме, г. т, брой 1 от 8 декември 1874 г.)

След спирането на в. "Македония" (1866-1872) на П. Р. Славейков било забранено да работи журналистическа работа, но той не се отчаял и започнал издаването на в. "Звънчати глумчо" и "Шутош". В статията "Пак за пари" ("Шутош", бр. 30, 27 май 1874 г.) Славейков описва мръсотията, която конкуренти му изсипали на главата: "Повече от шест месеца време изгубихме да издействуваме да се започне изданието на "Звънчати" по български, и то с какви отстъпки и пожертвувания от наша страна, и едва само пет листа издадохме и се спря, та пет пари не видяхме. Изложихме се да губим изново време, да харчим пари и едвам сполучихме да започнем изданието на "Шутош" по български, но ето пак само пет листа издадохме, когато лакомството на г. Д. Сарафова и завистничеството на Ст. Даскалова се изпречиха, та предателски ни подсвоиха правото на това издание, с което и нам нови пагуби причиниха и самия лист иначе поразиха и оропастиха".

До средата на XIX век типографското производство на вест-

В дългата и твърде интересна история на вестникарството има и такъв трик, който смайва и печели много нови читатели

г. до 1904 г., било "безлично научно издание" от 98 страници с проста кафява корица. Един ден от печатницата съобщили на главния редактор, че остават незапълнени 11 страници. Гилбърт Х. Гроувър нямал под ръка готови материали, грабнал току-що получената пратка от Императорското руско географско дружество и изпитал от нея 11 снимки на Лхаса в Тибет, сигурен, че ще бъде угоден и осмян... Но когато през януари 1905 г. се появил новият брой, читателите го посрещнали възторжено и спонтанно поздравявали на улицата редактора за снимките. Оттогава и до днес списанието се търси и заради фотографите, които са негова запазена марка!

Родоначалник и създател на българския "жълт" информационен всекидневник е Стоян Шангов. Той е бил 10 години главен редактор на "Вечерна поща", бил редактор и директор на вестниците "Епоха", "Експрес", "Балкан", "Балкански бюлетин" и "Нова вечерна поща". Критикувал остро управляващите и

Вечерна Пошта

Le Courrier du Soir. — Abendpost.

ПИШЕЩАТА МАШИНА Е НА 300 ГОДИНИ

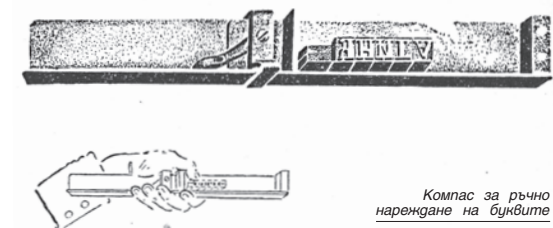
Идеята за пишещата машина е реализирана точно преди 300 години от англичанина Хенри Мил. Истински създател на съвременната пишеща машина е Кристофър Скоулс от Милуоки, САЩ. Заедно с Карлос Глидтън той я предложил в 1873 г. на компанията за огнестрелни оръжия "Ремингтън", която по онова време произвеждала пушки за Гражданската война между Севера и Юга в САЩ. Три години по-късно Скоулс демонстрирал машината на Филаделфийското изложение, но тя не направила особено впечатление. Закъсала финансово, фирмата производител дала под наем неколкостотин от непродадените си пишещи машини да бъдат изпробвани и едва тогава продажбите рязко скоčili. Като Николай Райнов и журналистът от вестник "Отечествен фронт" Васил Джеракев-Джери, моят прах му, пишеще своите напомници се материали на ръка. Пишеше ги и редовно черпеше печатарите, за да ги наберат за текуция брой...

Стоян Шангов

стниците следвало професионалните правила на книгата. Текстът на първия брой на "Български орел" бил разположен на 2 колони, както и на първата печатана книга, 42-редовата Библия, без илюстрации. Много по-късно във вестниците ще открием вертикални структури и многоколонно оформление, вътрешно текстово изтъкване, фотографии и графики - от декоративни елементи в първостепенен център на визуален интерес. За да стигнем до "новия" вестник, в който илюстративният материал често заема по-голяма площ на страницата от текста!

Популярното и в България списание "National Geographic за България", издавано от 1888

Компас за ръчно нареждане на буквите

личната политика на княза, но въпреки това Фердинанд го канел на официалните приеми в двореца.

Колко забавен и духовит човек бил Шангов можем да почувствуваме от следващите редове на видния журналист Димо Казасов (1886-1980):

"Един ден бях заел маса пред тогавашното кафене "Панакс" - най-люксовото по онова време. От изток, по булевард "Водоков", се зададе Шангов, който сплъсваше бавно и до известна степен тремоаво. Всички маси, разположени на тротоара, бяха заети. Със свойствената си, придружена с поклонни учтивост, Шангов поиска позволение да седне на моята маса. В разговор ми около събитията той вмъкна следната реплика:

- Знаете ли какво е измислил един голям американски притежател на вестник?
- Не, не знам.
- Искате ли да ви разкажа?
- Разбира се.

ни читатели! Нашият вестник е приготвен от първокачествено брашно и от ароматен сироп. Той е по-вкусен от съдържанието си! След като го прочетете, не пропушайте да го изядете. Ще ви достави рядко удоволствие!"

Голяма сензация, голям успех ти казвам! Всички редакции изпаднали в голяма паника!"

Такъв род шеги Шангов не се стесняваше да помества и в собствения си вестник -

Йохан Гутенберг

Печатари-театрала

Едно от първите кооперативни предприятия в Пловдив била печатницата "Съгласие", основана в 1891 г. В квартал "Мараша" през 1905 г. печатарите се организирани в Дружество, което просъществувало 40 години. Малко известен факт за четящите е, че в Пловдив на сцените на читалищата играели любители от "Мараша", повечето печатари по професия, членове на Печатарското работническо дружество. На 8 декември 1881 г. в театър "Люксембург" те изнасят представление на драмата "Стоян войвода" от Добри Войников и на комедията "Ревността на Барбуе". Това представление се смята за начало на българския театър. Повторили го на 13 декември с. г. пак с голям успех...

Първи български печатари са били Яков Крайков от Солун и Никола Карастоянов от Самоков. В 1881 г. е открита Държавната печатница, която през годините се развива като най-голямо полиграфическо предприятие. Тя имала и първите машини за отливане на букви - словолинични, за печатни шрифтове, както и фотоцинкографско ателие. Частните печатници обикновено били на издателите на вестници - "Утро" и "Дневник" (1922), "Мир" (1924) и др. Печатницата "Полиграфия" в София, основана в 1932 г., имаше една ротационна машина - ротативка, 2 големи плоскопечатни - американки, една половинформатна и една линотипна машина с голям асортимент букви.

В първите години след Девети септември наборът на вестниците се извършавал в печатницата на Данаил Крапчев на ул. "11 август" 18, а цилиндричните печатни форми се носеха в печатницата на Военното издателство на ул. "Гурко", където ротационната машина избулваше тиражите. Полиграфическият комбинат "Димитър Благоев" бе открит през 1954 г. - с модерни за времето си машини. С линотипните машини се извършаваше наборът на материалите за отделните страници. Словослагателят получи ново име - линотипер...

През втората половина на XX век в България работеха 33 печатници, 7 от които в София. Днес техният брой е огромен за мащабите на страната.

Букволенето в България се извършва по матрици, доставени от чужбина. В началото на 60-те години започва работата по създаването на български оригинални шрифтови комплекти с участието на изтъкнати художници - Борис Ангелушев, Стефан Кънчев, Олга и Васил Йончеви и др. Внедрени са шрифтовете гротеск на Милка Пейкова и Г. В. Ковачев, ренесансовата антиква на В. Баранков и гротескът получен за заглавия във вестници и списания на П. Тончев.

В България арменецът А. Дзеронян пръв възпроизвежда шрифтовете: книжен, елзавир, медиявал, рената, латинне, херолд, гротеск и др. С инвентар за леене на печатни букви се сдобива много печатници. Пост-Гутенберговата ера започна в 1971 г. Последният отговорен секретар на вестник "Отечествен фронт" Васил Пеев се смята за пионер на "новия" вестник в България.

"Ние произведохме двадесет години по-късно първия всекидневник чрез компютър на офсетен принцип - разказва опитният вестникар. - Най-напред приложението "Вестник за жената", а след това и целият "Отечествен вестник".

глед", сподели пред мен мъката и терзанията, които е изпитал в началото: "Пробният брой отпечатахме в края на 1965-та. Редакцията ни се помещаваше в читалнята на СБЖ. Наборът се извършваше в бившата печатница на Данаил Крапчев на улица "11 август". Снимките, които получавахме от БТА, носехме за клиширане в цинкографията на Полиграфическия комбинат "Димитър Благоев" на булевард "Ленин". А матриците на

Заглавие на вестник "Фенер"

ИЗОБРЕТЕНИЯ И ИЗОБРЕТАТЕЛИ

Не са едно и две изобретенията, които са проправили пътя на вестника. Ето как през годините световните изобретения в областта на печата са се появявали в хронологичен ред:

XI-XII в. - хартията, която постепенно измества пергамента, е разпространена в Югоизточна Европа от арабите; от X в. за изглаждане на хартията се използва преса, която наподобява пресата за изстискване на грозде.

Около 1450 г. - немският изобретател Йоханес Гутенберг (ок. 1400-1468) от Майнц създава печатни букви от метал, които се отливат в матрица; конструира ръчна дървена печатарска преса, отпечатва в Майнц 42-редовата Библия, която се води за първата книга на Гутенберговата ера.

1673 г. - холандците произвеждат хартия с помощта на дробилна машина, с което многократно се увеличава производството й.

1816-1824 г. - френският изобретател Жозеф Нисфор Ниепс (1765-1833) фиксира върху цинкови плочи, намазани с разтопен асфалт, изображения, които успява да запази; така открива хелиографията. Независимо от него чешкият изобретател, учителят по рисуване Якуб Хусник (1837-1916), изобретява също хелиографията. На свой ред немският фотограф Йозеф Алберт (1825-1886) купува изобретението му и го внедрява в собствената си печатница. По-нататъшните опити довеждат до откриването на фотографията.

1839 г. - френският художник и декоратор Луи Жак Манде Дагер (1787-1851) изобретява нов фотографски метод - дагеротипия; словашкият физик Йозеф Максимилиан Петзвал (1807-1891) усъвършенства дагеротипията, а австрийската фирма "Voigtlander" внедрява изобретението му в модерното производство на фотоапарати.

1844 г. - немският изобретател Фридрих Готлиб Келер (1816-1895) разработва метод за производство на хартия от дървесина, която получава чрез раздробяване на дървото.

1846 г. - американският инженер Ричард Хоу (1812-1886) конструира ротационна печатна машина, с което допринася за бързото развитие на вестникарската дейност.

1852 г. - първите опити за получаване на печатарско клише, т. нар. автотипия, са направени от английския физик и изобретател в областта на фотографията Уилям Хенри Талбът (1800-1877).

1865 г. - американският изобретател Уилям Бълко (1813-1867) патентова ротационната машина; в полиграфията започва печатането върху "безкрайно" хартиено руло.

1875 г. - руският изобретател Иосиф Николаевич Ливчаков (1839-1914) усъвършенства печатарската наборна машина.

1878 г. - чешкият художник и график Карел Клич (1841-1926) изобретява нов начин за възпроизвеждане на рисунките (т. нар. хелиография), един от методите на дълбокия печат; чрез редица усъвършенствания по-късно (1890) Клич стига до овладяването на дълбокия печат.

1887 г. - американският изобретател Ханибал Гудуин (1822-1900) изобретява фотолентата - тънка, прозрачна и еластична подложка с нанесен върху нея чувствителен към светлината слой.

1894 г. - на 21-годишна възраст електроинженерът Гулиелмо Маркони започва своите опити в областта на радиовълните; на 21 декември 1901 г. излъчва сигнал на буква по Морзовата азбука (три точки) от радиостанцията си в Полуджой Пойнт в Корнуол и той е приет в Нюфаундланд - първото презокеанско радиопредаване.

1904 г. - немският изобретател Артур Корн (1870-1945) овладява предаването на фотоизображения по телеграфа между градовете Мюнхен и Берлин.

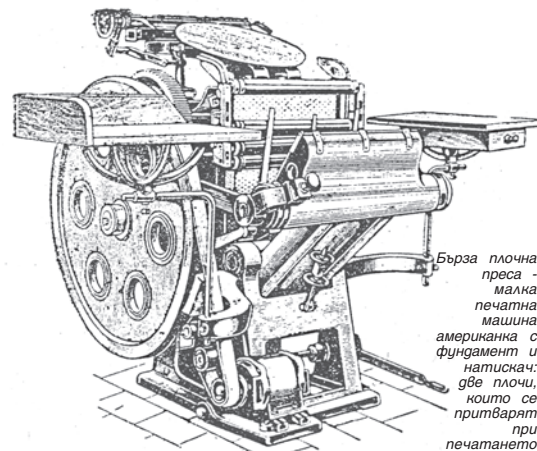
1907 г. - в Ню Йорк са излъчени експериментално първите радиопредавания; с г. в Детройт Томас Кларк излъчва първата програма от грамофонни плочи, за да развлече пасажерите на параходите, плаващи по Големите езера.

1922 г. - в 6 часа следобед на 14 ноември Би Би Си излъчва първото си радиопредаване - информационен бюлетин, от "Маркони Хаус" на улица Странд, Лондон.

1923 г. - Руснакът Владимир Зворикин (1889-1982) изобретява предавателната телевизионна тръба, в която прилага принципа на Камбъл-Суингтън за съхраняване на светлината.

1926 г. - Джон Лоуджи Бейрд (1888-1946) демонстрира в Лондон "истинския" телевизия; две години по-късно създава първата цветна телевизионна картина; в 1938 г. изобретява контрастната цветна телевизионна картина, а през 1941 г. - широкоекранния цветен телевизионен приемник.

1929 г. - Би Би Си открива редовни (все още изпитателни) телевизионни предавания, с прилагане на системата на шотландския физик Бейрд, като изображенията се предават в най-общите черти, без детайли.

Бърза плочна преса - малка печатна машина американка с фундаменти и натискач: две плочи, които се притвърят при печатането

Цената на трансплантацията

Европа спестява годишно по 10 хил. евро на болен с присаден орган

Аида ОВАНЕС

В края на 2013 г. в 28-те страни на ЕС около 50 хил. души са включени в листа на чакащите за бъбречна трансплантация. Това бе съобщено по време на Петата журналистическа среща, посветена на органното дароство и трансплантациите, организирана от Еврокомисията. В българската листа на чакащите са включени 853 души, сочат данните на Изпълнителната агенция по трансплантация (ИАТ). За лечението на болни с бъбречна недостатъчност в последен стадий Франция например харчи средно годишно над 400 млн. евро, като 77% от тези пари са за хемодиализа, 5% са за перитонеална диализа, казва Стефан Ван дер Шпиел от Еврокомисията. В същото време за

първата година след трансплантацията един пациент изразходва само 6% от спомнатите средства. Експертът дава пример и с Великобритания, където само през 2009 г. 23 хил. пациенти с трансплантиран бъбрек са спестили на държавата 512 млн. паунда, които преди това са плащали за лечението им. Испания спестява годишно по 21 хил. евро на държавния бюджет от всяка трансплантация. В същото време смъртността при болните, които чакат да им бъде присадено сърце, черен или бял дроб, е от 15 до 30%, сочи европейската статистика. Числата показват, че преживяемостта на пациенти на хемодиализа е около 10 години, докато ако им бъде присаден бъбрек, те биха живели средно около 20 години. Над 93% от хората с

Първият български пациент с трансплантиран бял дроб във Виена сред наблюдаващия го екип от болница "Токуда"

присаден бъбрек живеят поне 1 година. Франция например спестява годишно по 80 хил. евро от хемодиализа, ако поне 1 болен получи нов бъбрек.

За чернодробна трансплантация чакат 6700 европейци (43 българци), 3450 души спешно се нуждаят от ново сърце (23 българци),

2100 граждани на ЕС чакат за бял дроб (8 българци), 1300 - за панкреас (6 българци). Ако допреди няколко месеца за България годишната с най-много трансплантации (68) бе 2010 г., то вече "най-силната" е тази година - до момента в страната са извършени 79 присаджания на органи.

Целулитът не е толкова опасен

Жените влагат невъзможни усилия и средства за преодоляване на целулита. Но се оказва, че това не е необходимо. Неотдавна публикуваните резултати от изследване, проведено от Центъра за диабет, ендокринология и метаболизъм към Университета на Оксфорд във Великобритания, сочат, че мастните наслаждания по бедрата на жените понижават риска от захарен диабет и сърдечни заболявания. Причината е, че синтезът на женските полови хормони е тясно свързан с наличието на достатъчно мастна тъкан. А от хормоните зависи правилното функциониране на репродуктивната система при жените. Този мастен слой е богат на адипонектин, който възпира възпалителните процеси и възпрепятства запушването на артериите. Естрогените (женски полови хормони) са не само фактор, определящ сексуалността, но и важна стъпка за профилактика на атеросклерозата. Затова може уверено да се твърди, че мастните запаси по бедрата на жените помагат за по-добро здраве, като защитават от диабет и сърдечно-съдови заболявания, твърдят британските учени.

Разходите за хронични заболявания се увеличават

Разходите за петте водещи хронични заболявания - рак, диабет, умствени, сърдечно-съдови и респираторни заболявания, може да достигнат до 47 трилиона долара в следващите 20 години, сочи проучване на Световния икономически форум (СИФ). Тези заболявания убиват над 36 млн. души годишно и представляват 4% от годишния световен брутен вътрешен продукт. Според СЗО епидемията от незаразни заболявания се очаква да се увеличи още до 2030 г., а броят смъртни случаи ще достигне до 52 млн. души на година. Над 80% от смъртните случаи, следствие на неперсоницидно заболяване, са сред хора от страни с нисък и среден доход.

Енергийните напитки са опасни за децата!

Учените от Американската асоциация за сърдечни заболявания обясняват, че токсикологичните центрове в САЩ получават все повече обаждания във връзка с деца, които са под 6 г. и са консумирали енергийни напитки, съдържащи високи количества кофеин. Кофеинът може да причини скок в нивата на кръвното налягане, да ускори сърдечния ритъм и да доведе до други сърдечни и неврологични проблеми като припадъци. Данни от националната база на токсикологичните центрове в САЩ сочат, че за периода между октомври 2010 г. и септември 2013 г. е съобщено за 5156 случая на хора, изложени на ефекта от енергийни напитки. 40% от тях са деца, които неволно са имали достъп до тези напитки. Учените настояват за по-добро етикетироване, което да обозначава рисковете, които енергийните напитки крият.

Народна медицина

Босилекът като лекарство

Босилекът (*Ocimum Basilicum*) има противовъзпалително, спазмолитично, апетитовъзбуждащо и други действия, които се дължат на етеричното масло. Използва се цялата наземна част. Употребява се при задух, кашлица, възпаление на простатата, бъбреците и пикочния мехур, газове, безсъние, диария. Има антиспазматично действие при хроничен бронхит с изразен бронхоспазм (кашлица, коклюш). Усилва сърдечната дейност при заболявания на миокарда. Според българската народна медицина сок от пресни листа на босилек се използва при гноен възпаление на средното ухо, както и при трудно заздравяващи рани, за възбуждане на апетита, лечение на хронични колити, гастрити и ентери-

ти, при възпаление на пикочните пътища, зъбобол, хрема, ангина.

Препоръчва се за жабурене при зъбобол и за гаргара при болки в гърлото, за налагане при кожни обриви, за бани (в примес с мащерка и мента във ваната) при нервни разстройства.

Начин на употреба:

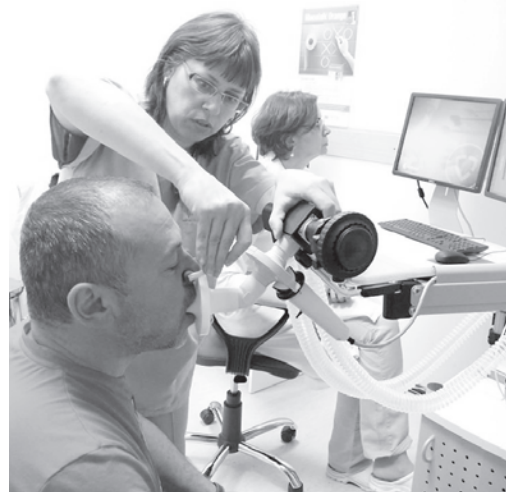
2 чаени лъжички от билката се заливат с 300 мл кипяща вода и се вари 1 мин. Кисне 10 мин. Пие се 3 пъти дневно преди ядене.

При възпалителни процеси на устната кухина се използва за жабурене и гаргара по 5-6 пъти дневно.

Внимание! Приета в големи количества, билката е токсична! Да се употребява само по лекарско предписание!

Преглеждат безплатно за ХОББ

Безплатни консултации за пациенти, които имат съмнения или страдат от хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ), се провеждат в "Токуда" до Коледа.

Необходимо е предварително записване на тел: 02/403 4917. Записаните ще бъдат прегледани в Кабинета за функционална белодробна диагностика.

За да бъдат записани, те трябва да отговорят на следните критерии: да са над 40 г.; да имат оплаквания от задух и кашлица в продължение на месеци и години. При пациентите НЕ трябва да има голям сърдечен проблем, който да обяснява задуха и кашлицата; да са пушачи или бивши пушачи.

Пациентите с диагноза ХОББ трябва да носят пълната си медицинска документация. По време на консултацията с пулмолог ще се извършва измерване на дихателния обем със спирометър и ще бъдат давани препоръки за лечение.

Хроничната обструктивна белодробна болест е едно от най-тежките и водещи до трайно влошаване на качеството на живот заболявания. Около 7% от населението в световен мащаб страдат от ХОББ, което напълно важи като съотношение и за България, подчертава д-р Наталия Стоева - началник на отделението по пулмология на МБАЛ "Токуда болница София". Според световната статистика ХОББ е сред водещите причини за прием в болница. 90% от заболяните са настоящи или бивши пушачи, като пасивното пушене също до голяма степен е предпоставка за развитие на заболяването. Други водещи фактори са замърсеният въздух, влажна и студена работна среда, наличието на прах и висока концентрация на въглеродния диоксид в околната среда.

Ще има ли европейски пари през 2015 г.

Еврокомисията трябва да вземе мерки срещу забавянето на евросредствата, както и да помогне на държавите членки да се справят с техните проблеми

Илияна
ЙОТОВА

Ще има ли европейски пари през 2015 г.? Този въпрос звучеше многократно в пленарната сесия в Страсбург. Темата бе включена в дневния ред след парламентарно запитване на Комисията по регионално развитие в ЕП. То съдържа въпроси за евентуални дати за започването на оперативните програми и какви са основните проблеми на държавите членки. Комисарят по регионално развитие Корина Крецу бе запитана какво ще направи, за да ускори процеса на приемане на оперативните програми. Единствените държави с приет пълен пакет от оперативни програми по кохезионната политика са Дания, Литва и Латвия. Франция има 8 плетивни оперативни програми, Германия - 6. Броят на приети оперативни програми е неприемлив и това беше акцентът в запитването. Според мен все още има голям шанс Европейската комисия да даде оценки на програмите на държавите членки до края на годината. Приоритетно тя трябва

да разгледа и програмите, които имат технически забележки, отстранени от страните. Не е оправдано те да чакат останалите, които Комисията не приема по съдържание. Комисар Крецу е създала специална работна група, за да подпомогне държавите членки с проблеми в усвояването на европарите, но все пак са нужни спешни мерки, за да не се превърне 2014-а в нулева година за еврофондовете от програмния период 2014-2020 г. Ако до края на тази година Комисията преразгледа дадена програма и няма забележки, програмата се смята за "готова за приемане" и парите ще могат да бъдат пренесени към следващата година - забавяне ще има, но не чак толкова сериозно. Програмите, които не са готови за приемане, ще трябва да минат през тягостна процедура за препрограмиране - предложение от комисията към съвета и после проект за изменение на бюджета за 2015 г. от комисията към съвета и парламента.

Проблемите от страна на България са много. Правителството е изпратило за оценка ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 и тя има сериозни шансове да получи одобрение. Дотук с добрите новини. Миналата седмица са изпратени по спешност ОП "Транспорт и транспортна инфраструктура", "Региони в растеж" и "Иновации и конкурентоспособност". "Наука и образование" за интелигентен рас-

Група на Прогресивния алианс на социалистите & демократите в Европейския Парламент

Делегация на българските социалисти

теж" и "Околна среда" бяха изпратени от властите в София със закъснение, но все пак с шансове за разглеждане от ЕК. За ОП "Добро управление" няма много надежди.

ОП "Транспорт и транспортна инфраструктура" е сред най-сериозните проблеми за България. Служебният министър по транспорта при Близнашки и сегашен министър на туризма при Борисов Николина Ангелкова тръгна срещу приоритетите на Европейската комисия и премахна от програмата редица жп проекти за сметка на пътни. Така се създаде дисбаланс в разпределението на финансирането, до последно отричан от министъра, и програмата бе отказана от комисията. Магистралите "Хемус", "Струма" и тунелът под Шипка бяха върнати като приоритет, за сметка на пътя София-Видин. Бюджетът на ЕС за транспорт през периода 2014-2020 е ограничен и комисията държи да се финансира по-неотложните проблеми. ЕК смята за свой абсолютен при-

оритет трансграничните региони. Пътят София-Видин е в много тежко състояние и това сериозно ограничава достъпа до новия мост над Дунав Видин-Калафат. Нещо, което се случва в най-бедния български регион.

ОП "Региони в растеж" също среща много сериозни препятствия. Европейската комисия държи финансирането да се разпределя между по-малък брой градове, за да бъде по-концентрирано използването на средствата. Оперативната програма е включвала 67 града, което Брюксел е сметнал за неприемливо. Властите в София решава да направят компромисно предложение, при което градовете са разделени на две категории. В първата влизат 38 града, които ще получават по-голяма част от евросредствата, докато останалите по-бедни 29 града ще имат значително по-малко финансиране от ЕС. Аргументът на Брюксел за това парадоксално решение е, че тези 29 града вече получават пари по Програмата

за развитие на селските райони.

Многократно подчертах в моето изказване в пленарна зала, че редица страни, сред които и България, не могат да си позволят да компенсират загубените средства от еврофондовете чрез пари от националните си бюджети. Съществува риск от блокиране на малките и средни предприятия, фермерите, общините и инфраструктурните проекти, както и опасността от фалити, което води до огромна загуба на работни места. Препоръчвам на комисията да предприеме мерки да оцени до края на годината всички вече депозирани програми и да се съкратят възможно най-много сроковете за препрограмиране. Забавянето на работата по оперативните програми предизвиква съмнения в редица държави членки, че това се прави нарочно, за да се спестяват средства на европейския бюджет. Тревожните цифри сочат, че бюджетът ще бъде с дефицит от 31 милиарда евро в края на тази календарна година. Основателни или не, комисията трябва да разсея тези съмнения, защото те се увеличават на фона на решенията за спиране на изплащанията по различни оперативни програми. Предупредих представителите на Европейската комисия в залата, че всичко това поражда евроскептичност нагласи у хората, които не припознават ЕС като партньор. Прогресивният алианс на Групата на социалистите и демократите в Европейския парламент изрази подкрепа за моята позиция и призова комисията да вземе мерки срещу забавянето, както и да помогне на държавите членки да се справят с техните проблеми. Според Керстин Вестфал от Германия "слагането на друг етикет върху парите не е решение на проблема".

1 милион подготвен против насилието срещу жени

Илияна ЙОТОВА

Конференцията "Немийт вик на насилието", която организирах заедно с колегите ми от Делегацията на българските социалисти в ЕП, даде начало на кампания за събирането на 1 милион подписи от поне седем държави членки на ЕС. Тези подписи са необходими, за да се постави на вниманието на Европейската комисия нуждата от предлагане на директива за борба с насилието срещу жените. Кампанията се провежда по т.нар. "Европейска гражданска инициатива", позволяваща на европейските граждани да повдигат важни въпроси пред европейските институции. Българското женско лоби ще използва мрежата на своите европейски партньори, за да събере необходимите подписи. Целта е ЕК да бъде убедена колко много граждани смятат, че е крайно време да се приеме директива за хармонизиране на законодателствата на държавите членки. Европейското законодателство до момента е незадоволително, макар че от 1986 г., когато темата е повдигната за първи път в пленарна зала, Европейският парламент е приел 4 резолюции. Подписването и ратифицирането на Истанбулската конвенция на Съвета на Европа от всички национални столични в ЕС и от европейските институции в Брюксел е първата стъпка към общи правила. Експерти по международно право определят конвенцията като най-добрия документ в областта, който поставя въпроса на съвсем нова основа. За съжаление, документът е ратифициран едва от 8 държави членки на ЕС и България не е сред тях.

Дискусията в Ямбол се проведе в навечерието на поредния дебат за насилието срещу жените в Европейския парламент. Домакини на конференцията в Ямбол бе моят информационен център с ръководител Божидар Бо-

жилова, а дискусията се състоя в навечерието на Международния ден за борба с насилието срещу жени. В нея взеха участие широк кръг от експерти-психолози; служители на МВР; юристи и представители на Агенцията на ЕС за основните права. Социалистите бяха представени от председателката на Обединението на жените социали-

за изостря проблема и за него трябва да се говори на висок глас сега, за да не станат днешните деца утрешните жертви и насилници. Агенцията на ЕС за основните права представи стряскаща статистика за България - всяка четвърта българка е насилвана физически или сексуално, а последното изследване на агенцията

Дискусията в Ямбол се проведе в навечерието на поредния дебат за насилието срещу жените в Европейския парламент

стки в БСП Катя Николова, Георги Пирински, както и от евродепутатите Биляна Борзан от Хърватия и Мария Арена от Белгия, с които активно работим в Групата на социалистите и демократите в Комисията по права на жените и равенството между половете на ЕП.

Финансовата и икономическа кри-

за показва, че 13 милиона жени в ЕС са били жертва на насилие. Само 17% от пострадалите в България са се обърнали към полицията, едва 6% от жертвите у нас са се обърнали към адвокат или съдебните власти, а броят на жените, потърсили защитно убежище, клони към нула. Участниците в конференцията бяха едино-

душни, че жените трябва да бъдат окужени да отхвърлят криворазбраната вяроност към съпруга или приятеля, който ги бие, но те мълчат, защото "тези неща не трябва да излизат извън семейството". Полициите стават всекидневно свидетели как жената избира погрешния път на самобичуването, че агресията към нея е по нейна вина, че станалото е случайност и че повече няма да се повтори. Именно табуто върху насилието въкъщи или на улицата често е причина за трагичен край. Отделно внимание заслужават и случаите на деца побойници, които копират поведението на бащите си и за съжаление все повече пълнят страниците на вестниците.

Изходът от омагьосания кръг е активна кампания в медиите и в обществото, които, както отбеляза Георги Пирински, да прехвърлят срама от жертвата върху насилника и с цялата категоричност на закона да се посочи виновникът. Биляна Борзан от Групата на социалистите и демократите в ЕП допълни, че Хърватия вече е изработила свой план за действие и е засилила националното законодателство, макар че ратифицирането на Истанбулската конвенция от хърватския парламент тепърва предстои. Днес българското право описва какво да се прави едва след като жената е станала обект на насилие, но трябва да се работи и върху превенцията. Недопустимо е насилниците да се разминават със символични присъди.

Посланието на конференцията "Немийт вик на насилието" е, че България и Европа не се нуждаят от нови институции, а от стратегия и закони, които не просто трябва да защитават, а да предотвратяват тези престъпления, за които се страхуваме да говорим, но всеки ден виждаме все по-често. Задължително е Истанбулската конвенция да бъде ратифицирана и да бъде действаща, а не просто къс хартия.

Тарган

Трайко ПОПОВ

БОДИГАРДСКА ИСТОРИЯ

Кеф голям изпитва Бодигарда.
Вече други него пазят с "Варда! Варда!"

ОТ ВЕЛИКОТО ДО СМЕШНОТО

Кънчо КАВАКОВ

Само крачка деляла
великото от смешното.
Така е, да му се не видяло.
Виж Народното ни събрание,
днешното.

ЕВРОПЕЙСКА ПОМОЩ

Няма страшно, братлета!
Земеделието ни ще се свърземе.
Идвай цял ТИР със семе
за краставици на търкалета.

Сава КРЪСТАНОВ

Дядо ти Киро и дядо ти Миро, пак седят си на припек и пак си говорят за пустата политика.

- Кажувам ти аз на тебе, че повече тъй не бива - продумва дядо Миро и миге като мачка срещу слънцето.

- Кое? - корори се дядо Киро, че беше се зазаяпал по червените чорапогащи на Мимето, кмetskата се-кретарка.

- Е, па за държавата ти думам. Вече не е държава. Сино без работа, снахата без работа и сички на мойта пенсия чекат.

- А зета, зета, той нали работи?

- Работи, ама пари нема. Четири месеца без запла-тата стои.

- А премиеро? - проговаря дядо Миро.

- Он говори, че така бивало при пазарната ико-номия!

Тука дядо Киро не из-трайва и казва важно:

- Не се казва иконо-мия, а икономика!

Обаче дядо Миро не обича да му опонир-ват и ядосано притуря:

- Аз ти кажувам, че е икономия. От нашите пенсии и заплати прав-ят икономию, за да има за них! Те това е нихната икономика!

КАТО ХРАНОСМИЛАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ОГРОМНО БЕБЕ

/НЯКОЛКО МНЕНИЯ ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО/

Денчо ВЛАДИМИРОВ

Срещата ми с този човек стана тия дни. Бях зашеметен от неговите точни преценки за правителството.

Ето някои от тях:

- Правителството е като храносми-лателната система на огромно бебе: с голям апетит в единия край и никаква отговорност в другия!

- Страхотно казано! - реагирах аз.

- Десетте най-опасни думи в езика ни са: "Здравейте, аз съм от правителството и идвам да ви помогна...!" - бе следващото от казаното за правителството от този човек.

Последва и още едно от мненията:

- Правителството не е решението на нашия проблем - проблемът е правителството!

- Браво бе, пич,точно така си е! - заплясках с ръце от кеф аз.

И последва още едно съкрушител-но мнение за правителството:

- Правителството не решава про-блемите. То ги субсидира.

- Страхотно! - заръкоплясках аз и попитах: - А дали правителството доброволно ще намали размера си?

Отговорът дойде веднага:

- Никое правителство няма добро-волно да намали размера си.

Правителствената служба е най-близкото нещо до вечността...

- Е, сега съм вече напълно наясно за правителството - казах си

щастлив от срещата си с този

ерудиран човек. Но всъщност кой

е той? Борисов? Станишев? Оре-шарски? Близнашки? О, господи,

къде такова остроумие и открове-ност у тях!? Отговорът е ...Роналд

Рейгън!

Срещнах го в центъра на Пловдив,

в Народната библиотека, читалня

21, книжен сектор за афоризми,

цитати и мъдрости. И веднага сам

се попитах и сам си отговорих:

- Ами щом това е казал Рони за

тяхното си правителство, какво ли

би казал за българските правител-

ства на прехода? Просто би ни

изпокъсал от смях, нали?

Жейно ЖЕЙНОВ

БОЛЕН БОЛЕН НОСИ

РАЗГОВОР В ЕПИГРАМИ

Димитър МЕТОДИЕВ

С братовчеда Ставри пием бира. Тоест, аз пия бира, а братовчедът, понеже си е изпил вече неговата, разлиства омачкан стар вестник и по някое време казва:

- Гледай кво пише тука: „Хонорари-те за адвокатските услуги скачат дра-стично, в някои случаи – тройно. Това става ясно от промени в наредбата за минималните възнаграждения, приети от Висшия адвокатски съвет и публи-кувани в „Държавен вестник“. Адво-катските хонорари имат само долна граница, но са задължителни за всич-ки защитници и ако някой си позволи да взема по-малко, го грози дисцип-линаруен съд и може да загуби права-та си. Задължително е и предварител-

ното плащане на хонорара“.

- Е? - викам.

- Какво „е“?! - вика братовчедът Ставри. - Ей това е работа! Предлагам ти и ние така да направим!

Напомням на братовчеда Ставри, че ние по професия сме редови поети-епи-грамисти, така че при нас схемата, ка-зано в рима, не можеш да я приложиш. Първо - нямаме Висш епиграмистки съвет, който да определи долна грани-ца на хонорара, второ - в България няма човек, закъсал за епиграми и трето - дори да се намери такъв луд, който жадува да му напишеш епиграма, той няма да е чак толкова луд, че да ти плати авансово, преди да е видял ре-зултата от твоя поетичен труд. Това му

казвам на братовчеда Ставри, а той ехидно ми отвърща в характерния си епиграмен стил:

Значи всеки адвокат
ще става още по-богат!

- Ето, виждаш ли? - викам му. - За такава епиграма не би трябвало да ти се плати изобщо, камо ли пък авансо-во! Казано в рима:

На мен ми се струва,
че творбата ти не струва!

- Ами ако и на адвоката защитната му реч му не струва, тоест:

Не е за пред хора
и клиентът му влезе в затвора?

Не се предава братовчедът Ставри:

Не, не, не!

Изслушай ме веднъж поне!
Адвокатите са си направили кар-телно споразумение
това е моето мнение!
В него няма и капка морал,
това добре съм го разбрал!
Ще сезирам „КаЗеКа“,
че не може то така!

После клати заканително глава и допълга:

„КаЗеКа“, ако не знаеш,
е Комисия за защита на конкурен-цията,
а тук се нарушава юриспруденцията!

И продължава братовчедът Ставри своята римувана пледоария, изпява я почти като ария, но какво от това? Кауза пердута!

Пука им на юристите
за мнението на епиграмистите!

- Мамо, добре, престани да ме зави-
ваш с това одеяло!
- Но така може да настинеш, моето
момче...

- Но на жена ми й става горещо!

Аржентина и България ще играят фут-
болен мач. Пристинали аржентинците, но
си казали: "Ще пуснем само Меси и той
ще се справи сам с тия слабаки". Започ-
нал мачът, аржентинците са в кръчмата -
ядат и пият, а Меси играе. Към 15-та ми-
нута пуснали телевизора, за да видят, за
всеки случай, дали всичко е наред. Ар-
жентина 1 - България 0. Перфектно! Зага-
сили телевизора и пак седнали да ядат и
да пият. В края на мача пуснали телеви-
зора, за да видят крайния резултат и ето
я изненадата: Аржентина 1 - България 1.
Попитали Меси:

- А бе, Меси, защо така се изложи?
Меси, с наведена глава, отговорил:
- А бе, аз моята я свърших в 16 минута,
ама съдията ме изгони в 19-та."

Треньорът утешава Кубрат Пулев:
- Все пак в петия рунд здравата го
уплаши!

- Че как бе, тренер?
- Кличко си помисли, че те е убил!

В чудния свят на автомобилистите:
Чудя се как консервните кутии се раз-
граждат за сто години, а един прост
"Опел", купиш го нов и за десет години
изгнива...

- Мамо, сладоледът по-полезен ли е
от кренвиршите?
- Сине, вече и цигарите са по-полезни
от кренвиршите!

Приложна педагогика:
- Кажми ми, татко, аз осиновен ли съм?
- Мислиш ли, че ако с майка ти можех-
ме да избираме детето, щяхме да вземем
такъв идиот?

Знаете ли, че:
В днешния свят има много глупави
хора. Причината е, че интелигентните хора
използват презервативи.

При художника:
- Господине, можете ли да ми нарису-
вате портрет, на който изглежда доста
по-млада?
- Разбира се, госпожо! Ако искате, мога
да ви нарисувам с кофичка и лопатка за
пясък в ръце?

Знаете ли, че:
Стоте хиляди лева, отпуснати от Ми-
нистерство на регионалното развитие и
благоустройство за ремонт на пътища в
област Враца, беше решено да бъдат
похарчени за десет хиляди знака "лош
път".

Между съпрузи:
- Защо непрекъснато пиеш, дори и
когато не си толкова жаден?
- А ти защо непрекъснато стоиш пред
огледалото, като не си хубава?

Знаете ли, че:
Добрата среща с дама завършва с
целувка. Отличната - със закуска...

В чудния свят на блондинките:
Две блондинки си бърбят по телефо-
на:

- Наде, помниш ли днес кой има рож-
ден ден, ма?
- Чакай да помисля малко!
- Добре, утре пак ще ти се обада, да
ми кажеш...

Реплика на държавен служител:
- Моят колега в работата постоянно
спи, когато и да отвори очи - той спи...

В чудния свят на телевизионерите:
- Как изкара нощта с онази кукла-
говорителката от телевизията?
- Мани не питай! В най-възбуждащите
моменти всичко спираше за реклама!

- Защо си тъжна? Какво се е слу-

чило?
- Подарих на мъжа си за рождения
ден набор риболовни блесни.
- Съвсем правилно. Толкова години
всеки уикенд ходи за риба. Какво не е
наред?
- Ами поверяй го в ръцете си и вика:
Какво е това?

- Ленче, какво най-много харесваш в
мъжете?
- Умът.
- А още?
- Външността.
- А още?
- Интелигентността.
- А още?
- Галантността.
- А още?
- Хуморът.
- А още?
- Силата.
- А още?
- Слушай, всеки момент ще изгубя
търпение и ще ти кажа истината...

Мъж купил цигари от магазин и пре-
ди да е излязъл, си запалил една цигара.
Продавачът му се скарал:
- Не можете да пушите тук!

ницата да е една и съща!

В чудния свят на киното:
- Какво казва Анджелина Джоли, ко-
гато се прибере вкъщи?
- Къде си, Брааат?

Знаете ли, че:
Единственото по-лошо от това жена
ти да не може да готви, е да не може, но
да готви.

- Как да обичаме Бога, отче?
- Като обичаме хората.
- А как да обичаме хората?
- Като се опитваме да ги вкараме в
правия път.
- Кой е правият път?
- Стръмният...

- Реших да тренирам бойно изкуство.
Какво ще ме посъветваш?
- За нападение или за самозащита?
- За самозащита.
- В такъв случай - бягане с препятст-
вия.

В детската градина едно от децата не
искало да закусва.
Учителката му казала:

Еврокласици

Юри КОСБУКИН - УКРАИНА

- Как така? Току-що си купих тези
цигари от вас!
- И какво от това? Ние продаваме и
тоалетна хартия...

- Напускам те! Писна ми от твоите
шеги за наднорменото ми тегло!
- Стой! Не си отивай! Помисли за де-
тето ни!
- За какво дете?
- Ама ти не си ли бременна?

Отива възрастна жена на изповед:
- Простете, отче, съгреших!
- Какъв грях?
- Преди двадесет години изневерих
на мъжа си.
- О, това е било отдавна - Бог ви е
простил. Забравете.
- Не мога - приятно ми е да си спом-
ням...

Иванчо си спомня:
- В училище се учех лошо, и дирек-
торът непрекъснато викаше майка ми.
После си пооправих успеха, и се наложи
мама и директорът да си търсят друго
място за срещи...

Какво е възраст?
- Да имаш четири развода, а любов-

- Ако не си изядеш закуската, ще я
дам на Пеевски
и ще извикам Доган да разпределя
порциите.

Забавна библия:
- Защо Бог е направил първо мъжа, а
после жената?
- Защото е искал, докато прави мъжа,
жената да не му помага със съвети.

Катаджия дебне на паркинг пред една
дискотека. Излиза голяма, пиинала ко-
мпания и се качват по колите. Полицията
си избрал един, който едвам си влязел кра-
ката и го спрял.

- Проверка за алкохол, духнете моля!
Мъжът без да се съпротивлява духнал
в дрегера.
- Резултат нулев? Как е възможно
това?

Мъжът:
- Днес аз съм дежурен по отвлечане
на вниманието...

- Докторе, спасили ли сте много чо-
вешки животы?
- Да, напоследък не оперирам...

Въпрос с повишена трудност:
В заведенията на самообслужване, ако

се напиеш, сам ли трябва да се
изхвърлиш?

Гост на хотела към хотелиера.
- В стаята ми има много плъхове!
- Невъзможно!
- Добре, ще сложим на земята бучка
сирене и ще загасим лампата.
След 10 мин. светват. На земята два
плъха и един шаран.
- За влагата ще говорим после...

- Отче, а колбаси по време на поста
може ли да се ядат?
- Колбаси, които струват под шест лева
килото, може, сине!

В театъра:
- Скъпа, добре ли виждаш?
- Да, скъпи.
- И никой не ти пречи?
- Не, никои.
- Удобно ли ти е?
- Да, удобно ми е.
- Да си сменим местата, а?

- Госпожице, колко килограма тежи-
те?
- Тайна е...

- Кажете поне първите три цифри...
Ровят си в една кофа двама клошари
и си говорят:
Единия:
- Има криза в страната!
Другия:
- Какво означава това?
- Имаш ли познати бизнесмени?
- Не!
- Скоро ще имаш...

Еврокомунизъм:
От всеки германец според способнос-
тите, на всеки грък според потребностите!

Срещнах вълшебната фея и тя каза,
че ще ми изпълни едно желание.
- Искам да живея вечно! - казах аз.
- Нямам право да изпълнявам такива
желания!
- Добре, тогава искам да умра, след
като парламентът почне наистина да си
върши работата и да помага на народа!
- Ах, ти, хитро копеле! - каза феята.

В чудния свят на семейните:
Прибира се мъж, а в леглото жената
свс съсседа. Жената му вика:
- Къде скиташ толкова дълго? А аз те
чакам непрекъснато тук!
- А какво прави съсседа в леглото ни?
- Не сменяй темата, а ми отговори на
въпроса!

На гости:
- Жена ви има много оригинални обе-
ци. Никъде не съм виждала такива.
- Просто забравих да и купя подарък
за рождения й ден. Наложих се да и подар-
я копчетата си за ръкавели...

В чудния свят на демократичните про-
мени:
Преди двадесет години не вярвах в
това, че много американски ученици не
могат да намерят своята държава на
картата. Сега вярвам. Вече и нашите не
могат...

- Уууф, камък ми падна от сърцето.
- И на мен оня ден, ама от бърбека...

Той: Плакала ли си?
Тя: Да.. Как разбра?
Той: Мустахът ти е мокър...

- Като се караш с жена си, как я нари-
чаш?
- "Зайченцето мое".
- Така нежно?
- Зайците при голям глад си ядат аки-
тата. Тя е зоолог, знае...

В чудния свят на семейните:
Четох, че Кайли Миноуг си застрахо-
вала дупето за пет милиона долара.
5 МИЛИОНА ДОЛАРА ЗА ТОВА МАЛ-
КО НЕЩО!
Значи моята жена може да вземе най-
малко тридесет и пет милиона!

От редактора

Г-жо Анкова, вие сте на ход!

Борис ДАНКОВ

Вече писахме за предстоящото предаване на БНТ "История.БГ" на 1 декември, посветено на 105-годишнината от рождението на Никола Вапцаров, в което се предвижда да участват авторът на книгата "Третият разстрел" Марин Георгиев, дългогодишната изследователка на архива на поета Цвета Трифонова, режисьорът на документалния филм "Никола Вапцаров. Пет разказа за един разстрел" и историкът проф. Николай Поппетров. Писахме за едностранчивия подбор на събеседниците в предаването, чиито възледи за творчеството и личността на поета са наситени с политическа тенденциозност, примитивно оклеветяване, неприкрит омраза и липса на обективност. Изключените в това отношение прави проф. Николай Поппетров, който едва ли е специалист в областта на литературната историография, още по-малко спрямо творчеството на Никола Вапцаров. Но едно е безспорно, че в този "формат" предаването ще бъде крещящо нарушение на Закона за радио

и телевизия, в чийто чл. 6, т. 6 се поставя изрично условие подобни форуми да "откриват различните идеи и убеждения в обществото чрез плюрализъм". Ако предаването бъде излъчено с изброените участници (и техните гледни точки) то ще придобие звученето на една казионна идеологическа говорилна от времето на тоталитаризма. Нищо повече.

Г-жо Анкова, вие сте на ход! Като ръководител на националната обществена телевизия предполагам ще си дадете ясна сметка, че подобна тенденциозна едностранчивост не е в интерес не само на подопечната ви медия, но хвърля сянка и върху шумно прокламираната у нас "свобода на словото". В този си формат "История.БГ" не само ще поругае и оклевети паметта на големия български поет и антифашист, но ще хвърли сянка и върху авторитета на БНТ като безпристрастна обществена медия.

И още нещо - на 7 декември в програмата на БНТ е предвидено да бъде излъчен (за кой ли път!) филмът на Костадин Бонев "Никола Вапцаров. Пет разказа за един разстрел". Съмнявам се, че националната ни телевизия ще спечели много, ако продължи да запълва програмата си със стари лентки. 105-годишнината от рождението на Никола Вапцаров не заслужава да бъде "претрупвана" по този изпитан метод на иванславковата телевизия. Съгласна ли сте или не?...

ПРЕМИЕРА

Илиана Илиева оживи предметите в поезия

Илиана Илиева (вляво) получава поздравления от поетесата Валентина Радина

"Предмети" е озаглавена най-новата стихосбирка на Илиана Илиева. На нейната премиера в литературния салон "Къща за птици" на ул. "Проф. Асен Златаров" 22 в столицата присъстваха по-

ети и приятели, почитатели на авторката.

"Илиана Илиева е изключително талантлив поет. Тя е изключително смела и гръзко напуска поетическите територии, за да се отправя в

други пространства. Малцина имат тази смелост. Възхищавам се на това нейно качество. Не знаех какъв ще е нейният нов експеримент, но сега съм убедена, че тя умее да внася смисли в нещата, в предметите, да ги превръща в поезия, да ги одухотворява. Тази нейна книга е едно емоционално дълбоко и неочаквано пътешествие" - подчерта поетесата Валентина Радина, представяйки новата стихосбирка на авторката.

Книгата "Предмети" на Ил. Илиева е многопластова, чрез нея тя прави обобщение за човешкото битие. Разкрива себе си чрез предметите - отбелязва поетесата Илкана Стоянова.

Други от присъстващите на вечерта поети и писатели изразиха поздравленията си към авторката, като рецитираха нейни стихове, след което последва неин рецитал. "Благодаря за топлине думи, за подкрепата - обрна се Илиана към своите почитатели. Особено съм благодарна на фотографа Владислав Христов, който ме подтикна да издам "Предмети" чрез чудесната си фотография. Благодарна съм на редакторката Аксиния Михайлова, а също така на издателя Георги Мулев, директор на издателство "Пергамент".

СНИМКА ЕЛАГОВСТА ЦВЕТКОВА

МЕТРОНОМ

Моцарт и Месиен ще звучат в зала „Славейков“

"Квинтет за пиано и четири духови инструмента" от Волфганг Амадеус Моцарт и "Квартет за края на времето" от Оливие Месиен ще звучат на 1 декември от 19.30 ч. в обновената зала "Славейков" (част от Френския културен институт).

"Виновници" за концерта ще бъдат Михаил Живков и приятели, а именно: Михаил Живков - кларинет, Димо Димов - пиано, Иван Пенчев - цигулка, Димитър Тенчев - виолончело, Валентин Методиев - обой, Николай Вязигин - фаягот и Красимир Костадинов - валдохорна.

Живков от 1997 г. е част от оркестъра на Софийска филхармония. Известният солист има записани в своята биография още оркестри с Navarra Symphony Orchestra, Испания, както и с Harlem Theater Orchestra, Ню Йорк.

Концертът е част от концертите на Нов симфоничен оркестър, чийто сезон е под почетния патронаж на посланика на кралство Белгия г-жа Аник Ван Калстър.

Кларинетистът Михаил Живков

ПРЕДСТОИ

Фотоизложба за българите в Бесарабия

На 1 декември от 17 часа в Столичната библиотека се открива изложбата "Българи в Бесарабия, Таврия и Крим. Фотохроника на XX век". Експозицията включва автентични фотографии на бесарабски българи, които дават представа за техния бит и обичаи, поминък.

Събирането на архивните фотографии започва още през 2010 г. по инициатива на българския младежки клуб "Актив" в Одеса. Първоначално идеята на авторите на изложбата е била да представят историята на едно семейство в Бесарабия чрез старите фотографии, но

по-късно към тях са се прибавили и други снимки. "Идеята ни е да покажем как сме живели през миналия век и как сме запазили нашето самосъзнание" - споделя един от авторите на изложбата - Максим Димитров, който учи магистратура в България.

Досега освен в Одеса изложбата е била показвана във Варна, Пловдив и още няколко български града. Тя е дело на Всеукраинската обществена организация "Конгрес на българите в Украйна", сдружение "Бащино оазис" и организацията "Европа - дом за всички българи", както и младежки клуб "Актив".

IN MEMORIAM

Капитан Клос премина в небитието

На 86-годишна възраст в една от варшавските болници е починал след кратко боледуване известният полски актьор Станислав Микулски, станал известен с ролята на полския разузнавач капитан Ханс Клос в телевизионната поредица "Залог, по-голям от живота" - предаде полската агенция ПАП.

Микулски е роден на 1 май 1929 г. в гр. Лодз. Филмовата му кариера започва през 50-те години с участието във филма на Ян Рибковски "Часове на надеждата". По-късно се снима и във филма "Канал" на Анджей Вайда.

Станислав Микулски става филмова звезда на бившия социалистически лагер именно чрез ролята си на капитан Клос в телевизионната поредица "Залог, по-голям от живота".

След пенсионирането си през 1990 г. известно време Микулски работи в Полската телевизия, а през 2012 г. отново изпълнява ролята на разузнавач - този път във филма на Патрик Веги "Ханс Клос - залог, по-голям от живота", който разказва за по-нататъшната съдба на полския разузнавач.

Мир на праха на Станислав Микулски и на капитан Клос!

П о е з и я

Нови стихове от
Евелина Кованджийска

Есенен листопад

Изсхналата кожа на гъжда се свлича
и по небето избива мякко.
Май не е мякко, а късен листопад,
дошъл със тежки крачки.
Подковите извиват гръб към слънцето,
а кончето отгавна не е с нас.
Сподаденият шепот под иконите
напомня, че била съм тук.
Земята е икона, тежка и огромна,
търкулва рамо към последния си Бог,
а той отгавна вече по вода не ходи,
върви със джинси и свирuka с глас.
Закрий очи пред лепкавата истина -
тя, истината има две лица.
Търкулвай питата на думите
сред пръснатите есенни листа.
И после бягай - от никого нечакана,
но възвестила нов сезон.
Илюзията във последния избуяваха.
Сега е есен. Сбогом, стар живот!
Ще свия вляво към небето свъсено,
ще гребя есента с ръце
и пъстра, гъхава и истинска
ще я живея до живот.

Три секунди вечност

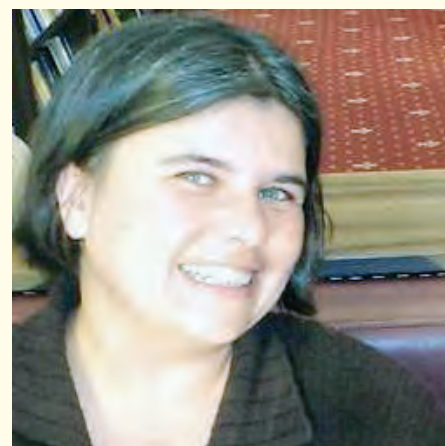
Слънцето гори. Спрете пожара!
Спрете земята от нейното въртене.
Искам три секунди вечност
да се разлеят по тялото ми.
Искам да съм бронирана срещу
възходи и падения,
а животът като тиха река
да тече по вените ми.
Счулвам гръбнака на радостта,
опивам се от мъка
и залитайки, тръгвам към изхода.
Какво ли значи това?
Изход от живота,
бягство от съдбата
или просто нов ден
под косите лъчи на пролетта.
Пия с пълно гърло от сълзите на цветята,
сплвам се в стъпките на вълци,
роша косите на бебета,
а някой някъде не разбига
какво е това живот.
Защо?

РИСУНКА ЛЮДИМИТ АСЕНОВ

Невинна

Невинна съм за хощеция на пръсти гъжд,
за пръските вятър по кожата
и за безкрайните зелени треви в очите ми.
Извивам ръцете на зимата.
Омръзна ми да се моля.
Искам да съм кълбо сняг -
последният снежен човек,
който ще отключи пролетта
и ще захвърли дрипавото си снежно сърце
по разлюлените драки.
Няма самота без име,
няма вим без надежда.
Вече съм безименна и безнадеждна -
едно плахо момиче,
което обзавда еднорози
и се храни със светлина.
Разхвърляй ме на четирите посоки -
като прах, като пепел.
И ще поникнат хиляди рози.

ЕВЕЛИНА КОВАНДЖИЙСКА е родена на 26 октомври 1976 г. в Панагюрище. Завършила езиковата гимназия с изучаване на английски и немски език в Пловдив, а след това - "Компютърни технологии" и "Английска филология" в университета "Паисий Хилендарски". Работи в областта на софтуера и преводите с немски и английски език. Автор е на стихосбирките "Бели сънища" (2005), "Боси очи" (2009), "Разказвам тишини" (2011) и "Косач на звезди" (2013). Носител е на множество литературни награди. През 2012 г. получава Специалната награда на Славянската академия от Националния конкурс "Дора Габе". Носител е на Голямата награда от конкурса "Жената - любима и майка" - Свиленград. През 2013 г. печели втора награда от Международния конкурс "Белоцветните вишни". Член е на Дружеството на пловдивските писатели.

Жулиета

Жулиета събира звезди от първаза на лятото.
Като кестени парят и имат очи,
тя пък гарваночерни коси и лице на сърна.
Събуди, Жулиета, онай приказен мрак,
оживял от джуджета и феи.
Няма място за смисли и красоти,
просто светът се е слял
с шлейфа на лятото.
Ще разхвърлям монети
по тъмната гриба на вечния вис,
че звездите не стигат за всички.
Само една ще оставя за теб,
а ти помисли как да я пазии.
После тихата смърт ще направи гедган
от събраното в топлите пръсти.
Разпийай ги по вятъра, после сложи му юзди -
да ги върне и пазии.

Б е л е т р и с т и к а

Най-сънуваният
човек

Деца бързо растат, мислеше си бабичката, а ние бабно остаряваме и ако си траем, никой не ни забелязва. Трябба да се действа. Затова не пропуснаше да перне малките с томяката си и това ставаше често в гръб, защото децата бяха през три улици от нея. Децата не можеха да я забравят. Напротив, нощем я сънуваха. Сънуваха я седнала в стаите им, следяща ги с поглед. Бе най-сънуваният човек в селото.

Бабичката обичаше да къле. Не че децата бяха виновни. Не обичаше да минават безнаказано край нея. Използваше арабски думи, без да знае какво означават, но точно затова благаше още повече чувствата. Ругатните ѝ се чуваха в цялото село. В някои по-мудни дни, въоръжена с трепението на снайперист, изкавчаше, стиснала клепки, хванала едно пиле в костеливата си ръка, с една брадвичка в другата, изкавчаше да минат повечко деца и тогава точно пред тях опсичаше главата на пилето и обезглавеното пиле започваше да подскача сред ужасените деца. Вятърът носеше пусците на децата надгалец. Селото изтръпваше. После се успокояваше, хората се сецаша какво става и след дни, като чуеха камбаната да бие на умярло, си викаха дано да е оная. Дано пукне, дано.

Един ден камбаната би на умярло малко провлачено и полкова гъло, че хората помислиха - клисарят се е

обесил на въжето или кой знае какво там, но по едно време започна да им просветва на всички, че оная е умярла. Край, свърши се, рекоха си и започнаха да се събират пред нейната къща. Толкова народ се събра, че дворот на бабичката почерня от развеселени хора. После някои донесоха ракия, пуха уж за Бог да прости, дойдоха и хлапетата, родителите им бодро ги успокояваха, ето на, свърши се, я пиенете и вие по една чашка. Хората се поздравяваха, бързаха, приповдигнати и бодри, притупваха приготвененията за погребението, за да им остане утре цял ден за празник.

На другата сутрин я погребяха ранично, после процесията се върна в селото, събраха се уж без повод на площада, направиха маси като за сватба, сложиха казаните да врат, а най-смелите деца собственоръчно заклаха с брадвеша пилета за супата. Вече бяха виждали как става това.

Love & Ribolove

С Кристина се познаваме от двайсет минути и вече за трети път залита, настъпва ме и неловко се извинява. Не съм добре, казва, след онзи удар хич не съм добре.

Разказва ми историята си и въпреки музиката, въпреки шума от разговори и веселото оживление, настъпвам от това, което чувам. Ударът не бил само един - ударите в тая история са много.

Когато Кристина казала на гаджето си, едно футболлистче с изцапани от гольфа ръце, че е бременна, онзи

нищо не казал. Застопорил си физиономията като на стоп кадър, взел си рибарските такъми и отишъл на рибна. Кристина пошуряла. Сетила се най-изтрещялото нещо, което би могла да направи, и отишла в един клуб. В едно гадно мазе, където се биели жени. Мъжете залагали, а жените се биели. Кристина била толкова изстиннала, с още по-голямо ритала и биела, както била гледала по филмите. Протиничката ѝ била по-пресметлива, по-отгавна в тия боеве, и успяла да ѝ забие страшен юмрук в слепоочие, от което Кристина припаднала и я изнесли от мазето полужива. Като се прибрала в къщи, започнала да пали пердетата със запалката си, след това ги гасяла и после пак ги палела, без да съзнава какво върши, но оцеляла, за разлика от футболлистчето. Той наистина отишъл на риболов, да се изплаче на воля, защото му било за първи път да става баща, не му било ясно какво следва.

При едно злостно замаяване на възрастната мокрото влакно стигнало го високоволовия далекорповод и хлядните волтове спрели сърцето му и го вкаменали.

Цялата моя история, неоправдано зла, би останала капсулирана в себе си, без отношение с другите и достатъчно тъжна, за да бъде разказана, но не, тя явно искаше да се повлече в живота на невинните, и по-късно - на вратата на моалетната в също това забегане прочетох надписа "Love & Ribolove" и отголу "вие и още 8 човека харесвате това".

ЛЮБОМИР НИКОЛОВ е роден през 1961 г. в София. Завършил е психология в СУ "Климент Охридски". Специализирал във Варшавския университет.

Работил е като клиничен психолог в Медицинска академия и изпълнителен директор на проект на ЕС по програма "PHARE-Lien". Има публикувани научни студии по психология.

Негови разкази са отпечатвани във В. ДУМА, "Капитал", "Труд", "Литературен вестник", "Съвременник", сп. "Съвременник", "Знаци", "Страница" и "Инсайт". Други са включени в няколко антологии със съвременни български разкази.

Носител е на наградата "Чудомир" за 2008 г.

Аксиния Михайлова:

Писането е вид емиграция

Когато светът и животът около теб не са онова, което ти се иска, ти създаваш друг свят чрез думи, музика или живопис, който ти е необходим - казва българската поетеса, носителка на престижната френска награда „Аполинер“

Интервю на ИЛИАНА ИЛИЕВА

Българката Аксиния Михайлова спечели тазгодишната награда за поезия „Аполинер“. Поетичната ѝ книга „Небе за изгубване“ е написана на френски, издадена е в едно от най-престижните френски и европейски издателства „Галимар“, което през 1980 г. в колекцията „От цял свят“ публикува „Неосветените дворове“ на Йордан Радичков. Наградата „Аполинер“ е повод за нашия разговор с поетесата.

- Какво е да си носител на наградата „Аполинер“?

- Радост, възлание, излизане от „анонимност“, надежда, че наградата няма да позволи на „Небе за изгубване“ да потъне и да изгуби цвят. Вие ми, а напротив, ще ми помогне да се разшири над по-широка читателска аудитория във Франция и другите франкофонски страни. Но има и обратна страна. По-голяма отговорност към словото и безпокойство. Дали поезията, което ще напиша отпък насетне, ако Бог е милостив и прояви щедрост в онова, което „диктува“ на френски и български, ще е на нивото на тази книга. Чувството, че си по-малко свободен.

- Какво представлява церемонията по връчването на наградата?

- Тържествена като за случая. 5 ноември беше особен ден, цялата литературна, издателска и книжарска гилдия във Франция беше като разбуден кошер, защото се обявяваха в рамките на броеви часове трите най-големи награди за литература. Около обяд „Гонкур“ и „Ръководно“ за най-добър роман на годината и половин час след това „Аполинер“, която наричат „Гонкур“ за поезия.

Беше ми интересна и малко необичайна цялата тази трескавост, наблюдавайки хората около мен, когато обявиха наградата „Гонкур“, защото у нас подобно нещо не съществува. Самата награда е „символична“ - 10 евро!!! Но вигатира и продажбите с хиляди екземпляри. Миналата година разговарях с един носител на „Гонкур“, който сподели, че продажбите на книгите са му осигурили възможност да излезе 5 години в отпуск и да се отпусне само на литературата, да пише! Дай Боже Всекиму! Съпоставка с България и литературните ни награди няма да правя. Всеки сам да си ги направи.

Самата церемония беше стегната, разчетена по минути. Президентът на журито Жан-Пьер Симеон говори за самата награда и мястото ѝ в литературния живот на Франция, за авторите от финалната селекция, обяви носител за 2014 г. Генералният секретар ме представи, имаше изказване на основния спонсор на събитието при връчване на самата награда, после ми дадоха думата. Бриджит Фосе, известна френска актриса, чете мои стихове, имаше минути за фотография, поздравле-

ния. Благодаря на българския посланик, Негово превъзходителство Ангел Чолаков, който дойде на церемонията с огромен букет от бели рози (между другото, във Франция явно нямат тази традиция да се подаряват цветя при такива събития).

- Кой бе най-силният ти конкурент сред номинираните за наградата?

- Това не мога да кажа. Три от книгите във финалната селекция бяха издани в „Галимар“, известни техни автори с доста книги - Андре Велтер и Еманюел Мозес, но вероятно най-силна конкуренция е бил Юбер Хадаг, който получи наградата „Маларме“.

- Почувства ли се част от френския литературен елит? Елитарна ли е поезията във Франция или е потребност на обикновения човек?

- Думата „елит“ ме смущава, особено в български контекст, защото не винаги е натоварена с положителни конотации! Когато дойде да си вземем довиждане, президентът на журито ми каза: „С тази книга и наградата вие вече сте френски поет и сте част от френската литература“, това ме изненада и смути. Въпросът за принадлежността е въпрос на осъзнаване и възприемане по-скоро на пишещия, а не на самия текст. Защото истинската поезията съдържа универсални кодове.

От гледна точка на това, че за да се чете поезия, освен вътрешна потребност, преградоположеност, е нужна и „подготовка“, да, елитарна е. И не само във Франция. Но поезията се проявява чрез толкова разнообразни лица през последните десетилетия,

АКСИНИЯ МИХАЙЛОВА е родена в с. Ракево, Врачанска област. Завършва Френска езикова гимназия във Враца, научна информация в ДБИ - София и СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет славянски филологии; френски език, а по-късно - квалификация на английски език и литература в същия университет.

Автор е на шест поетични книги на български: „Тревите на съня“ (1994), „Луна в празен вагон“ (2004), „Три сезона“ (2005), „Най-ниската част на небото“ (2008), „Разкопчаване на тялото“ (2011), номинирана за наградата „Иван Николов“, удостоена с националните литературни награди „Христо Фотев“ и „Милош Зяпков“ през 2012 г. Има две публикувани книги с избрани стихотворения на словашки и арабски език: „Оптомияване“ (Krotenie, Edicia Vlachasne LIC, Братислава (2006) и „В очакване на вятъра“, Кайро (2013).

Носител е на годишната награда на Съюза на литовските писатели за превод на стихосбирката „Необикновено е да си жив“ на Марцелиус Мартинайтис (2009). Наградата на името на латвийския поет Александър Чакс за публикувания на български език сборник с избрани стихове на поета „Огледала на въображението“ (2009) и на най-високото отличие на Латвия „Рицар на ордена на трите звезди“. През 2002 г. участва в учредяването на поетическото движение „Предмостие на Изток“ в Будмерице, Словакия, обединяващо френскоговорящи поети от Средна и Източна Европа под егидата на „Театър Молиер - Дом на поезията“, Париж. Член на Българския П.Е.Н. център, Съюза на преводачите в България и Сдружението на българските писатели. Живее и работи в София.

че някои от тях са достъпни и за неизкушения читател.

- Писането на чужд език духовна емиграция ли е?

- Писането само по себе си е вид емиграция, поне за мен. Когато светът и животът около теб не са онова, което ти се иска, ти създаваш друг свят чрез думи, музика или живопис, който, от една страна, изразява теб самия, а от друга е мястото, където се чувстваш уютно, защитено, живееш в твоето си време, в твои измерения. Когато съм щастлива,

живея пълноценно и се забавлявам, защото обичам живота в цялата му пълнота, обикновено не пиша. Живее го този живот! Той ми е единственият тук и сега!

И когато го няма, емигрирам в текст, езикът е без значение.

- В каква степен стиховете от „Небе за изгубване“ са преводими на български? Ще можем ли да прочетем на български тази поезия в родна книга?

- По време на церемонията казах, че стиховете в „Небе за изгубване“ са деца, които са плод на една безумна любов между българския дух в качеството на техен баща и френския език като тяхна майка. Духът е „преводим“. Подготвям нова книга на български, с друга концепция, различна от френската ми любовна книга. В нея ще включа българските варианти, малко променени, на част от тези стихотворения.

- Бидейки самата ти учител, към кого от учителите си изпитваш благодарност?

- Изпитвам благодарност към всички учители в житейски и духовен план. Благодаря на първата ми учителка, която ми е държала ръката и ме е научила да пиша, на учителката ми по литература в среден курс, изпратена от събата на разпределение в родното ми село, която ме поощри да кандидатствам във Френската гимназия.

Учител са ми всички поети, които съм чела и обичала. А в духовен план хора, които срещаме по пътя си, са ни учители. Някой се появява в живота ни, за да ни научи на любов, друг - на смирение, трети ни наранява и ако оцеем и продължим, без да таим озорчение в душата и сърцето си, значи сме научили един от най-великите уроци - да прощаваме.

Момент след връчването на наградата „Аполинер“ на Аксиния Михайлова от Жан-Пьер Симеон

Тайните тънкости на писателския занаят

110 години от рождението на Орлин Василев

Борис ДАНКОВ

През пролетта на 1968 г. изкушени от словото млади хора създадохме в Габрово литературната група "Илия Иванов-Черен". В нея участваха местни поети и току-що завършили Софийския университет и ВТУ "Св. св. Кирил и Методий" студенти, ученици от Априловската гимназия. Намерението ни бе да създадем литературен кръг, в който да развием писмовната си грамотност, да се домогнем до тайните на творчеството. В тази наша амбиция срещнахме разбирателни от току-що заселилите се в Боженици "класици" Орлин Василев и Станислав Сивриев. Всеки четвъртък в един от салоните на Габровския драматичен театър се събираше импровизираният "литературен университет", където Орлин Василев изнасяше своите беседи, които почти винаги завършваха с разпалена дискусия около "литературната магия".

По онова време Орлин Василев си беше пуснал брада, която го оприлчаваше на Хемингуей. Издаваше на лекциите с къси панталони от типа на "бермудите". В общуванията си беше пряк и безапелационен, но никога не хвърляше думи на вятъра - каквото и да кажеше, то биваше заковано като с гвоздеи. Една от неговите беседи на тема "Литературният конфликт и изграждане на литературния образ" бе изнесена на 26 юни 1968 г. Със скромните си познания по стенография тогава се постарях да запиша част от нея. По повод 110-годишнината от рождението на писателя предлагам на читателите това "слова без давност", което дава представа за нееднозначната и интересна личност на Орлин Василев, за неговите граждански тревоги и съмнения, противно на стремежа сред някои от новите идейни доктринери да го представят като закостенял догматик и един от най-консервативните представители на социализма в българската литература.

Орлин Василев

Откъде и как да започнем?

Често пъти начинаещият, пък и опитният литератор се облъскват с неудачи и неуспех, които се приписват на творческа слабост и неталантливост. Аз защитавам тезата, че въпросът за таланта е вторичен въпрос! И положителният отговор може да му се даде след предварителното въоръжаване - много и много работа трябва да бъде свършена, докато се изгради една истински зряла творческа личност.

За останалите професии има университетски и институт-

ти. Когато постъпи там, човек може да разбере дали от него ще стане добър инженер, музикант или учител. Но при писателството е друго. Не е достатъчен един университет. Литературната наука, като собствен литературен опит, трябва да се овладява, и което е по-важно в случая - да се знае как да се овладява.

Проблемът за конфликта трябва да се свързва винаги с конкретния жизнен материал. При всички произведения съществува един основен белег, ама ДРАМА или няма ДРАМА, т.е. КОНФЛИКТ. Тук е разковничето. Да се добие оня "нюх" да "кацва" безпогрешно върху

истинския конфликт, да го намираш.

Конфликтът винаги има своя диалектически строеж - ТЕЗА-АНТИТЕЗА и СИНТЕЗА. Доволявам изкуството се занимава с деяния на хората, няма мъртво отношение. Активното отношение на творца към действителността е познаване на нерешените конфликти, които, общо взето, имат социално съдържание. Един пример за конфликт имаме, когато личността се противопоставя на обществото, когато тя "конфликтува" с обществена действителност. Това е антагонистически конфликт. Иначе нашето изкуство

во преди години беше улеснено, защото конфликтите от само себе си бяха "ясни". Всички вариации на болка и интимност можеха да се подведат на тая "ясна" основа.

Откриване на конфликта

Конфликтите могат да бъдат още в схемата ЧОВЕК и ЧОВЕК, ГРУПА и ГРУПА, ЧОВЕК и ПРИРОДА. Естествено, понятието природа трябва да се конкретизира и към него да се включи природата като машина, вещь и формула.

От друга страна - в произведението винаги трябва да има голяма главна мисъл. От само себе си това не е само идея, а и някаква главна ръководна мисъл. За мене тая мисъл е омразата към социалистическото зло, така да се каже.

Ако няма тази главна мисъл, няма голямо изкуство и полза от самото изкуство. В тая връзка можем да определим съдържанието на едно произведение като история на неговия конфликт. Произведението има определен обект, строго определен жизнен материал, който може да се изрази във формула. Уточнено - едно произведение е една история, а съдържанието е историята на конфликта.

Сюжетът пък, това са збенаата на конфликта. И това не е случайно. Ако вземеш да четеш някакъв разказ или роман, лесно можеш да откриеш странични "израстъци" и "камифлажи", пришествието на автора към самото произведение.

Така че основният белег, който определя сполучливостта на авторския избор, това е наличието на конфликта, на драмата. Ако я има, ти трябва да можеш да я разкажеш просто и ясно.

Първото си произведение бях написал в един жълт бележник. Това беше някаква случка по Дунава, с някакъв офицер, една аморфна работа. Но от Емил Коралов узнах, че разказът е една обичайна история, и от тоя момент конфликтният строеж ми стана ясен. И дори моята жена беше свикнала да открива конфликтни ситуации, които ми предлагаше като идеи за разкази.

Как се пише разказ?

Така че именно оттук започват изворите на изграденото произведение - конфликтен строеж, мисъл. Пишеш ми ти някакъв разказ, че еднук си се оженил и живеел своя си живот - добре де, но какво от това? Истински модерно е изкуството, което развързва ръцете на писателя. Събитието никога не може да бъде предмет на изкуството, а страстите в конфликтен разказ. Събитието само може да даде тласък на страстите или резултат на страстите.

Когато конфликтът е ясен, се пише много по-лесно. Много от мъките, които приписваме на самия творчески процес, се дължат на това, че ни липсва конфликтен заряд. Особено при разказа.

Носители на конфликтите са хората, по-точно характеристиките. Проблемът за характера трябва да се разреши до такава степен, че писателят да се

покрие с него. Трябва да се знае кой е тоя, който действа и преодолява. Напоследък се появяват много аморфни произведения, в които различните аспекти на дейнието са недовъзможени. Дори и при лирическия герой характерът трябва да бъде изяснен. Кой си ти, който пееш? Тук е и камъкът на прелъвянето. Характерът, т.е. ТИ и СВЕТАТ. И когато ме занимаваш с най-интимните си въпроси, какво ново ми казваш и каква е неговата значимост. Може да е една отломчина, но да крие в себе си голямата мисъл, открието.

...След като настъпи социалистическата действителност, мисловността на българските писатели спадна, загуби се, няма я никаква. И сега най-значителните успехи в нашата литература са по теми от миналото - и Емил Станев, и Георги Караславов. До такава степен е труден тоя въпрос за конфликта при социализма, че ако се събере една група от нашите водещи писатели и се постави въпросът кои са най-големите конфликти, няма да можем да ги кажем. Сега не можем да посочим адекватни покрития на конфликти. Причините не са политически. Бих желал някой да ми каже дори на четири очи кой е най-важният конфликт за момента...

Голямата страст на времето

Определено можем да говорим за едно отиране в претични линии, без да сме дали определен отговор на въпроса: Кои са ония неща, които реално възбуждат хората? Има ли при социализма конфликтност? И как по-точно стои работата, щом сме "еоспокояваща" класа? Излиза, че ние не сме "помирисали" конфликтите на нашата класа вътре в себе си. Дори и това - какво е съвременната буржоазия? Въпросът е открит и онзи писател, който намери съответните носители на страстите, той ще стане писател на социалистическата ни действителност. Та, дай, бай Емиле, да ми напишеш едно произведение с конфликт! Но... какъв е той? И ние просто се изправяме като голи сред действителността.

Предмет на литературното произведение си остават страстите, които търпят развитие и промени, но в основата си остават едни и същи. Ако искам да създавам произведения, които да кореспондират с голямата литература, да я конкурират, трябва да противопоставим съответната сила на страстите, които бушуват в нашия нов свят. Срещу проповядваното разочарование да се изправим със съответната сила на положителните страсти. И това е решаващо. Вторичното е как! Но не можеш да бъдеш гений, ако не намериш голямата страст. В тоя аспект може да се предположи дали пък случайно социализмът не е станал плодотворна почва за избуяване на старата страст - завист, злоба, вещопоклонничество и т.н. И ако ме попитате какви са моите безсънни нощи в търсене отговор на тоя въпрос, бих ви дал много интелигентен и труден отговор.

Орлин Василев заедно с членове на литературната група "Илия Иванов-Черен", вдясно от него Борис Данков, Минчо Г. Минчев, Стефан Димитров, юни 1968 г., с. Боженици

□ **Лавица**

“ТАЙНСТВЕНИЯТ ПЛАМЪК НА КРАЛИЦА ЛОАНА” от Умберто Еко издава “Бард” с над 280 илюстрации, 250 от които цветни. Сред мъгла се събужда Ямбо след инцидента, при който е загубил паметта си. Не паметта, която невролозите наричат “семантична” (Ямбо помни всичко за Юлий Цезар и може да рецитира всичките стихотворения, които е чел през живота си), а “автобиографичната”: не помни името си, не познава жена си и дъщерите си, не помни нищо за родителите и за детството си. Като му помага в бавното му връщане към себе си, жена му го убеждава да отиде в селската къща, където са запазени книгите и вестниците, които е чел като дете, ученическите му тетрадки и грамофонните плочи, които е слушал. Получава втори инсулт. Сега Ямбо е в кома, но изживява спираловидно, сред разсеиващата се постепенно мъгла, всички мигове от детството и юношеството си, докато всеки момент ще се появи последното видение.

“ЗЛАТНИЯТ ХРАМ” от Уилям Голдман издава “Фама”. Преследван от ургиния за смъртта на най-добрия си приятел, Реймънд Тревит трябва не само да се научи да живее с тази вина, но и да открие кой е и какъв иска да стане. Търсенето ще бъде дълго и трудно, но преживяванията, които го очакват - първо в училище, после в армията, колежа и накрая като семеен мъж, ще оставят трайни следи и ще го научат на важни уроци.

Често сравняван със “Спасителят в ръката”, “Златният храм” проследява пътя на съзряването - път, белязан със смях и съзвиз, трагедии и победи, пъстър и смяхавач като самия живот. Уилям Голдман е американски беле-трист, драматург и сценарист, двукратен носител на “Оскар” и “Едгар”. По негови романи и сценарии са заснети филмови шедевори като “Маратонецът”, “Буч Касиди” и “Сънданс Кид”, “Цялото президентско войнство” и много други.

“ОПОЗНАВАНЕ НА АДА” от Антонио Лобо Антунеш издава “Алтера”. На връщане от летен отпуск лекар психиатър пътува сам в кола, върху впечатленията му от пейзажа се наслагват картини и преживявания от личния му живот и работата му в психиатрична болница, спомени от колониалната война в Ангола, предствени като вътрешен монолог и въображаем диалог с дъщеря му. Това пътуване се превръща в метафора на пътуване през ада - ада на болницата, ада на войната, ада на насилието, жестокостта и душевното опустошение. Португалският писател Антонио Лобо Антунеш (1942) по професия е лекар, специализирал психиатрия заради прилика и с литературата. Едва през 1985 г., след издаването на шест романа, се отдава изцяло на писането. Автор е на над 20 романа.

“СТЪКЛЕНАТА КЪЩА” от Сергей Устинов издава “Ентусиаст”. За наследство от 30 милиона долара на мистериозен колекционер на антики претендентите са предостатъчно. Но дали всички те ще доживеят да получат парите си? В тази заплетена история не просто всеки играе за себе си, а всеки е против всеки, тъй като със смъртта на един нарас-тва делят на останалите. Опитвайки се да предотврати поредица от загадъчни убийства, известният от други произведения на автора частен детектив Стас Северин води разследване в самия център на едно змийско гнездо - блестяща Стъклена къща, на ръба между живота и смъртта. И този път вече познатият на българския читател с романа си “Непреодолимо желание” руски автор, верен на задъхания си и завладяващ изцяло жаргонен стил, ни води през перипетии на неочаквани завръзки и зашеметяващи развързки в неспирно набиращо скорост пре-пускане по улици, покривите и бърголите на под-земния свят в руската столица.

Неделник

Сега скоро ще стане Някога

Не можем да запазим миналото, нито да разгадаем загадката на любовта, но според мен си струва да се опита, твърди именитата кинозвезда Даян Кийтън

Винаги казвам, че моят живот е семейството, и това е истината - така започва вълнуващата мемоарна творба “Някога пак”, подписана от филмовата легенда Даян Кийтън. Книгата излиза на български език в библиотека “Амаркорд” на издателство “Колибри” в превод на Темену-га Трифонова. Чете се като дневник на обикновена жена, която ненадейно е станала кинозвезда. “Тя сякаш не вярва особено на това, което й се е случило, но то е факт”, отбелязва “Лос Анжелис таймс”. Обявена за една от най-добрите книги на 2012 г., “Някога пак” е нещо повече от автобиография на забележителна жена с неподправен чар. Това е топло, забавно и съкровено четиво, пресъздаващо атмосферата в средно американско семейство с типични американски мечти.

“Ето какво научих. Сега скоро ще стане Някога. Някога не може никога да стане Сега. Не можем да запазим миналото, нито да разгадаем загадката на любовта. Но според мен си струва да се опита”, насърчава ни актрисата. Родена на 5 януари 1946 г., Даян Кийтън е филмова звезда, режисьорка и продуцентка. Носителка е на наградата на филмовата академия на САЩ за най-добра актриса за ролата си във филма “Ани Хол” на режисьора Уди Алън.

Да, тя е живяла с Уди Алън, Уорън Бийти и Ал Пачино. Да, тя е звездата на “Кръстникът” и “Ани Хол”. Но тази книга съдържа нещо много повече от подробности за

живота с тези знаменитости. “Някога пак” е майсторски написана, проникателна и истински покъртителна книга за семейството и приятелството. Но преди всичко това е ода за отношенията майка-дъщеря, в която Даян Кийтън говори със съкровена любов за своята майка - Дороти Хол (починала през 2008 г.), чиито дневници са вpletени в текста.

“Майка пазеше всичко. Свигелството ми за ранжана, рецепта на Ранди за лекарство против кашлица, първите очила на Робин със заострени и вдигнати краища. Грозни. Черно-бели снимки от Хелоуин с вълнообразен бордюр и размери 8 на 10 сантиметра. Дори като вещица. Ранди като пират. Робин като принцеса. И аз, най-голямата, циганска царица. Ученическите бележници, билетите от “Дисниленд” и писмата, които Мама пишеше в края на всяка година, за да каже на своите четири деца какви са. Тези писма са били началото на света от думи на Дороти - една постоянно разширяваща се вселена. Думите са се превърнали в нейния джиплес за ориентирване в емоционалния терен. Дотогава, че докато Мама завърши своето изследване, е написала милиони от най-малките единици на речта, които може да се използват самостоятелно: думите. “Някога пак” ми даде не само възможност да размишлявам над загубата, ами и идеалните условия, за да преосмисля любовта. Загълбочих се в оцелелите 85

дневника на Майка и 14 писма на Татко, започващи с “Мила Даян”...

Тук, в настоящето, след като посветих толкова много време да отговарям на Майка от онова някога - след като написах десетки страници с хиляди думи, набрани от моя “Епъл макбук про” - има само едно нещо, което знам със сигурност: нещо, казано от моя приятел Дий Джей Уолди. “Не можеш да съживиш миналото, Даян. Можеш да го разбереш по-добре, можеш да го почувстваш по-добре, но не можеш да го съживиш.”

Той беше прав. Не бих могла да накарам любовта да се върне, дори за едно посещение. Но знам едно нещо. Ето това. Аз съм спасена от една дума, която никога няма да разбера, но винаги ще чувствам. Аз съм спасена от любовта.”

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

□ **Библиотека**

Фатих Акин:

Правенето на кино е като бокса

Бiblioteca “Амаркорд” на издателство “Колибри” (водещ редактор на поредицата е Владимир Н. Трифонов) взима “В клинч. Историята на моите филми” с видния германски режисьор от турски произход Фатих Акин, роден в Хамбург на 25 август 1973 г. в семейство на турски имигранти.

Книгата, в превод на Жанина Драгостинова, е съкровен разказ без изкуствена украса. В основата ѝ са разговорите, които издателите от “Rowohlt Verlag” - Хамбург, месеци наред водят с Фатих Акин. “Правенето на кино е като бокса, казва режисьорът. Разпределяне на силите, тактика, тайминг.” На Фатих Акин често му се случва да падне в клинч на самия себе си. И това е точното време за поглед назад, тъй като започва втората фаза. Режисьорът знае, че неговият най-добър филм предстои да бъде заснет. Борбата продължава.

Фатих Акин си проправя път в кинобизнеса с упоритост и страст, като винаги успява да опази

независимостта си. Търси опора в кинематографичните си образци, сред които присъстват имената на Мартин Скорсезе, Емир Кустурица и Йълмаз Гюней. Сред най-вълнуващите му кинотворби са

филмите “Солино”, “Срещу стената”, “На прага на Рая” и “Музиката на Истанбул”.

“В клинч” показва Фатих Акин чрез неговите собствени думи - автентично, непресторено, директно, живо. Разказ от работилницата за филми: как е успял да прекара вижданията си през бариерата на съпротива от страна на чиновници и продуценти, как на терен е измъкнал най-доброто от своите актьори, как е заимствал от историята на киното, но въпреки това е останал верен на себе си. Нищо не му е било сервирано наготово: момчето от турски произход от Хамбург-Алтона, което се възхищава на Брус Лий и мечтае да влезе в киното, само си проправя пътя, понякога дори с юмруци, път, който го отвежда до червения килим на Берлин и Кан. Без да се опъва, без да забравя произхода си. Биографията му е безпрецеден-

тен пример за самоувереност и в същото време съвсем свободно преминаване между две култури: постоянно пътуване между Босфора и река Елба. Фатих Акин не крие нищо, каквото му е на сърцето, това му е и на езика, отбелязват Фолкер Беренс и Михаел Тьотеберг. И го разказва увлекателно.

“Героите на Фатих Акин горят от страсти и жадуват свобода, самият той излъчва същата прекарна енергия, когато говори за кино - за собствените си филми, за филмите на другите и изобщо за всичко на света от миналото, настоящето и бъдещето”, споделя Мартин Скорсезе.

“Всъщност правенето на филми е професия като всяка друга, но в нея има нещо метафизично и спиритуално. В края на краищата с филма се създава живот, някакъв вид паралелен свят. Въпросът е дали историята, която се разказва, може да се сдобие със собствен живот, да има собствена душа”, подчертава Фатих Акин.

Елиезер Алшех от Видин до Буенос Айрес

"Венеция - мостът Риалто", 1952 г.

Негова изложба показва галерия „Лоранъ“

С толичната галерия "Лоранъ" представя експозиция от живописни творби на Елиезер Алшех - космополитен художник, допринесъл изключително със своята ярка индивидуалност и подчертана чувствителност за развитието на българското модерно изкуство, научи ДУМА от Лаврен Петров. Изложбата включва над 20 платна, създадени в различни творчески периоди - ранни акварели: "След риболов", "Созопол", "Венеция"; маслени творби от 40-те и началото на 50-те г.: "Пейзаж с будка за афиши", "Пейзаж от Букурещ"; наситени с колорит експресии от 60-те и 70-те г.: "Буенос Айрес, площад Сан Мартин", "Натюрморт със смокини", "Тигре". Творбите разказват невероятната съдба на българина от еврейски произход, за предизвикателствата на живота и успехите, белязали неговия път - от родния Видин, през Мюнхенската художествена академия и дългогодишните пътешествия из Европа, до най-престижните галерии на Буенос Айрес, превърнал се в неговата обетована земя.

Възгледите за необходимостта от

обновление на формата и съдържанието на изкуството отвеждат Алшех (1908-1983) в Мюнхен. През 1933 г., когато завършва с отличие Мюнхенската академия, Алшех е принуден да напусне Германия поради началото на управлението на националсоциализма. Завърща се в България и урежда първата си самостоятелна изложба в столичната галерия "Преслав". До края на 30-те г. Елиезер пътува до Палестина, Прага, Белград, Париж, Венеция, из Родопите. През следващото десетилетие творческият му устрем е прекъснат от Втората световна война - Алшех се озовава в еврейските лагери, интерниран е във Видин. Реабилитиран за кратко след 9 септември 1944 г., през 1948 г. Алшех е заклеймен от новата власт като формалист. Решава да напусне България през 1952 г. заедно с жена си Бронка Гюрова и дъщеря им Деяна, емигрирайки в Аржентина. Буенос Айрес бързо става неговото най-голямо вдъхновение до края на живота му. Изложбата продължава до 6 декември в "Лоранъ" на ул. "Оборице" 16.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

За съзерцанието на незримите неща

Пловдивският художник Александър Димитров гостува с изложбата си "За незримите неща" на столичната галерия "Европа 1" на ул. "Лега" 3.

Чрез слънчевите си живописни платна той ни прави съпричастни към неговия свят на размисъл, спокойствие и хармония, в който царят вечните теми за любовта и най-скроветите човешки емоции.

Това е изложба за невидимите неща във всекидневието, които присъстват сред нас, те са свързани с мечтите ни, с една друга реалност, извън видимото. Опитвам се да намирам чудото във всяко нещо, включително и в това, което рисувам, каза за ДУМА авторът на изложбата. Тези цветове - ярки, жълти, сини

Снимка МАРИЕТА ТОМОВА

и червени, идват право от сърцето на художника, който няма власт над тях. Може би това е свързано и с града, от който идва - Пловдив, който е по-емоционален от останалите.

Това е изложба

за копнежа на душата по другата реалност, недостъпна за сетивата и неизменна в своята същност. За свойството на ума да търси извън логиката, отвъд ограничената и въпреки всичко. За непреодоли-

мото вглеждане в малкото и голямото, в голямото и малкото, докосващо незримите неща, така значими за сърцето. За играта в безкрайността, нащепваща "Аз съм Ти", споделя Александър Димитров, който е нарисувал тези 24 платна специално за галерия "Европа".

Платната са посветени изцяло на вглеждането в онова вътрешно сакрално пространство, където "Аз-ът" търси истината за себе си, своята свобода, своята вътрешна "обетована земя" и своята свързаност извън рамките на конкретния момент в пространството и времето.

Образите на жената пазител, жената любима, жената дете са основни. Техен неизменен и плах спътник са птиците. Първоначално присъствието им бе едва забележимо, като символ на мимолетния ранен миг на споделеност. Символ на любовта в цялата си многоликост. Впоследствие те придобиха по-широк смисъл, създавайки различни гледни точки. Всичките ми картини носят посланието, че истинското щастие се състои в споделянето, убеден е Димитров.

Изложбата продължава до 10 декември, след което ще бъде преместена в галерия "Европа 2" в "Парадайс център", бул. "Черни връх" 100, ет. 3.

Рибарска луна изгря в арт салон „Сезони“

В навечерието на коледните и новогодишните празници галерия "Сезони" ще бъде домакин на изложбата "Рибарска луна" на Димитър Петров. През последните години авторът се наложил със своите смели абстрактни композиции, предпочитание към сложни колорити и нематериални измерения на действителността. Той ще покаже именно такива творби, провокирайки зрителя да преживее чистата емоция на живописата и индивидуалните усещания на художника.

Изложбата се открива на 2 декември от 18 ч. и ще продължи до 14 декември в арт салона на ул. "Кракра" 2А. Авторът се изявява като архитект на нови пространства и създава свой оригинален визуален език, изцяло базиран върху цвета, формата и линията.

Димитър Петров е от онова поколение живописци, което поставя наново и остро въпроса за индивидуалността, за целите на творчеството, за същността на изкуството, за начините на предаване на посланието и за принципите на културната комуникация. Той е абстракционист, но често поставя в картините си фигуратив-

ни или антропоморфни символи, които отвеждат към разказа. Неговите творби са изградени с наплагане и комбиниране на фактури, които сякаш приканват към докосване и търсене на смисъла в плановете на живописата, посочва изкуствоведът Димитър Грозданов. Според него главие, насочено към понятието за илюзия, е особено подходящо за работите на Петров. Защото основният патос на тази живопис от началото и до днес е красивата илюзия да създаде хармония, която да подсказва възможността за хармоничност и на реалния живот.

Алиса Зиновиева и Марио Маланини пеят в „Трубадур“ в зала 1 на НДК

Русенската опера представя спектакъла в програмата на Новогодишния музикален фестивал

Трубадур от Джузепе Верди представят на 10 декември от 19 ч. в зала 1 на Националния дворец на културата Русенската опера и „Монте мюзик“. Спектакълът е част от тазгодишното издание на традиционния Новогодишен музикален фестивал на НДК.

„Трубадур“ е сред най-обичаните и очаквани винаги с интерес оперни заглавия на гениялния италиански композитор Джузепе Верди. След фура на Русенската опера с „Риголето“ в края на октомври трупата ще зарадва меломаните със следващото заглавие от поредицата „трите големи“ („Риголето“, „Трубадур“, „Травиата“). Спектакълът е решен в класически стил, с ефектна сценична визия, и залага на подбора на звезден солистичен състав, оригинална режисура и брилянтно изпълнение на своя основен състав - солисти, хор и оркестър на Русенската опера под диригентството на Найден Тодоров, научи ДУМА от Сийка Лапачка. Огнян Драганов отново ще провокира зрителите с интересни и нетрадиционни режисьорски решения, без да излиза от автентичността на атмосферата на класическия по своя замисъл спектакъл. Художник на декора и костюмите е Иван Савов.

В главните роли софийската публика ще има възможност за втори път да се наслади на изкуството на световните оперни звезди Алиса Зиновиева и Марио Маланини. Точно преди една година великолепните изпълнители изправиха на крака публиката, която избра спектакъла на „Тоска“ от Пучини на Русенската опера в зала 1 на НДК. Сега те ще се превъплътят в ролята на Леонора и Манрико в „Трубадур“ на Верди. Алиса Зиновиева ще пристигне в България от Мюнхен, където подготвя своя дебют на сце-

ната на Баварската национална опера в ролята на Манон Леско от едноименната опера на Пучини. Преди това певицата направи още един впечатляващ дебют в ролята на Одабела от „Атила“ в Триест под диригентството на Донато Ренцети, режисьор Енрико Стинкели. Алиса Зиновиева участва в 13 спектакъла на „Вечер на Ратмански“ на сцената на Миланската скала, където изпълнява „Руски сезони“ на съвременния композитор Л. Десятников. В ролята на Леонора е пяла няколко пъти - в родината си Латвия (в Рига), в Милано - в партньорство с Лео Нучи, в Театро Реджо - Парма. Блестящият тенор Марио Маланини не спира своето триумфално шествие по световните оперни сцени и е един от най-предпочитаните тенори в света.

И двамата изпълнители не крият симпатията си към България и възхищението си от съвместната работа с диригента Найден Тодоров и състава на Русенската опера. Очакват с нетърпение своята нова среща с българската публика.

В ролята на Азучена ще се представи Андреана Николова. Наред с нейните любими роли на Вердиевите героини - Принцеса Еболи („Дон Карлос“) и Амнерис („Аида“), Кармен от едноименната опера на Бизе, Азучена е ролята, с която певицата постига едни от най-големите си професионални успехи. Александър Крунев ще пресъздаде образа на Граф ди Луна. Роля, много по-различна от превъплъщението му като придворния шут Риголето, Скарпия или четирите лица на Злото в „Хофманови разкази“, с които през изминалата година са свързани неговите изяви на сцената на зала 1 на НДК. Баритонът е изпълнявал десетки пъти тази роля у нас и в чужбина. Като Ферандо ще се изяви младият солист на Русенската опера - басът Момчил Миланов.

Снимка: ДЪРЖАВНА ОПЕРА РУСЕ

Алиса Зиновиева и Марио Маланини в „Тоска“ от Пучини

Билети за спектакъла на „Трубадур“ се продават в Билетния център на НДК, разпространителските мрежи на Ивентим и Тикетпортал. Цените са от 20 до 60 лв.

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Васил Петров тръгва на коледно турне из България

Коледата приближава и празничното настроение вече е обхванало Васил Петров, който подготвя изненади и подаръци за всички си почитатели. Най-вълнуващото предстои - коледното турне на обичания изпълнител. Класики като „White Christmas“, „Let It Snow“, „Silent Night“ и много други красиви песни ще звучат в Русе, Варна, София, Търговище, Велико Търново и Стара Загора в изпълнение на Васил Петров и в акомпаниране на симфонични и духови оркестри.

Освен с концерти, певецът ще ни изненада с откриване на своя изложба на 12 декември в Пловдив. Съвместно с цигуларя Мичо Димитров и художничката Юлия Павлова ще представят творбите си на фона на красивата музика на Васил Петров. А в Стара Загора преди концерта си талантливият изпълнител ще открие друга самостоятелна изложба във фоайето на операта.

В столичната зала „България“ на 16 декември от 19 ч. Васил Петров ще изнесе коледния си концерт със Софийския духов оркестър под диригентството на Юли Дамянов и гост-солисти Мирю, Олга Михайлова-Динова, Катерина Тупарова, Александър Мутафчиевски и детската вокална група „Бон-Бон“.

Публиката в Стара Загора ще съпразживее на 19 декември от 19 ч. „Духът на Коледа“ с Васил Петров и оркестъра на Старозагорската опера под диригентството на Владимир Бошнаков, гост-солистката ще бъде Русалина Мочукова.

Велико Търново ще посрещне чаровния певец на 20 декември от 19 ч. в коледен концерт с градския духов оркестър под диригентството на Владимир Бошнаков. Концерти с Русенската

Снимка: АРХИВ „ДУМА“

филхармония, с диригент Владимир Бошнаков, ще се състоят на 21 декември от 19 ч. в Драматичния театър в Търговище; на 22-ри от 19 ч. във Фестивалния и конгресен център във Варна, с гост-солисти Русалина Мочукова и детският хор на ОДК Варна; на 23 декември от 19 ч. в Канев център в Русе, гост-солисти са Русалина Мочукова и детският хор „Пим-Пам“. Билети се продават в мрежата на Eventim.bg.

Виена класик оркестра носи празничния дух с Моцарт и Щраус

Традицията на Виенските коледни концерти продължава със специалните гости от австрийската столица - Виена класик оркестра, който за първи път ще гостува в България - по покана на „Арт БГ“.

Прочутият австрийски диригент Даниел Ваца ще завладее слуха и съзнанието на българската публика. Виена класик оркестра е създаден от виртуозни и вдъхновени творци с обща цел - да съхраняват и предават красотата на виенската класическа музика. Всички тези таланти са завършили във Виена и са част от Виенската филхармония, както и в най-големите оркестри по цял свят. Виена класик

оркестра е свирил в Щатс-опер във Виена, във величествената „Олимпия“ в Париж и Роял Албърт хол в Лондон, както и в най-помпозните концертни зали в повече от 30 страни по цял свят.

Отличителна черта на Виена класик оркестра е свободата, която се усеща по време на концерт. Това е така заради честата смяна на музикалното оформление и на самите персонажи на сцената. Програмата се състои от две части. Първата е с произведения на Моцарт, а втората - на Щраус. Фамозното сопрано от Виена Юдит Халас ще пее и в двете части, като ще изпълни арии от популярни произведения на два-

мата композитори. Музиката ще оживее в танцовите изпълнения на балетни двойки. Изпълнителите успяват да създадат синхрон, в който обаче променят типичната за класическите концерти последователност в изпълненията - интересна комбинация между традиция и съвременност.

Виенските музиканти ще гостуват във Велико Търново на 5 декември от 20 ч. в ДКС „Васил Левски“; в София на 13-и от 20 ч. в зала 1 на НДК; в Пловдив на 14-и от 20 ч. в Концертната зала на площад „Централен“; в Бургас на 15-и от 20 ч. в Държавната опера; във Варна на 16-и от 20 ч. във Фестивалния комплекс; в Добрич на 17 декември от 20 ч. в Концертната зала.

Билетите се продават на касите в Билетния център в НДК, Туристическия информационен център във Велико Търново, касата пред община Пловдив, касите на Държавна опера Бургас, на Фестивалния комплекс във Варна, на Концертната зала в Добрич, Офис 1, Пикадили, бензиностанции ОМВ и онлайн в мрежата на Eventim.bg. Цените са от 40 до 60 лева и ВИП - от 80 до 100 лева.

Снимка: „АРТ БГ“

Светлини и сенки в полите на Витоша

✓ Наистина, аз не взех един живот, за да скрия една идея в него, но взех един живот, за да открия една смисъл в него, казва авторът Пейо Яворов

✓ Просто е удивително колко лесно днешният български човек може да припознае в Яворовата пиеса своето обществено време и среда, нравите в публичното пространство, та дори и личните си човешки грами, добавя режисьорът Красимир Спасов

Светлана ПАНЧЕВА

Първата си пиеса "В полите на Витоша" поетът Пейо Яворов създава през 1910 г. Пише я бързо, трескаво почти и само след месец и десет дни тази трагедия в пет действия, както я определя авторът, е готова. На 16 юли 1911 г. пиесата е отпечатана и мигом предизвиква крайно противоположни оценки. Може да се каже дори, че предизвиква малка литературна война, преди да се разрази театралната буря, предизвикана от постановката на Павел Ивановски на сцената на Народния театър през 1911 г., посетена само

през първите представления от 8600 зрители. Първите изпълнители на ролите на Мила и Христофор са едни от най-големите драматични актьори навремето Адриана Будевска и Васил Киров. Вярвам, че втората пиеса, ще бъде по-добра! - иронично отбелязва Боян Пенев и допълва крайното си отрицание с довода, че Яворов едва ли е в състояние да възсъздаде с художествена обективност онова, което наблюдава, защото лиричът пречи на драматурга. Класическият строеж на драмата, техниката, планът, е напълно сраснал със сюжета, всичко е с необходимост. Тук Яворов след-

Афишът за първата постановка на "В полите на Витоша" в Народния театър, 1911 г.

ва примера на протомайстора на модерните драми Ибсена. Такива неща правят епоха в литературата, убеден е в защитата си Михаил Арнаудов. И като че ли именно неговото убеждение очертава пътя на пиесата през годините. С течение на времето "В полите на Витоша" се превръща в класика на родната ни драматургия, но все пак трябва да минат 45 години, докато на сцената на националния ни театър се появи нова постановка на това произведение и това е постановката на Стефан Сърчаджиев през 1956 г., която бележи възраждането на Яворовата пиеса.

Наистина "В полите на Витоша" е произведение със странна и несъмнено драматична съдба, белязана както от неизбежните паралели с жизнения път на автора и постоянното търсене на прототипи на героите (впрочем съвсем естествено и не особено трудно), така и от постепенното откриване на устойчивите във времето конфликти, ситуации и образи. Защото, както много точно отбелязва режисьорът Красимир Спасов, чието дело е най-новата постановка на пиесата на сцената на театър "Българска армия", приликите в двете исторически времена са толкова много, че отликите се превръщат в декоративна орнаменталистика. Същото оваряване на душите, грубост на емоциите и речта, неспособност за овладяване на страстите, същата лекомисленост на ума, същото тарикатско политиканстване, празнословие, същата убийствена завист, ламтеж за блага и слава, същата самовлюбена и дърдореща интелигенция. В режисьорското виждане на Красимир Спасов "В полите на

Витоша" е пиеса за посегателството върху свободата на човешката личност и естественото й право да избира, да определя и ръководи собствената си съдба. И затова той разполага героите и ситуациите в сценична среда, в която няма интимна затвореност, човек не може да остане сам със себе си, не може да преживее и най-съкровените си чувства без погледи отвън. В центъра на оградено от полупрозрачни огледални повърхности сценично пространство е издигнат невисок, но ясно разграничаващ мястото на действието на всички сцени в драмата подиум, а отстрани са разположени местата, заемани от онези герои, които не участват пряко в действието. Така всички действащи лица в трагедията са постоянно на сцената - едните действат, другите наблюдават. Сетне местата се раз-

менят. В този свят, изграден от светлини и сенки, белите костюми на героите хвърлят бледи сенки върху отразяващото черно наоколо. Много стила на сценография и костюми на Нина Пашова.

Това представление на "В полите на Витоша" респектира със стройното и силно съвременно режисьорско решение, с високата степен на стилистично единство на актьорската игра (колко рядко наистина се вижда толкова добре настроен и перфектно играещ актьорски ансамбъл) и най-вече с усета и уменията да се наложи и осъществи на сцената един цялостен и максимално единен във внушението си стил. Защото спектакълът на Красимир Спасов е истински стилист в единството на замисъла и реализацията си и всичко това е проведено и защитено в много висока степен от

актьорите - своеобразната в съдържаността на емоциите и драматизма си Мила на Радина Кърджилова, яркия в контрастите си чувства и действия Драгоданоглу на Иван Радоев, префинената в скритата си еснафска същност Елисавета на Стефка Янорова, хитичният и неувверен в действията и чувствата си Христофор на Веселин Янчев, леко комичният в искреността си Васко Чипиловски на Тигран Торосян или тъжната в проникновеността си Амели на Йоана Буковска.

Именно нейната героиня изрича пророчески тъжните думи: "В тая страна има много слънце, но има и някаква тъмнина, която се разсипва като черен прах дори в сиянието на самата природа. Не е ли то черния прах на един груб живот - с много празници в календара и с никакъв празник в сърцата?"

В постановката на Стефан Сърчаджиев от 1956 г. Христофор и Мила са Любомир Кабакчиев и Славна Славова

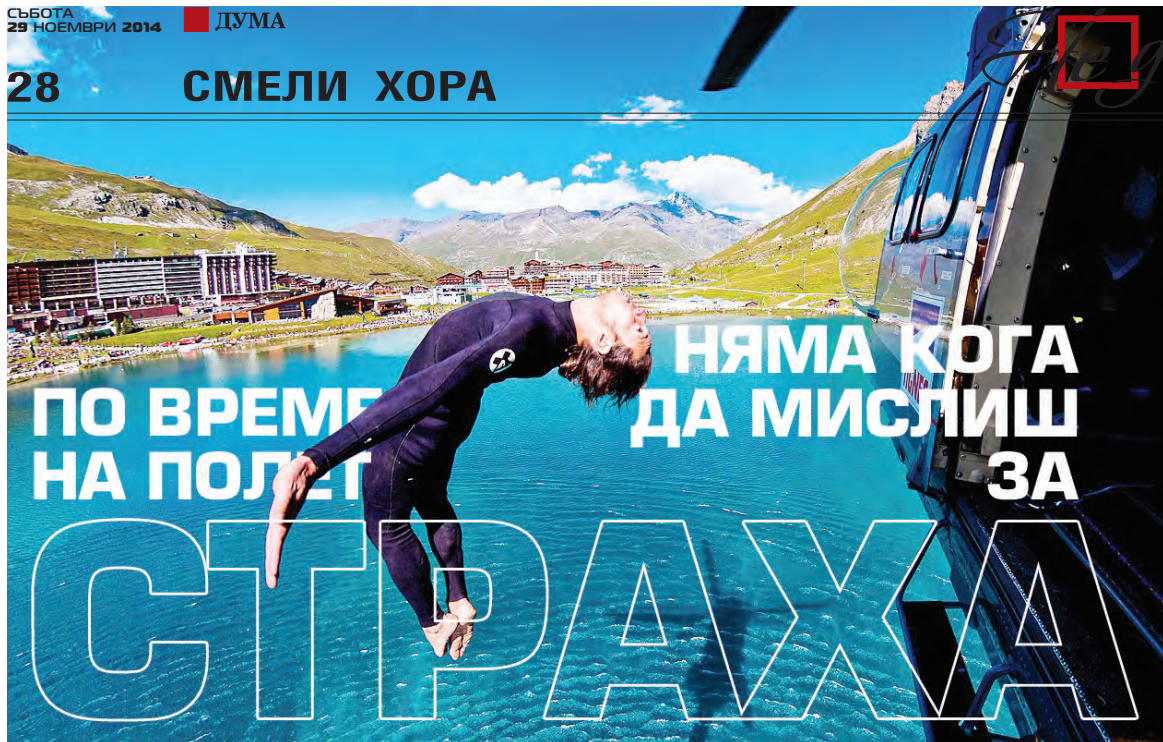
Радина Кърджилова в ролята на Мила

Веселин Янчев в ролята на Христофор и Иван Радоев в ролята на Стефан Драгоданоглу в сцена от спектакъла

Йоана Буковска, Иван Радоев и Мирослав Косев в сцена от спектакъла на Красимир Спасов

Тодор изпълнява скок на прочутия остров Ла Рошел

От години българските тренъори по скокове във вода майтапят възпитаниците си, че ако тренират яко, дори ще им напълнят... басейна. Около 60 състезатели се опитват предимно с подготовка на "сухо" да съхранят спорта. През зимния период, тъй като не разполагат със закрит басейн с кула от 1997 г., те тренират в гимнастически зали. Звездите в момента са тийнейджъри - възпитаниците на Георги Чобанов Боян Савов и Богомил Койнашки. При подобни условия като елитен състезател се изгради и Тодор Спасов. За любителите на този красив спорт той е познат по цял свят със скоковете си от 30-метрови скали, мостове, кули, от хеликоптер... 36-годишният софиянец проби до веригата "Red Bull Cliff Diving", а през август стана първият българин, участвал в историческото дебютно издание на Световна купа по височинни скокове под егидата на ФИНА (Международната федерация по плувни спортове) в руския град Казан. Надпреварата се състоя от 27-метрова платформа, издигната в историческата част на левия бряг на река Казанка.

Василен ДИМИТРОВ

□ Г-н Спасов, що за хора са скачащите от високите платформи и кули?

- Ентузиастични, както всички запалени по спорта. Височинните скачачи са свободни и весели хора, които постоянно търсят красиви места с добри условия за скокове. Те са предпазливи. Винаги пресмятат вариантите за опасност, преценяват дали си заслужава изпълнението или рискът е твърде голям.

□ Каква е разликата между агреналиновите скокове и олимпийските?

- Всеки височинен скачач е започнал с традиционните скокове, които са му дали базата и техниката. При 10 м кула полетът е не повече от 1,5 секунди, но при 28 метра кула вече става 3 секунди и позволява да бъдат извършени повече салта и винтове във въздуха и да бъде показана смяната на различни позиции. Поради височината скоростта на приземяване

във водата е много по-голяма, а при лошо привождане на контузиите са тежки.

□ От какъв терен скачането е най-страшно?

- Всеки терен крие опасности. Страхът идва най-вече от височината. Дълбочината на водата също е от голямо значение. Фактори са силата, времето, вятърът, скалите... Това е причината

Хавайки приветстват най-смелите скачачи в открити води

Майсторът на агреналиновите скокове Тодор Спасов е познат по цял свят със скоковете си от 30-метрови скали, мостове, кули и от хеликоптер

винаги да бъдем в позицията на малки компютри, пресмятащи вариантите преди опита. Да преценим, ако се стигне до скок, колко мощна трябва да бъде засилката, какъв да е контролът над тялото във въздуха.

□ Как се абстрахира от страха по време на полет?

- По време на полета нямам много време да се абстрахирам, защото всичко става автоматично в главата. Но по-голяма част от огромния стрес идва преди отскока, в който всички части на тялото казват да не го правиш. И все пак отскачаш. При всеки височинен скок има страх, но и всякаква липса на подценяване. Дори и при най-елементарния скок можеш да се нараниш лошо и да загинеш.

□ Какви мисли ви минават през главата, докато летите към водата?

- Ха-ха, няма мисли, които да те тормозят. Тренирам тялото си да научи спонтанно движението и позициите във въздуха, за да направя добрия скок. Най-важното е да пребориш страха.

□ Разубеждават ли ви да скачате?

- Състезателите сме конкуренти, но и колеги. Винаги се следим един друг кой как скача. Дали ще направи нов скок, как се е подготвил за него. Ако видим, че някой не е готов психически, че прекалено много го е страх или започва да се паникьосва,

СНИМКИ ЛИЧЕН АРХИВ

Снимка за спомен с най-добрия състезател по височинни скокове - колумбиеца Орландо Дуке (на преден план)

се опитваме да го спрем. Да му говорим, да го убеждаваме, че днес не е денят.

□ Прави впечатление, че всички конкуренти искрено се радват на успеха на съперника.

- Всички в състезателната група сме като членове на едно малко семейство. По време на надпревара не се състезавам с другите участници, а със себе си. Просто всеки изпитва крайния предел на възможностите си. Стремим се да докажем себе си - колко далеч можем да стигнем. Естествено, старая се да направя красиви скокове за перфектно класиране.

□ Кой от световния елит е най-големият чешит?

- Всички сме чешити, но мога да кажа, че сме сплотени и после винаги сме заедно за купона. А скачащите определено знаем как да се забавляваме.

□ Специалните ви умения отвориха ли път за киното? Все пак е налице примерът със збездата от "Транспортер", "Гепи" и "Непобедимите" Джейсъм Стейтъм, който е бивш ас от представителния отбор на Великобритания?

- Още не съм участвал във филми с каскади. Сним

За да бъде шоуто пълно, понякога Спасов и съперниците му скачат и от хеликоптер

мал съм реклами като височинен скачач, но мои приятели са се състезавали със Стейтъм, докато е бил национал на Англия.

□ Бяхте първият българин, участвал в Световна купа под шапката на ФИНА. Доволен ли сте от представянето си?

- Доволен съм, че минах първата пресявка в битка, в която участва целият световен елит. Световната купа в Казан беше ново начало за височинните скокове. Изпълнението на скоковете ми във въздуха беше добро, но ми липсваше доброто привождане, на което трябва да наблегна сериозно.

□ Как протече програмата ви после?

- Върнах се обратно в парка, в който работя във френския град Лион. Там участвам в шоу със скокове.

□ Къде ще са следващите ви стартове?

- Очаквам с нетърпение световния шампионат в Казан през 2015 г. Амбициите ми, като на всеки спортист, са за едно добро класиране и преди всичко за година без контузии.

□ Следите ли скоковете във вода в България?

- По-голямата част от времето си прекарвам в чужби-

на. През последните години, въпреки лошата спортна база, имаме шампиони и на международни състезания, а това дава надежда за бъдещето на нашия спорт.

□ Не ви полуха как се запалите по скоковете?

- Пробвах се още на 6 г. Моята тренъорка Мария Александрова ме откри, бях плувец за 6 месеца. Попита ме дали искам да съм скачач - приех. В продължение на 13 години бях в националния отбор на България. Сума ти пъти републикански шампион. Във всички дисциплини. Имам медали и от международни състезания, също второ място на мѝжка Балканиада. С височинните скокове се занимавам от 2000 г. Най-добрите ми класирания са пето място на Световната купа в Италия и шестото в квалификациите "Ред Бул".

□ Какъв сте извън спорта?

- Жизнерадостен и позитивен. Обичам да се запознавам с нови хора, да се виждам с приятели. Обичам много екстремни спортове, които мога да пробвам. Уча се да правя всичко, което ми е интересно - водни ски, зимни ски, ски и на джет. Мога, общо взето, всичко, което ме кара да бъда емоционален и ми доставя адреналин.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Ако всяко селище роди по един такъв лидер, ще си решим проблемите

Поздравителен адрес към чл.-кор. проф. ЙОРДАН ЙОРДАНОВ
по случай неговата 76-а годишнина

ЯНАКИ СПАСОВ

Преди дни ми се обади проф. Йордан Йорданов. Тъй и тъй, вика, каня те в Института по антропология на рожден ден, ставам на 76 години. И се замислих: Аджоба, той не е най-беден човек, това може да го направи и в някой ресторант. Защо точно в Института по антропология? Мислих, мислих и накрая се сетих. Ами че там са костите, по които той възкресява образите на древните хора по нашите земи, на Самуил, на Калоян, на Раковски... Такава чест едва ли ще се падне на някой от нас - неговите приятели и почитатели. Затова той ни кани сега всеки от нас сам, самостоятелно да си донесе скелета, да постои няколко часа в обществото на великите българи.

Упълномощен съм да поднеса приветствие от името на неговите съкварталци. Той живее отдавна в нашия блок. Баха хубави и щастливи времена. Често му идваше на гости проф. Николай Генчев. Двамата си говореха и изследваха влиянието на червеното вино върху белите кръвни телца на хомо сапиенс. Още беше жива майка му на Йордан. Пийваха си и им беше весело, ама за нас, съкооператорите, съвсем не беше така. Малцина знаят, че Йордан свиреше на трюмпет. Не свиреше лошо, като студент са го канели на сватби, на кръщенета, по ресторантите и т.н. Хубаво, ама всяко нещо си има граници. Известно е, че и Айнщайн е свирел на цигулка, ама неговата свирна е била сравнително относителна, докато тази на Йордан беше съвсем конкретна. Надуе Йордан трюмпета, отвори прозорца и прави серенада на три-четирите автомобила, които стояха пред блока. А Генчев, подпрял

глава на ръката си, замечтано слушаше, слуша... И така цяла нощ!

Това вече не се траеше. Събрахме се тогава активът, мислихме, мислихме и накрая решихме: Мимо, ти си най-хубава, най-представителна, ти ще решиш проблема. Не бяха още женени. Тя за нищо на света нямаше да се захване с тази работа, обаче беше принудена, нямаше къде да ходи, защото тогава живееше в съседния апартамент, делеше ги само една панелна стена и трюмпетът тормозеше най-много нея. Та тя реши, прехвърли се през стената и трюмпетът млъкна. Мима извърши граждански подвиг, саможертва, за което ние, съкварталците, ще ѝ бъдем вечно признателни.

Говори се и се пише, че проф. Йорданов бил антрополог. Това не е вярно. Или по-точно, той не е само антрополог. Той си е лекар, анатом. Учител му е бил проф. Карауланов. Анатомията е наука за устройството на хомо сапиенс. Среднотатистически. Това му се видяло много на Йордан и затова той се захванал да изучава устройството на човеците всеки конкретно един по един. Първо на умрелите. Та, това се нарича антропология, така го разбираме, и тя му станала хоби. И така се увлякъл, че сега като кажем антропология, ние, българите, разбираме проф. Йордан Йорданов, а като кажем проф. Йордан Йорданов, разбираме антропология.

Ама тя се оказва сложно нещо. Като намериш един череп, трябва да можеш да кажеш какъв е, що е, на кого е, на мъж ли е, на жена ли е, кога е живял, колко е живял, как е изглеждал, че и да му възстановиш мутрата, а за капак да му туриш коса и мустаци. За тази работа се иска да

си всичко - и учен, и историк, и художник, и скулптор. А от тия таланти на Йордан Господ му давал, давал, та се забравил - то не бяха възстановки по черепи от всички епохи на наши и чужди хора, то не бяха международни изяви, симпозиуми, конгреси, публикации, книги, аспиранти и т.н.

Освен всичко друго, проф. Йорданов се проявил и като водач (по съвременному ще рече лидер) и организатор в една чисто стопанска дейност - от една работна маса в лабораторията на проф. Балан, през хиляди трудности и перипетии той създаде Национален музей по антропология към института, който блести с научната си слава сега на бул. "Цариградско шосе". Създаде и друга подобна музейна сбирка в Полски Тръмбеш. Все нещо, които остават во веки веков за хората, за нашата българска и световна история.

Та, да отбележим. Истинските водачи не се избират с гласуване като депутатите. Те се раждат и са редки. По един на хиляди. Проф. Йорданов каза, че водачи има във всяко общество - при хора, овце, говеда, вълци, магарета, коне, мравки, пчели... Явлението се наблюдавало даже при микроорганизмите. Ама професорът не е микроорганизъм, а е двуметров мъж от плът и кръв. Роден е и е израсъл на наша почва, в с. Страхилово, Великотърновско. Какво можем да кажем на страховлци - има защо да се гордеем със своя земя. Ако всяко селище в България вземе, та роди, отгледа, възпита и изучи по един Йордан Йорданов и ги разделим във всички области - икономика, политика, изкуство, наука и т.н., не ни трябва да влизаме в Зоната. Сами ще си решим всички проблеми.

Честит празник, Йордане!

бено при общуването ми с деца, че са поинтелигентни и знаят доста неща за родната ни - за успехи в спорта, за срещи с българи, направили им впечатление... Киселото мляко също го споменават, а ме учудва, че много от тях знаят името на нашата столица.

□ *Имаш ли мото?*
- Да. "Винаги си струва да опиташ!"

Точката наг И-то

Инициалите на Властта и Властта на инициалите

ИВО АТАНАСОВ

Доста късно, чак вече ми се беше прижило, се заслушах в думите на „Митро ле, Митро“. Не на концерт, а на маса. Нещо трепна у мен, като гледах млади и стари как не просто пият, но и съчувстват на лирически герой. На момчето, което любил момите в едно известно село и сите ги на тефтер изписало. Тефтерчето си изгубило, та затуи болно легнало. Казах си: това са сериозни хора, биха били безценен бонус към остатъка от живота ми. Наясно са, че без тефтерче не просто няма как да се похваляш със завоеванията си, но и ще дойде време да не можеш дори за собствена консумация да се подсетиш какви си ги вършил. И ще ти се струва, че годините ти са минали напразно.

Десетилетия по-късно отново беше загубено тефтерче с подобна значимост. Въщност тефтерите са два, и то принадлежащи не на измислен герой. А на съвсем реален, който си е записвал кого да удари чрез поверената му служба, кого да забави и за кого е недопустимо информацията да стане известна. Някои смятат, че си е водил бележките от глупост. Че му е било трудно да запомни всички указания или пък е искал да бъде стриктен в изпълнението им. А после тефтерите дотолкова се обръщат срещу него, че му докарват ефективна присъда.

Истината е, че за да спаси себе си, човекът е въвел ред. Искал е да се предпази от практиката при жълтото управление, когато неколцина си бяха присвоили правото да решават всякакви въпроси с аргумента: „Царят каза така!“. Величеството може и хабер да си няма, но къде да го видиш, за да го питаш? Ето защо собственикът на тефтерите си е записвал съвестно, макар и само с инициали, кой какво му нарежда. И като му вдигнат скандал защо някого е забавил, а не е удирил, да каже, че го е сторил не по собствена приумица, а тъй като такава е била волята на едно или друго двубуквие.

Хрумката да борави с инициали е гениално решение на тефтероприятеля. За властта те са като шапка невдима - хем не става ясно по чие настояване този или онзи бива смачкан, хем злодеянието не само е сторено, но и в тесния кръг на посветените си знаят кой по чия заповед е бил ударен. А ако все пак някой се подсети, титулярят на съответните инициали влиза в кожата на Хитър Петър, който се сопнал на гостинличаря: „Ха сега удари десет тояги не на мен, а на сянката ми! Защото аз не съм докоснал гозбата ти, само съм си поддържал коматчето хляб над тенджерата, за да поомекне от парата!“

Ето как всички знаят за чии имена иде реч, но никой не ги произнася публично, защото липсват доказателства. По същия начин повечето от нас не можем да докажем и теоремата на Питагор, но това не означава, че тя не съществува. Разбираемо най-много внимава в картинката собственикът на тефтерите. Първоначално бил готов да излее имената срещу споразумение за условна присъда, но офертата му била валидна само една нощ. На сутринта се отказал и според главния прокурор никак не било трудно да се отговори защо.

За капак тефтерите изчезнаха. Вещото лице ги „развълчало“, по изрза на едно от имената, из цяла София. Отбило се само за миг... по малка нужда и да се върнало, вече ги нямало в колата. Може би вдъхновена и от тази версия, Софи Хана събуди за нов живот познатия от творчеството на Агата Кристи легендарен детектив Еркюл Поаро. В романа ѝ „Убийство с инициали“, превърнал се бързо в световен бестселър, трима гости на луксозен лондонски хотел изчезват, а сетне са открити мъртви, заключени в различни стаи. Всеки е с копче за ръкавели в устата, върху което са изписани инициали. Като онези, които един от тефтерните герои беше цъкнал дори върху маншета на ризата си.

След кражбата имената от тефтерите се почувстваха съвсем неуязвими. И никак не скърбят за изчезналите си абривиатури. Защото си знаят, че властта може да е останала без инициали, но инициалите не са останали без власт. Наясно е с това и собственикът на бележничката. Може и да не е чел „Убийство с инициали“, но си дава сметка, че те се случват не само в романите. И затуи изрази публично опасението си, че след тефтерите може и него да го хванат липсата.

През 1812 г. Самюъл Уилсън доставял месо за армията в правителствени бчви с инициалите „U.S.“ (United States). Един от войниците разчел съкращението като Uncle Sam, тази версия се разпространила толкова бързо, че Чичо Сам станало нарицателно име за държавата, и то с резолюция на Конгреса на САЩ. До подобна символика се добрах и нашенските инициали. Онези от изчезналите бележници. Малката разлика е, че някога тефтерчето режеше лентичката към бесилото „там близо край град София“. А сега - към кабинетите на властта. Пак „там близо“, но където височайшите инициали стават нарицателни за начина, по който се упражнява властта.

Други текстове от автора на www.ivoatanasov.info

Всяко изкачване е предизвикателство

От стр. 10

□ *Николай Петков е качвал Еверест два пъти, ти кой връх би изкачил още веднъж?*

- Връщам съм се към такива, на които не съм успял да се изкача. Върховете в България, които всички обичаме, са места, на които харесвам да

се връщам. И го правя. Но вероятно въпросът ти е отправен за по-далечни дестинации. В обзорно бъдеще имам други цели, така че за момента - към нито един.

□ *Какво е мнението на чужденците за страната ни, как реагират, когато им казвате, че сте българи?*

- Зависи в коя точка на света се намираме. Ако сме при нация, развита в материално отношение, което е директно мерило, се налага да обяснявам къде се намира България. И често им казвам, че е в Централна Африка. Ако сме в страни от т.нар. трети свят, прави впечатление, осо-

СРЕЩИ

МЕЛЕК ЮМЕР:

Човек трябва да бъде критичен

Най-лошата черта на българина е песимизмът, че не може да промени нещата, смята телекомуникационната експертка

Интервю на Павлина ДАВИДОВА

Разкажете малко повече за това, с което се занимавате...

Работя в телекомуникационна компания, "Interoute", и съм мениджър на отдела за позициониране и дизайн на мрежата. Когато клиент си купи телекомуникационна услуга от "Interoute", моят отдел я внедрява и конфигурира.

Инженер сте по телекомуникационни услуги. Специалността, както и самият Технически университет често са смятани повече за "мъжка сфера". Смятате ли, че професията е достатъчно отворена за жени и предлага ли тя еднакви възможности?

Университетът е отворен - квотите винаги са разпределени на 50% за мъже и 50% за жени. В телекомуникациите интересът е един и същ. Като реализацията всичко зависи от това до каква степен самите жени искат да успеят, доколко си вярват и имат ли истински интерес в сферата.

Освен интерес, какво е нужно, за да успееш в тази сфера?

Да върваш в себе си и да следваш мечтите си. Общо взето, това е валидно за всяко нещо.

Какво ви накара да се спрете на тази професия?

Винаги съм имала влечение към точните науки, в същото време искам да виждам практически резултат от това, което правя. Инженерната професия дава възможност да приложиш своите познания и умения в полза на хората, както и да видиш резултат от това, което правиш. В днешно време е трудно някой да си представи живот без интернет, без телефон, без средствата за комуникация... Точно за това сме и ние.

Казвате, че е трудно човек да си представи живот без телефон и интернет. Какво би представлявал един ваш ден, ако не трябва да сте пред компютъра и ако телефонът ви беше изключен?

Бих прекарала повече време с приятели и със семейството си, ще пътувам повече.

Коя е любимата ви дестинация за пътуване?

Нямам любима дестинация. Определено предпочитам да отида на място, което не познавам. За мен по-важно е самото пътуване, отколкото самата дестинация.

Много от връстниците ви предпочитат да се реализират в чужбина. Какво ги кара да напуснат страната?

Може би влияние оказват по-добрите условия за живот, по-добрите възможности, които получават и по-доброто отношение на хората към тях.

Работила сте в чуж-

МЕЛЕК ЮМЕР е родом от Крумовград. Завършила е телекомуникации в Технически университет в София. Няколко години е работила в Чехия по специалността си, след което се завръща в България.

бина. Каква е разликата между живота там и този тук, в България?

Основната разлика са средата и самите хора. Струва ми се, че хората в чужбина са много по-спокойни в работата си, имат по-добър баланс между личния и професионалния си живот.

Защо се върнахте в България?

Върнах се заради възможността, която ми беше дадена тук - да бъда мениджър на отдела. По-добрата професионална реализация беше важна, освен това вярвам, че мога да променя начина на работа и действително да предложа нещо по-добро на хората в екипа.

Смятате ли, че образованието е важно за професионалната реализация, или човек може да е специалист и без специален документ? Достатъчно адекватно ли е българското образование за бъдещата реализация на студентите?

Това зависи от самия

Крумовград, но за съжаление там не бих имала възможност да се реализирам професионално. Може би някой ден бих отишла в Германия, защото обичам да живея някъде, където не съм виждала преди, да срещна хора и менталитет, които не съм виждала. Винаги ми е било интересно да живея и да работя в различна среда.

С еднопосочен или двупосочен билет?

Двупосочен. Винаги е полезно човек да се върне там, откъдето е започнал. Да преосмисли това, което е направил до този момент и накъде иска да продължи.

Защо замина семейството ви?

Защото в Германия са много по-спокойни, имат по-добър стандарт на живот.

Какво трябва да се промени в България, за да се върнат тук?

Може би да имат също толкова спокойствие, което имат в Германия, същият стандарт на живот, отношение

го направи. Не вярвам, че има толкова голямо значение за хората в България да слушат новини на турски в националната телевизия.

Това приемате, че те могат да си ги набавят по друг начин?

Да. Смятам, че повечето си ги набавят от турската телевизия. Ако искат да чуят новини от България, си слушат новините на български.

В българските учебници по история често има изречения за турския робител. Като човек с турски произход чувствала ли сте се засегната по някакъв начин от това?

Лично аз не съм се чувствала засегната. Историята винаги ми е била интересна и съм се старала да чета многообразни източници.

За мен е важно човек да има по-широко мислене, а не да приема нещата винаги едно към едно. Важно е да проучиш, преди да си създадеш мнение за какво-то и да било. Това важи и за уроците в училище - всичко трябва да се провери от няколко източника. Целта е да разбере истината, за да е ясно какво се е случило в действителност.

Смятате ли, че историята е начин за определена пропаганда - било то на партия или на държавна доктрина...

Прекалено крайно е да кажа, че това е доктрина. Като цяло обаче образованието служи на държавата и на някаква доктрина. Затова смятам, че ако един човек наистина иска да се развие, трябва да проверява информацията, която получава, да е критичен, за да бъде обективен.

Толерантни и достатъчно критични ли са българите?

Бих казала, че са толерантни, особено по отношение на чужденците, които идват в България. Дали са критични... Мисля, че човек винаги може да проверява още повече.

Коя е най-добрата и най-лошата черта на българина според вас?

Като цяло всички хора в България са много по-сърдечни, по-истински, верни към основните морални принципи - поддържат семейството, приятелите си, подкрепят се в малкото об-

щество, което имат, сърдечни са. Може би най-лошата черта на българина е песимизмът, че не може да промени нещата. Ако искаме да направим нещо добро в държавата, да променим ситуацията, това зависи само и единствено от нас.

Когато попълвате анкета, какво записвате в полето "националност"?

Българска, естествено! Бихте ли живяла в Турция?

Мисля, че не, въпреки че доста прилича на България като среда.

А има ли разлики между България и Турция, между хората в тях?

До голяма степен хората са със същия характер и менталитет. Може би освен по менталитета си приличат и по начина на живот. Двете страни се различават по мащаба. В Турция има много повече възможности и много повече градове, които се развиват. Това се вижда и от хората, които се връщат от гурбет в Турция - бившите изселници се връщат, защото икономиката им действително се развива. Тук подобно нещо обаче няма.

Възможно ли е това да се случи и в България?

Аз съм живяла в чужбина в среда на хора, които искат да се върнат в България, но не го правят заради липсата на възможности тук. Ако начинът на живот и работната среда се подобрят, много хора биха се върнали в България.

Доста изселници се връщат в България за празници или по време на отпуската си. Какво ги кара да идват отново и отново?

Самите те казват, че е родната земя. Те се чувстват като част от България, свикнали са с цялата среда и милеят за абсолютно за всичко тук. Виждала съм възрастен човек, който плаче от радост, че е в България, за това, че е видял горичката, в която е израснал и че в момента дърветата са по-големи от момента, когато са били посадени...

А млагите хора имат ли тази връзка с България?

Да, според мен всички я имат. Човек винаги държи връзката с мястото, на което е израснал, не може да се отдели от него.

Ако някой иска да гледа новините на турски, ще си пусне интернет или ще гледа турската телевизия

човек. Възможно е да се реализираш и без професионално образование ако имаш интерес и отделяш време да учи. В нашата сфера например са важни определени сертификати, но е важно и това, на което човек е способен. Ако някой просто иска да си вземе дипломата и да си изкара изпитите, без в действителност да осмисля това, което учи, това не би помогнало на никой. По-важното е човек да има интерес и наистина да осмисля нещата, които учи, а след това да ги реализира и прилага.

Какво търсите в потенциалните кандидати за служители във вашата фирма?

За мен е важно един кандидат да има желание да учи, да се адаптира и да има интерес в телекомуникациите. Не търсим човек, който да има предварителен опит, за мен по-важен е потенциалът на човека и възможността да го развие по-нататък.

Вие сте от Крумовград, а родителите ви живеят в Германия. Мислила ли сте да се преместите в едно от двете места?

Замисляла съм се за

към здравеопазването, работата...

Имате турски произход, името ви е с арабско звучене. Чувствала ли сте се дискриминирана някога?

Не бих казала, че съм се чувствала дискриминирана. Може би понякога е имало по-различно отношение към мен, в училище например. Но винаги съм се старала да го използвам като нещо положително. Различното отношение не ме е карало да се откажа, а съм си учила уроците два пъти по-примерно и упорито отколкото някой друг. Това ми помогна да бъда винаги подготвена за всяка ситуация, да се боря повече.

Напоследък е доста актуален въпросът с новините на турски език. Какво е мнението ви по този въпрос, трябва ли да отпаднат или...?

Честно казано, съм гледала новините на турски само веднъж - когато ги пуснаха за първи път. Честно казано, тогава не бях кой знае колко очарована, а и повечето хора вече можеха да гледат турска телевизия. Който иска да чуе нещо на турски, има възможност да

ДУМА

Страница на
Любо НИКОЛОВ

Горска трапеза

Рецепти на леля Ваня
ТОКАДЖИЕВАЯРЕБИЦИ
ПО ИТАЛИАНСКИ

В тенджерата със сгорещени 40 г масло и 30 мл олио се изпържват 2 яребици, нарязана на тънки филийки 150 г сланина и 100 г нарязани кренвирши.

След изваждане на изпържените продукти в същата мазнина се запържва до розово оцветяване 30 г брашно. То се разрежда с 400 г бульон при непрекъснато бъркане, като се добавят ситно нарязани 50 г моркови и 600 г зеле, 10 зърна черен пипер и сол на вкус.

Задушават се в похлупен съд 30 минути. Прибавят се изпържените яребици, сланината и кренвиршите и задушаването продължава още 30 минути.

МИДИ ПО МОЛЯШКИ

Продукти за една порция: 24 едри миди, 30 г масло, 2 глави лук, 1 чаша сухо бяло вино, 1 лъжица брашно, магданоз, сол и черен пипер на вкус.

Мидите се измиват добре и се слагат в тенджерата с бучка масло, нарязания на ситно лук и виното. Варят се на силен огън, докато се отворят. Тенджерата се разтърсва няколко пъти по време на варенето. Щом мидите се отворят, тенджерата се сменя от огъня. Отстраняват се черупките само от едната страна. Останалите с месото черупки се подреждат в подходящ съд. Течността от варенето се прецежда през гъста цедка и се слага отново на огъня. Брашното се размива с 1 супена лъжица разтопено масло и се прибавя постепенно към течността от варенето на мидите. Оставя се да поври няколко минути, докато се сгъсти, поръсва се със сол и черен пипер. Със соса се заливат мидите.

Преди сервиране се поръсват със ситно нарязания магданоз.

МЮНХАУЗЕН Е ЖИВ

Разказано от
Костагин ЧАКЪРОВ

В края на 70-те години бяхме на лов с Тодор Живков и академиците Димитър Коцев и Пантелей Зарев. След една пусия за глигани в стопанството "Искър" Димитър Коцев ми каза: "Спорихме с Пантелей. Той ме караше да не се крием, за да ни видят прасетата и да отидат при другаря Живков. А аз му викам: "Пантелей, глиганите не познават другаря Живков..."

АРХИВИТЕ СА ЖИВИ

Погаръкът

Разказано от
Тодор ИШИВОВ
(без редакция)

Тодор Ишивов

През 36-а година станах браконер. Бях на петнайсет години. Нема пари за билет. Пушката 16-и калибър - незаконна. Авджиите от Ракитово ме вземаа с тях. Сберат се вечер в нашта кръчма и ми викат:

- Сабаале в 5 часа на Бундева чешма.

И аз не мога да спа от мерак. Пушах им кучетата. По три дена сме ловували и спали на връх Сютка.

Цар Борис идваше на лов на петли. Имаше един батчанин, бай Янка Джамбазов - големи приятели с царя. Ловуваха на Беглика и в нашето землище.

След един лов цар Борис спрял по пътя и качил в колата си една батчанка. Не го познала. Като стигнали Превала, тя сплязла от колата, обърнала се към него и благодарил:

- Ей, сине, да си жив и здрав! Да даде Господ горски на Превала да станеш, рахат да видиш.

И аз съм бил с неа (с Борис) на лов през 36-а година. Доиде царят с бай Янка на вилата на Пашина бърда, над Ракитово. Мястото убаво. От една поляна се вижда целия район. Преспал и рано сутринта от Пашина бърда за половин час отиваме на Знака. Там пеят петлите. Тогава Борис утупа един от тях.

През 1941 г. отидох с воловете за трупи в гората. Стигнах Стояново дере. Седнах на един камък да почина. Вадя гребен да са реша и застинах. Към воловете върви малко мечле (мече).

Гледам за майка му. Няма я. Вадя ножа и га погвам да га убивам. Мечлето се качи на една ела и почна да реве. Уплаших са щото като дойде голямата - край. Извиках хора на помощ. Отсякохме сопи да са пазим. Почнах да са катеря, но мечлето отиде на върха. Слезнах, взех да люлея елхата и мечето започна да слеза заднишката. Хванах га за едното ухо,

после за другото и го вързах. Гледахме го вкъщи. Ранях го с хляб и мляко. Извеждах го на улицата и децата от училищата всичките по мене. Ката мечкар. Да съм вземал пари, милионер да съм. Бех го опитомил. Направих юларче, пискул на челото. То току рипка по мене.

Дойде горският удома и вика:

- Лесничейт ме прати да

дадеш мечето.

- Няма да го дам.
- Барам да го видувам.
Видя го и нищо не каза. След три-четири дена дойде нов горски. То ми стана сет-не шурей. Бях ерген тогава.
- Лесничейт ме прати да дадеш мечето да не одиш натесно (в затвора). Къде си го хванал да го пуснем.
- Няма да го дам.

И му не дадах и да го види.

Бащата като виде накъде отива работата и вика:

- Ша го вземат майка му стара. Дай ша бием една телеграма на цар Борис, ша го подаряваме на Симеончо.

Бийме една телеграма и след два дена идва отговор: "Мечето поставете в здраво сандъче и го предайте на близкия началник гара."

Снихах се с мечлето и го изпратихме.

След няколко дена дойде телеграма от цар Борис: "Негово Величество благодарно за добрия подарък и ви изпраща 500 лева награда."

С тях 500 лева си купих ловния билет.

П.П. На 18 декември 2003 г. един от гостите на коледното тържество в Министерския съвет предава много поздравни на министър-председателя Симеон Сакскобургготски от бай Тодор Ишивов и му припомня историята с мечето.

- Да, да! - възкликва премиерът. - Спомням си, разбира се. Ние със сестра ми искаме да гледаме мечето, но не разрешиха и то отиде в зоологическата градина... Боже мой, казвате ми поздравите от човека, който го е хванал и изпратил... Знаете ли какво е да чуя тази история след повече от 60 години!

ПРАКТИКА

Причакване на мечка

По време на варда изстрелът по мечка е най-добре да се произведе в момента на появяването, ако има условия за това, или много по-късно, когато, вече успокоена, яде от мършата. Спокойната мечка реагира по-бавно, докато току-що дошла е на шрек.

В повечето случаи тя предпочита да се храни легнала, което е предпоставка за по-мдните й реакции. Освещаването при необходимост с прожектор винаги носи риск за мигновено прокуждане на хищника. Наистина някои реагират бавно и спокойно на светлината, но други веднага побягват. При причакване на мечка край повалена от нея жертва трябва да се съобразяваме и с още една неблагоприятна особеност - времето, през което ще се варди, и луната. Това неудобство се подсилва от факта, че жертвата може да е повалена и в тъмен горист дол, в гъста гора до планински поток или под плющящ дъжд.

За да усети идването на мечката, ловецът може да нареде до мършата няколко камъчета едно върху друго. И едва когато чуе шум от събарянето им, да застане на шрек. Друг способ е опъването на канап между мършата и ловеца.

Райчо ГЪНЧЕВ из "Мечката"

НА ПУСИЯ

Завешкият лов е един от най-емоционалните

Райчо Гънчев

Снимки АВТОРЪТ
Бистрото и чисто
Еленино езеро

да шуми реката. Сега вървим по тясна пътека сред клек и камънаци. Върхове, кои от кои по-красиви, се издигат и привличат погледа.

Помислих си, че ако бях орел, сигурно щях да прелетя над цялата верига върхове, които заобикалят долината; да се огледам в бистрите води на Елениното езеро, да се рея свободно из Рилската пустиня, да наблюдавам как пъплат нагоре към върховете туристи и алпинисти. Но не би.

Ето тук, на това място пък са паметните плочи, които напомнят колко сурова и безпощадна е планината. Сред тях е изписано името на Людмил Янков, на алпиниста, дръзнал да спаси Христо Проданов на Еверест. Да, Янков тогава изкачва височина от 7170 м до 8500 м на един дъх, но не успява да му окаже помощ. Тогава спасителят оцелява, но загива под връх Камилата, именно тук, в Малъовишката дял, откъдето е тръгнал като алпинист.

Първенецът ни зове, пътеката се провира сред грамадни камънаци. Не след дълго на втора тераса се появява кристално бистрото и чисто Еленино езеро. В него се отразяваха двете Малъовици и някое и друго бяло облаче. Жегата ни заставяше по-често да почиваме, макар че небето почти побеля от облаци.

Неусетно се озовахме на билото. Някъде долу сред зеленото горско море се беше сгушил Рилският манастир. Горевисоко - където бродят мечки и където е царството на орлите, се мерзелееше рилският първенец. Ориентировъчните колчета

Юрий СТОЯНОВ

Неповторима е Малъовица. Този внушителен връх отдавна са се мъчили да го превземат алпинисти. Северната отвесна стена е висока 124 м. Едва на 28 август 1938 г., след като французинът Раймонд Лайнингър казва, че стената не може да бъде преодоляна, двама български алпинисти - К. Савджиев и Г. Стоименов, я изкачват.

Тази част на Рила е необикновено привлекателна. Оттук всеки връх или рид изглежда по различен начин. Всеки турист онемява от прелестта на Малъовишката дял. Недалеч от хижата се намира комплекс "Малъовица" и Централната планинска школа. От нея излизат професионалните водачи, алпинисти.

Имах удоволствието и възможността да бъда на Малъовица ден преди християнския

Там, откъдето тръгва Малъовишката река

празник Голяма Богородица. Мисля си, дали това не беше някакъв подарък от Бога. Бе топло и ясно. Очите ми шареха из красотите наоколо. От комплекс "Малъовица" до хижата разстоянието се взема за около 50 мин. Вече е 9:30 часа. Потегляме с приятели сред шарените сенки към хижата. Пред очите ни гордата снага на върха се извисяваше сред небето. Като че ли някой току-що я беше нарисувал. Последният път, когато бях тук, стигнах само до хижата. Направих си снимка на

фона на красавеца и толкоз. Сега вече щях да се покатеря върху "темето" на върха.

Към нас се присъедини необяздено сиво конче. Спирам да снимам и то спира, хапваме боровинки и то си хапва по нещичко. Вървеше отзад като ариегард на групата.

Изкачваме се все покрай иривия ромол на Малъовишката река. Отдясно се издигат величествени скали, скрили се между гъсти борови гори. Отляво е тъмна гора, все едно някой всеки момент може да изскочи от

Вятърът утихва и се чува само светлината

нея. После просветнаха пролуки, в които зейнаха голи каменисти баири.

Доста път имаме още обаче до "заветния връх". И да не забравяме все пак, че тук, в тази долина, трябва да имаме едно наум - районът е лавиноопасен. През лятото е живописно и красиво, но през зимата - опасно и магнетично.

След кратко освежаване със студена бистра рилска вода отново поемаме нагоре. Вече сме пред масивната хижа. Някъде долу отдясно се чува

даваха представа накъде е посоката.

Последни метри. И вече сме на върха. Каменната пирамида гордо стърчи, в подножието на една плоча е изписана височината - 2729 м. А тук, на върха, всеки иска да огледа планината, да окъпе погледа си в безкрайната пустиня от циркуси и снежни върхове, от зелени гори. И синьо, синьо небе...

Привечер се разделяме с върха, а в далечината огнената дъга на залеза вече беше очертавала обратния ни път.

Пътят се провира сред огромни скали

Хижа Малъовица

„ПОЩЕНСКА КУТИЯ ЗА ПРИКАЗКИ” ПРЕДИЗВИКВА С „РАБОТНО ВРЕМЕ”

Фолклорно пътешествие с формация „Нуша”

Център „Естествени идеи” и вокална формация „Нуша” канят на фолклорно пътешествие днес, 29 ноември. Отпътуването към различните фолклорни области на България започва от 11 ч. в центъра на ул. „Московска” 27Б.

Деца и родители ще имат възможност да се насладят на красотата на българския фолклор от различните области на родината. Група „Нуша” ще поднесе на своите малки почитатели пестра китка както от песните и танците, така и от красотата на автентичните костюми, характерни за отделните фолклорни области на страната.

Концертът освен забавна има и образователна цел, която очарователните певци ще осъществят по интересен за децата начин. Те ще представят добруджанска, пиринска, родопска, странджанска, тракийска и шопска фолклорна област, разказвайки за носите, хората, обичаите, характерни за всяка от тях. За най-малките си почитатели и техните родители момичетата от „Нуша” са подготвили специална игра-изненада, в която те ще могат да вземат участие.

Концертът е с продължителност 45 минути. Билетът за един възрастен е 15 лв., за двама - 25 лв., а входът за деца е свободен, научи ДУМА от Милена Великова, мениджър събития.

„Мис България” с 25-о издание

Две модни агенции се обединиха в решението риалити форматът да бъде заменен с традиционния модел на провеждане на престижния конкурс у нас

Конкурсът „Мис България” стигна до 25-ото си издание. Две големи модни агенции - „Интерсаунд” и „Визаж”, се обединяват за юбилейното издание на надпреварата. Директорките на компаниите - Ирина Папазова и Жени Калканджиева, решиха да заменят риалити формата с традиционния модел на провеждане на най-дългоочакваното събитие в

света на красотата у нас. Първата „Мис България” е избрана преди 85 години, тогава носителка на титлата става Люба Йоцова. През 1990-а конкурсът е възобновен от агенция „Интерсаунд”, която е собственик на марката и до ден-днешен.

Надпреварата по красотата се превръща в бляскав спектакъл, а титлата е мечта за много хубави нашенки. В състезанието по регламент

може да участват неомъжени българки между 17 и 24 години, които трябва както да проявят смелост да се явят на тежък кастинг, така и да притежават красотата, талант, харизматичност, сценично поведение, широка обща култура и добродетели.

Престижният конкурс е открил много красиви българки като Вера Русинава, Евгения Калканджиева, Наталия Гуркова, Елена Ангелова,

Ивайла Бакалова, Роси Иванова, Славена Търнова, Ваня Пенева, Нанси Карабчиева, Антония Петрова и др.

През цялата година се провеждаха регионални кастинги - част от веригата „Мис България”. Красавици минаха през първото сито в Пловдив, Търговище, Русе, Плевен, Велико Търново, Враца, Монтана, Свищов и др. Победителките от първоначалния подбор ще се включат в надпреварата за титлата директно на финала.

Галавечерта на конкурса „Мис България 2014” ще се проведе на 21 декември и ще се излъчи на живо.

УТИ ПРЕДСТАВЯ НОВАТА СИ КНИГА СЪС ЗРЕЛИЩНО ШОУ

Със зрелищно шоу и вкусни емоции ще представи Ути Бъчваров новата си книга. Топ готвачът, чието едночасово риалити е на екрана на националната телевизия всяка събота, събра 101 рецепти от предаването „Животът е вкусен”.

Началото на кулинарната фиеста е днес, 29 ноември, в 12 ч. в Mall of Sofia, където Ути ще пристигне с гигантски тиган, направен от стар локомотив. В него ще приготи екзотичното ястие „пиле самба”, от което ще може да опитат всички гости на премиерата.

„Завръщането на джедаите” пресъздават в столицата

Сцени от „Завръщането на джедаите” ще бъдат пресъздадени за първи път пред публика днес, 29 ноември, в стилизирания Bedroom Premium Club. Шоуто ще е със специалното участие на Дарт Вейдър, Йода, Чубака, принцеса Лея и Имперски шурмовак. Тайна е кой ще изиграе любимите екранни образи на няколко поколения. Единствено известно е, че ролята на Дарт Вейдър е поверена на популярния танцьор Метин Енимехмедов.

Какво ще се случи в Star Wars Show? Бой с лазерни мечове, брейк денс, акробатични трикове, театрален сюжет, магия... и още нещо. Всичко това - на фона на специално продуцирана музика по темата на филма.

Факт е, че „Междувъздушни войни” има милиони фенове по света. И докато тече еуфорията покрай наскоро приключилите снимки на Епизод VII, в Bedroom Premium Club DJдеаите се завръщат. Преди тях под звуците на музиката на C-Fusion&Vasco C на сцената ще излязат Future Heroes, които ще отведат гостите в бъдещето и в най-отдалечените предели на галактиката.

На режисьора Джордж Лукас са били необходими 28 години, за да заснеме 6-те епизода на филмовата сага „Междувъздушни войни”. За 28 дни българският диджей Диан Соло от Deep Zone създава миниспектакъл Star Wars Show - версия на най-великата продукция в историята на киното. Смело и оригинално представление, което възвраща някои от знаковите сцени от филма.

Надпис на тениска за изпити и купони: „Искам тройка!”

29. 11. 2014

ВИОЛЕТА РАДКОВА, художничка
ИВАН ПЕТРОВ, учредител на клуба
„Приятелите на ДУМА” в Габрово
КИЧКА БОДУРОВА, певица
ПЕНКА БОГДАНОВА,
зам. главен прокурор
ПЕТЪР БУДЕВСКИ, режисьор
Д-р ПЕТЪР ПЕТРОВ, началник
отделение по гастроентерология
в МБАЛ „Софиямед”
СТАМЕН ЯНЕВ, композитор
СТОЯН ВЕЛИКОВ, учредител
на клуба „Приятелите на ДУМА”
в Благоевград

30. 11. 2014

Проф. ГЕОРГ КРАЕВ, културолог
ДИМИТЪР РАШКОВ, скулптор
Проф. ЕЛЕНА КУТЕВА, директорка
на Националния фолклорен
ансамбъл „Филип Кутев”
Проф. ИВАН ПОПИБАНОВ,
литературовед
ИВАЙЛО КАЛОЯНЧЕВ, актьор
ИВАН ЦАНЕВ, поет
ИВАН ХРИСТОВ,
продуцент и тв. водещ
КОНСТАНТИН БУЮКЛИЕВ,
журналист
Проф. д-р ПЕТКО ВИТАНОВ,
директор на Централна
лаборатория СЕНЕИ при БАН
ПЕТЪР БАШКИРОВ, политик,
председател на клуба
„Приятелите на Япония”

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

29

Св. мъченик Парамон и 370 мъченици. Св. мъченик Филумен. Преп. Акакий

В средата на III век, при император Деций, било повдигнато жестоко гонение против християните. Принуждавали ги да извършват кървави жертвоприношения на езическите идоли, а неспасените били предавани на страшни изтезания. Веднъж във Витиния (Мала Азия) християнин на име Парамон, като видял мъчениците на своите едновъзрастници, извикал: „Колко невинни страдат за това, че не искат да се поклонят на бездушните идоли!” Веднага го затворили, пробили му езика и след това го промушили с копие. Заедно с него също убили 370 християни.

30

Св. ап. Андрей Първозвани

Св. ап. Андрей се нарича Първозвани, понеже пръв от апостолите бил поканен да тръгне след Христа. Смята се за апостол на православните християни, защото е ръкоположил първия епископ в Цариград - апостол Стахий, а от Цариградската патриаршия са получили св. Кръщение и миропомазание православните славяни - българи, сърби, руси и др.

Пирамида от 6000 портокала краси лондонска галерия

Лондонската галерия за модерно изкуство „Тейт модърн” похарчи 30 хил. британски лири за закупуването на 6000 портокала, подредени под формата на пирамида. Инсталацията е наречена „Соул сити” и е дело на южноафриканския творец Рулоф Лоув. Посетителите на галерията са приканвани да си похапват от купчината плодове, като за всеки изяден портокал трябва да заплатят по 5 паунда. Със своята пирамида

от портокали Рулоф Лоув би искал да събуди у посетителя размисли за преходността на времето и да насочи вниманието към загиването като символ на процеса.

Това не е първата причудлива покупка на „Тейт модърн”. Преди време галерията плати 126 хил. лири за инсталация, представляваща празна стая, в която лампите изгасваха и се включваха на всеки 5 секунди. Екипът на музея също така не се

поколеба да похарчи 22 350 хиляди лири за закупуването на консерва, в която се вързваше, че има екскремент на художника Пиетро Манцони. От галерията обясниха, че не са били харчени пари на данъкоплатците, а средствата за закупуването на творбата дошли от богати меценати, които смятали южноафриканския творец за „значима фигура в съвременната експериментална скулптура”.

Почит към по-малките ни братя

ИЛИ празник на домашните любимци

„Завинаги си отговорен за онези, които опитомяваш!“ - под това мотото, заимствано от произведението на Антоан дьо Сент-Екзюпери „Малкият принц“, минават повечето инициативи на 30 ноември

У нас този празник не се отбелязва официално, а и надали повечето хора са чували за него. Но в глобалния календар 30 ноември е отбелязан като Международен ден на домашните животни. И в доста страни по света вече над осем десетилетия се организират различни чествания, свързани с по-малките ни братя, както често наричат представителите на фауната. Но независимо от това дали в последния ден на есенния месец се сещахме или не за домашните любимци, факт е, че за някои те са истински членове на семейството, понеже даряват хората с безкрайна топлина и радост.

Идеята за учредяването на Международния ден на домашните животни се обсъжда най-напред на Конгреса на природозащитниците, който се провежда във Флоренция (Италия) през 1931 г. Тогава различни екологични организации говорят за готовността да инициират разнообразни масови мероприятия, насочени

Също така се предлага, че честванията са заимствани от Испания. Всяка година, в деня на Св. Антони, смятан за покровител на домашните животни, жителите на страната представят питомците си на духовно лице, като свещеникът ги благославя. Стопаните са особено внимателни към любимците си - хранят ги със скъпи лакомства, во-

отговорен за онези, които опитомяваш!“ Тези думи като че ли се отнасят до всички нас.

Мероприятията, посветени на празника на домашните любимци, са доста разнообразни и във всяка държава минават по своему. На места се организират демонстрации в защита на животните от жестоко отно-

им е забранено. И по-малките ни братя на воля късат тапети, рфат чехли и мебели, катерят се по пердетата, посягат към храната на масата и т.н. А за награда стопаните купуват на домашните си любимци огромно количество лакомства или просто отделят макси-

мално време на своите пернати, водни, пухкави и други скъпи приятели от света на фауната. Сред акциите, които стават все по-популярни по цял свят, най-любопитната минава с названието „Звънче“. По време на инициативата децата в рамките на 1 минута с помощта на различни

шението, на други - флашмоб в подкрепа на създаването на приюти и клиники, където да се помага на представителите на фауната, останали на улицата. Провеждат се също така изложби и конкурси на котки и кучета.

Намират се и хора, които на 30 ноември позволяват на питомците си въпреки да правят всичко онова, което по принцип

към възпитаването у хората на чувството на отговорност за всичко живо на планетата ни, включително и за домашните любимци. Така вече 83 години празникът е факт и се посвещава на всички представители на фауната, практо или косвено обитавани домовете на хората по цял свят.

дят ги на фризьор и всячески се грижат за тях.

Съвсем логичен и закономерен изглежда фактът, че всички инициативи на 30 ноември, свързани с по-малките ни събрата, минават под мотото, заимствано от произведението на Антоан дьо Сент-Екзюпери „Малкият принц“: „Завинаги си

ПРИЯТЕЛИ ОТВЪД СТАНДАРТИТЕ

Някои представители на фауната, каквито например са кучетата и котките, в днешно време се смятат за обикновени съжителни в повечето домове. Гушерите и змиите са доста екзотични, но вече не е толкова странно да имате подобен домашен любимец. Сред най-нестандартните питомци, които се превръщат в истински приятели на хората, по-голямо любопитство предизвикват:

● **КАПИБАРА** - най-големият гризач в света. Името на това животинче на езика гуарани означава „повелител на тревите“. Размерите му стигат до 130 см дължина, а телото е около 50-70 кг. Рядкост е човек да си вземе капибара за домашен любимец, но Мелани Типалдос от Тексас не само го направи, но и превърна гризача в интернет звезда.

● **АНАМСКА ПРЪЧКА** - насекомо, което не се нуждае от специални грижи. Обикновено е с размер от 7 до 10 см и живее няколко години при добри условия. Все повече хора са примамени от идеята да си вземат за домашен любимец странното екзотично насекомо, защото е

всеядно и дори си похапва къпини, бръшляв и маруля. Понеже не обича да живее самостоятелно, необходимо е да се вземе още един екземпляр, за да му прави компания.

● **ТАРАЛЕЖ** - животинче, чието телото стига от 6 до 23 кг. Не изисква големи грижи и е

нежен домашен любимец. Храни се с шурци, паячета и червеи. В домашни условия може да живее около 10 години.

● **МАДАГАСКАРСКА ХЛЕБАРКА** - не хапе и не може да лети. А съската звук, който издава, я превръща в много екзотичен и привлекателен домашен любимец.

камбанки се опитват да привлекат вниманието на околните към проблеми, свързани с животните.

По какъвто и начин да се отбелязва последният ден на този месец, най-важната цел на всички акции и мероприятия е да се събуди човечността у широката общественост. Не е за пренебрегване и възпитанието на хуманно отношение у подрастващото поколение, което не само трябва да чувства отговорност за живота на по-малките ни събрата, но и да осъзнава, че те са живи същества, а не обекти за развлечение и запълване на свободното време.

Според стопаните на домашни животни е много лесно да се намери верният подход към кучето, котката и други представители на фауната въкъщи. Необходимо е само да бъдат обичани, като това неизбежно ще провокира у тях взаимност. Те живеят с хората от хилядолетия и наистина са по-малките ни братя, притежаващи разум - дори и доста различен от човешкия. Многобройни изследвания доказват, че животните са способни на обич и състрадание, готови са напълно реално да ни помагат, но в същия момент любимците ни се нуждаят от голямо внимание, незаменни грижи и навременна защита.

Огледайте се и няма как да не забележите колко от тези създания, орисани от Господ да ни бъдат първи приятели, са обречени на жалко съществуване. А доста от тях също някога са били нечии любимци, живели са в хубави апартаменти, пазели ги от крадци. И изведнъж много от питомците стават ненужни и биват изхвърлени направо на улицата. Това се случва близо до нас, буквално на една ръка разстояние, дори в краката ни. Затова със сигурност може да превърнем поне последната неделя на ноември в истински празник за тях, като ги дарим с добрина в погледа и им поднесем някоя вкусотийка. Не струва нищо, а всъщност е всичко. Защото домашните любимци са символ на безгранична преданост. Именно те, заедно с най-близките ни, помагат да се приобщим към истинската красота на отношението.

Страницата подготви
Альона НЕЙКОВА

Вашето

ТАКСИ • С • ЕКСПРЕС АД
9 12 80

София, ул. „Житница“ № 23

ТАКСИ

Ви чака!

тел.: 02 855 60 12

факс: 02 855 50 04

e-mail: taxi_expres@abv.bg

ВРЕМЕТО

Днес над две трети от страната ще бъде облачно, като от изток ще започнат превалвания. В повечето райони на страната те ще бъдат от дъжд, в северните райони и в планините - от слаб сняг. Минимални температури - 1-2 градуса, максимални - до 11-12. На височина от 1200 м се очакват максимални температури от 4-5 градуса, на 2000 м - минус 1 до 0. В сравнение с предишните и следващите няколко дни днес ще бъде по-топло. Лек вятър от север. По Черноморието вълнение от 2-3 бала, температура на морската вода между 10 и 12 градуса.

Изгледи за

30
МАКСИМАЛНИ
1°/9°

1
МАКСИМАЛНИ
0°/6°

В неделя дъждът ще преминава в сняг и ще започне захлаждане. Минималните температури ще бъдат 3-4 градуса, максималните 8-9. Ще духа умерен вятър. В понеделник застудяването ще продължи при нови валежи от сняг. Най-ниски температури около 1 градус, най-високи около 6.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Русия
България

МОНД
дипломатик

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200,
810 73 78

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200;

факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатер: 91975 в. 112; Печат: „Нюзпринт“ ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява“ 100; „Национална агенция за разпространение - АД“ - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК
НА ТРАДИЦИИ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪТ“
„РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗАВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БУА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павелета Давидова - 215; Станка Динева - 224; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Иванова - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220; Кристиана Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семеждиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Николова - 239

ОБЩЕСТВО: Велана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светлана Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на „Пегас“ - 244; Неделик: Богдан Иванов - 225; Пардон: Чавдар Шинов; Художник: Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Мария Милашова - 245

ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Кристина Станимирова; Спасака Венева; Снежана Христова

1
БНТ

07.15 Телепазарен прозорец
07.30 Милон и две усмивки
08.55 Салатин анимационен филм

09.20 Приключенията на Линокио

11.00 Огънливо с Мира Развлекателно предаване

12.00 По света и у нас

12.30 На добър път - оперативна програма „Транспорт“ /п/

12.35 Бразди Предаване за земеделие

13.05 Иде нашеската музика

14.05 Малки истории

14.55 Пътят на едно разглезено дете

17.00 Вярта и общество с Горан Благоев

18.00 Животът е вкусен с Ути Биваров

19.00 Дискавери: „Когато Рим управляваше Египет“ документален филм

19.50 Лека нощ, деца! Пясъчните елфи

20.00 По света и у нас

20.30 Спортни новини

20.45 Шоуто на Канала

21.45 Време за любов

23.40 По света и у нас

23.55 Празници на изкуствата

00.55 Трето полуверие

01.55 Дискавери: „Когато Рим управляваше Египет“ документален филм

02.55 Днес и утре /п/

03.20 Пътят на едно разглезено дете

07.00 „Трета смяна“ - сериал, с. 4, еп. 2

b tv

08.00 „Тази събота“ - актуално предаване с Мариана Велиска, Жени Марчева и Диана Любенова

11.00 „Cool T“ - лайфстайл предаване с водещ Петя Дикова

12.00 bTV Новините - обедна емисия

12.30 „Домашен арест“ - ситком, с. 2, еп. 22

13.00 „Алеса“ - Приключенски, семеен, САЩ, 1996г.

15.10 „Аламинут“ - комедиен шоу

15.40 „Процес от класа“ - Драма, САЩ, 1991г., Режисьор: Майкл Алтед, Актьори: Лорънс Фишърн, Доналд Мофат, Мери Елизабет Мاستрантонио, Джонатан Силверман, Джийн Хекман

18.00 „Survivor: Камбоджа“ - студийно

19.00 bTV Новините - централна емисия

19.30 bTV Репортерите - предаване за журналистически разследвания и филми

20.00 „Предай нататък“ - социален проект с водещ Наталия Симеонова

22.00 „Комичите“ - комедиен шоу

23.00 „Универсален войник: Завръщането“ - Екшън, научен, САЩ, 1999г., Режисьор: Мик Роджърс, Актьори: Жан-Клод Ван Дам, Майкъл Дойл Уайт, Хайди Шанц, Киана Том, Ксандър Бъркли

00.50 „Добрият син“ - Драма, трилър, САЩ, 1993г., Режисьор: Джоузеф Рубен, Актьори: Маколи Кълкин, Даниел Кели, Кейт Брава, Иляна Ууд, Уенди Крюсан, Жаклин Брукс и др.

02.50 „Домашен арест“ /п/ - ситком, с. 2, еп. 22

03.20 „Трета смяна“ /п/ - сериал, с. 4, еп. 2

04.10 „Cool T“ /п/ - лайфстайл предаване с водещ Петя Дикова

NOVA

06.30 „World stories“ - малки истории от големи свят - предаване на

НТВ

07.00 „Събуди се...“ - предаване на НТВ

10.00 „На светло“ с Люба Кулевиц

11.00 „Съдебен спор“ - предаване на НТВ

12.00 Новините на Нова

12.30 Темата на Нова

13.00 „Бебе на борда“ - с уч. на Хедър Грьем, Джери О'Конъл, Джон Корбет, Лара Флин Бойл и др.

15.00 „Съдби на кръстопът“ - предаване на НТВ

16.00 Футбол: Левски - Литекс - мач от „А“ ПФГ, директно

18.00 „Ничия земя“ - предаване на Нова телевизия

19.00 Новините на Нова - централна емисия

19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ

20.00 „Карибски пирати: Санджът на мъртвца“ - с уч. на Джонни Деп, Орландо Блум, Кайра Найтли, Джак Дейвнпорт, Джонатан Прайс, Стелан Скарсгард, Джефри Ръш и др.

23.00 „Кралете на мамбото“ - с уч. на Антонио Бандерас, Арманд Асанте, Кейти Мориарти, Марушка Детмерс и др.

01.00 „В очакване на Супермен“ - документален филм

02.50 „Бебе на борда“ - с уч. на Хедър Грьем, Джери О'Конъл, Джон Корбет, Лара Флин Бойл и др. /п/

1

05.00 Новини

05.10 „Любов Полишчук. Жената - празник“

06.00 Игрален филм: „Аз крача из Москва“

07.20 „Свири, хармонико любима!“

08.00 „Умници“

08.45 „Слово на пастира“

09.00 Новини

09.15 „Вкусно“

09.50 „Галина Полских. По семейни причини“

10.45 „Смешарики. Новите приключения“

11.00 Новини

11.15 „Идеалният ремонт“

12.05 „В наше време“

13.10 Игрален филм: „И все пак аз обичам...“

14.00 Новини

14.15 Игрален филм: „И все пак аз обичам...“ (продължение)

17.25 „Ледена епоха“

20.00 Време

20.30 „Тази вечер“ с Андрей Малахов

22.00 Игрален филм: „Как да се омъжиш за милионер“

23.45 „Какво? Къде? Кога?“

00.50 Игрален филм: „Спортна чест“

02.35 Игрален филм: „Звездопад“

04.05 „Полето на чудесата“

ОВЕН
Позволете си повече време за отход и обърнете внимание на дома и семейството през уикенда. Намалете темпото, по-спокойно.

21 март - 20 април

РАК
Активността ви днес ще бъде толерирана от съдбата и ще приключи успешно и в срок заниманията си. Избягвайте излишни спорове.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
За много от вас денят ще премине в подготовката на нови важни проекти за повишаване на финансите и за подобряване на живота ви.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Поведението ви изисква днес да сте обективни. Ще забравите стреса, ако излезете сред природата.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
Начинания, свързани с кариерата и семейството ви, днес ще са приоритетни за вас. Нужна ви е промяна, нов дух и нови емоции.

21 април - 21 май

ЛЪВ
Ако нездрав интерес към вас ви поддържа при опит да бъдете въвлечени в сплетни и интриги, не се колебайте да се дистанцирате.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН
За деловите от вас и днес е ден като предишните. Подготовката за важна финансова сделка може да ви направи по-раздражителни.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ
Днес дори и да чувствате умора, не оставайте пасивни. Здравословното ви състояние се нуждае от грижи, възможни са и простуди.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Работете за балансиране на енергиите в себе си и ще постигнете душевно и физическо равновесие днес. Заложете на интуицията.

22 май - 21 юни

ДЕВА
Допирът с природата ще обновя мислите ви и ще ви зареди с нови сили. Погрижете се за семейството, събирайте днес ще ви сплотят.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ
В обущането помалко се обясняват, то затова пък бъдете точни и делови. Семейни и лични ангажименти днес ще ви отнемат време.

23 ноември - 21 декември

РИБИ
Денят е подходящ за разтоварващи процедури. Ще имате сили както за пълноценен отход, така и за решаване на делови проблеми.

20 февруари - 20 март

ГРЪЦКА БАНКА С КЛОНОВЕ У НАС	↓	МАШИНИ ЕЛЕМЕНТИ	↓	ОСТАТЪК ОТ ОТЪСЧЕНО ДЪРВО	↓	ГОРНА ЧАСТ ОТ СТАЯ	↓	ПРОИЗХОД	↓	НЕМСКИ ОСВЕТИТЕЛ- НИ ТЕЛА	↓	БЕЛГИЙСКИ АВТОМОБИ- ЛЕН ПИЛОТ	↓	РУМЪНСКИ ПАРУЧНИ ЕДИНИЦИ
ИМЕНАТА НА ФУТБОЛИСТ ОТ "ХАСКОВО"	→	ФРЕНСКИ КОМПОЗИТОР	↓			БЪРЗ ТАНЦ	↓	ЛИРИЧЕСКИ ПОЕТ	↓	МЯРКА ЗА СЪПОЩЕ- НОСТИ	↓			
ЯПОНСКИ ФИЛМ	→			ОСВЕДОМИ- ТЕЛКИ	→									ФУТБОЛНА ЛЕГЕНДА НА ЦСКА
РЕКА В БЪЛГАРИЯ И ГЪРЦИЯ	→			ОПЕРА ОТ АВГУСТ ЕНА	↓								КОЛАН ОТ КОЖА	↓
РУСКА ОПЕРНА ПЕВИЦА /1838-1917/ ЧИЛИЙСКИ ФУТБОЛИСТ /1988/	→				↓	РЕДОВЕН ОСМАНСКИ ВОИН	→					ФРЕНСКИ КИНО- СЦЕНАРИСТ- БОРСАЛИНО УКРАИНСКИ ПРИТОК НА ДУНАВ	→	↓
	→					ГРАД В САЩ, ФЛОРИДА	↓	ВОДЕН БОЗАЙНИК	→			ПОДАВАНЕ НА ТОПКАТА	→	↓
								ГРАД В ЯПОНИЯ	↓			ПОДЕМНА МАШИНА		
УВЕСЕЛЕНИЕ	↓	ТЕЛЕФОНЕН ПОВИК	↓	УЧЕНИЕ ЗА МОРАЛА	→			ПОВЕСТ ОТ ФР. ШАТОБРИАН	↓	ГРЪЦКИ ОСТРОВ	→	↓		
	→		Г-Й В РОМАНА "КАПИТАН НЕМО" ОТ Ж.ВЕРН	↓						СПЕЦИАЛИСТ ПО КРАВЕБЕ- ДЕНИЕ	→			
	↓			ИНДИЙСКИ ФИЛОЛОГ	→				↓	ОВОЩНО ДЪРВО	→	↓		
				ЗАЩИТНИК В СПОРТА	↓					СТАРОТО ИМЕ НА НОС ЕМИНЕ	↓			
УРЕД ЗА МЕРЕНЕ СКОРОСТТА НА КОРАБ	→				↓	НЕОБРАЗО- ВАН ЧОВЕК	→						ШИРОКО- ЛИСТНО ДЪРВО	
ОСМАНСКО ПОЛИЦЕЙ- СТВО	→				↓	СПЪТНИК НА ЮПИТЕР	↓							↓
						КАЗАШКИ ВОЕННАЧАЛ- НИК	→					КИТАЙСКА ФЛЕЙТА	→	
						АРАБСКИ ЧЕРГАРИ	↓							
РАЗУМ	↓	ОРГАН ЗА ДИШАНЕ	→					РАСТЕНИЕ СТОПЕЛНИК	→			ФИЗИОЛО- ГИЧНА ПО- ЧИВКА НА ОРГАНИЗМА	→	
	↓	ТОЧНА НАУКА	↓					ВИД ИГРА НА КАРТИ	↓			СБЪЛСЪК МЕЖДУ ТЕЛА		
			ДРЕВНИ ТЕКСТИЛНИ ОСТАТЪЦИ	→				ГРАД В КИТАИ	→				ГРАД В СИЕРА ЛЕОНЕ	→
			ЧАСТ ОТ ОБУВКА	↓				ПРОЧУТА АМЕРИКАН- СКА КИНО- АКТРИСА	↓				ГРАД В АНГЛИЯ	
ЯК КОН	→		↓	РОМАН ОТ СТЕЛМ	→			СТАРОГРЪЦ- КИ ПЕВЦИ	→				↓	ГРАД ВЪВ ФИЛИПИНИТЕ
МЕБЕЛ ЗА СЯДАНЕ	→							СТРУНЕН МУЗИКАЛЕН ИНСТРУМЕНТ	↓					
	→					КОЛИЧЕСТВО ХВАНАТА РИБА	→			ТОЧНО КА- ЛЕНДАРНО ВРЕМЕ	→		↓	ДВАУРСЕНОВ ТРИОКС, СИЛНО ОТРОВНО ВЕЩЕСТВО
						БЪЛГАРСКИ ПОППЕВЕЦ	↓			ТЪРЖЕСТВЕ- НИ РЕЧИ	↓			↓
ОТЗВУК	→			ГРЪЦКИ БОГ НА ВИНТО	→					ЧОВЕШКИ КРАЙНИК	→			↓
МЯРКА ЗА СИЛА НА ЕЛ. СЪПРОТИВ- ЛЕНИЕ	→			СЪД ЗА ВОДА	↓					ХЪЛМ КРАЙ БЕЛГРАД	↓			
	→		СЛУЖБА ЗА КОНТРОЛ	→	↓						↓	ДЪРВЕНО ЛЕГЛО	→	
			МЕДИЦИН- СКО ЛИЦЕ	↓								ПЛОДОВЕ С ЯДЛИВА ЯДКА	↓	
ДРЕВНО САРМАТСКО ПЛЕМЕ	→		↓					ХИМЕЛЕ- МЕНТ-МЕТАЛ	→				ЧАСТ ОТ ЧАСОВНИК	→
ЗИДОВЕ	→							БЪЛГ КРЕМ ЗА БРЪСНЕНЕ	↓				АМЕРИКАНСКО СОМАЛИЙСКА МАНЕКЕТКА	→
	→					СТАРА ОТРОВА ПРОТИВ ГРИЗАЧИ	↓	ВОЙНСТВЕНО ТЮРКСКО ПЛЕМЕ	→					ФРЕНСКИ ЛИТЕРАТУ- РОВЕД
								ЕТАЖ ОТ ТРИАДА /ГЕОЛ./	↓					↓
ГРАД В ПЕРУ	→			ПОДАРЪК	→	↓		ЧЛЕН НА ДРЕВНО ГЕРМАНСКО ПЛЕМЕ	→					
ЧАСТ ОТ ДРЕХА	→			КАРТА ЗА ИГРА	↓			ФРЕНСКИ ИКОНОМИСТ	↓					
	→													
			МЕСТО- НАХОЖДЕНИЕ	→						ПОЛУСЪПО- ЩЕННИ КАМЪНИ	→			
ДРЕВНО- ГРЪЦКИ ФИЛОСОФ	→									МОНАХ, КАЛУТЕР	→			

РЕЧНИК: Алака, Асеведо, Генезис, Илитерат, Инок, Коре, Оноре, "Осрам".

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ТЕЛЕГРАМА - ЖАНР - КИТ - ТОПКА - НЕЛ - ЕНА - ПАДИНИ -
ЗЕНИЦИ - ЧЕР - РИРИ - СИ - КТМ - ДИРЕКТОРИ - САМОА - УМ - УТРЕ - МАСИ.
ОТВЕСНО: ПЕЖО - АМЕТИСТ - ЛАПЛАД - РАР - ДЕНК - ИЗ - СЕМЕ - ГРА -
НЕРИКО - АР - ИНИ - ТАМ - АКНЕ - ИРКО - АМИЕН - ЦИТРУС - АТЛАСИ - МИМИ.
ВЕРИГА

1-2.АСАНДРО. 2-3.ДРОПЛА. 3-4.ПЛАМЕН. 4-5.МЕНДЕС. 5-6.ДЕСПОТ. 6-7.ПОТНИК. 7-8.НИКИТА. 8-9.ИТАЛИК. 9-10.ЛИКАТА. 10-11.АТАМАН. 11-12.МАНДРА. 12-13.
ДРАКОН. 13-14.КОНТРА. 14-15.ТРАПЕР. 15-16.ПЕРОНИ. 16-17.ОНИХИТ. 17-18.ХИТОВО. 18-19.ОВОИДИ. 19-20.ИДИОТИ. 20-21.ОТИСКО. 21-22.СКОБАР. 22-23.
БАРТОК. 23-24.ТОКАТА. 24-25.АТАНАС. 25-26.НАСКАР. 26-27.КАРТЕЛ. 27-28.ТЕЛИНО. 28-1.ИНОСАН.

ХАОС

ВОДОРАВНО: КАРАТИСТИ - НОД - ОНОР - БОМИО - ИЛМ -
НАРКОМ - ГАД - ААП - ДИАМАНТИ - ДАНТЕ - ЕРК - АРЕ - ЛЕС -
ЛОБИ - КОЛОДРУМ - ДОМИНАНТА
ОТВЕСНО: КАНОНАДА - ЕКО - РОМАДИИН - СОМ - НАДИР - АТА -
ЛИ - ОКОНЕР - ОН - ДИО - ЕЛДА - СНИМАНЕ - ОРН - СТОП -
АТРИБУТ - ИРМИЛИК - ИМА.

4	6	3	7	5	1	9	2	8	2	9	3	7	1	6	8	4	5
7	5	1	8	2	9	4	6	3	1	4	7	8	5	2	9	6	3
9	8	2	6	4	3	1	5	7	6	5	8	9	4	3	7	1	2
2	9	8	3	7	4	6	1	5	3	6	1	2	7	5	4	8	9
6	7	5	9	1	2	8	3	4	7	2	4	1	8	9	3	5	6
3	1	4	5	8	6	2	7	9	5	8	9	6	3	4	2	7	1
5	3	9	1	6	8	7	4	2	8	7	2	5	9	1	6	3	4
1	4	7	2	9	5	3	8	6	4	1	6	3	2	7	5	9	8
8	2	6	4	3	7	5	9	1	9	3	5	4	6	8	1	2	7

ПРИВЪРЖЕ- НИК НА МИЛИ- ТАРИЗМА	КРЯСЪК	ДВЕ РАВНИ ЧАСТИ НА ЕДНО ЦЯЛО	ТРОПИЧЕСКА ЗМИЯ	ИМЕНАТА НА ПЪРВАТА В СВЕТА КО- СМОНАВКА	ЛЕКО ЕКИ- ПИРАНИ ВОДОПАЗИ	ГЕРМАНСКИ ПОЕТ И ФИЛОСОФ	ТВ СЕРИАЛ СЪС СТ- ДАНИЛОВ И ГРЪВАНКОВ
КЪСИ ПОЛИ /РАЗГ./	ОДЪР	НАЧАЛО НА НИКНЕНО НА НЕЩО	РУСКИ КИНО- АРТИСТ- "ЛОВ"	ФРЕНСКИ КИНОАКТЬОР	МЕТАЛНО ИЗДЕЛИЕ	ПРЕДШЕСТ- ВЕНИК НА ООН	
ВКАМЕНЕНИ ВУЛКАНИЧНИ СКАЛИ				НАША КИНО- АРТИСТКА- "СНАХА"			
КРАЙ НА ВОЙНА		СЕЛО ВЪВ ВИДИНСКО				ЕВРЕЙСКИ МЕСЕЦ	
КОЛУМЕЙСКИ АРХИТЕКТ	ДЪРЖАВА В БЛИЗКИЯ ИЗТОК	ДЕПАРТА- МЕНТ ВЪВ ФРАНЦИЯ		ГРАД В УНГАРИЯ	БАВЕН ТАНЦ		
	ВЪРХОВЕН ЕГИПЕТСКИ БОГ			СУТРИН, ЗАРАН		МОЛДОВСКИ НАЦИОНАЛЕН ЕЛЕК	
НОТА		СУМИ, ВНАСЯ- НИ НЯКЪДЕ		ГРАД В НИГЕР		ПЛАНИНА НА О.КРИТ	
ЛУДОЛФОВО- ТО ЧИСЛО		ВИД ПРЪСТ ЗА ПОРЦЕЛАНО- ВИ ИЗДЕЛИЯ			ЛЕКОАТЛЕ- ТИЧЕСКИ УРЕД ЗА МЯТАНЕ		
	ПРОЛИВ НА ХАВАЙСКИТЕ ОСТРОВИ			ЕТИОПСКИ ЦАР ОТ 10 В.		ПЛОДНИ ОВОЩИ ДРЪВЧЕТА	
	АВТОБУСИ, ДВИЖЕЩИ СЕ С ЕЛ.ТОК			ГРАД В ПА- ЗАРДЖИШКО			
ТЪКАЧНА МАШИНА			БРАЗИЛСКИ ФУТБОЛЕН ДЕЕЦ, ПРЕЗИДЕНТ НА ФИФА /1974-1998/	СТАРА СЕЛСКА ДРЕХА	АВСТРИЙСКИ ФУТБОЛЕН ОТБОР		
СТРАДА, КОЯТО СЕ СТРОИ				ПСЕВД.НА ПРОСВЕТИ- ТЕЛЯ ПЕТКО РАЛЕВ	СЪПРУГАТА НА ТИТАНА АТЛАНТ /ГРЪЦ.МИТ./	МЯРКА ЗА ТЕЖЕСТ НА ЗЛАТО	
ЧОВЕК, ЖИВЕЕЩ В КОЛИБИ	СПОРТНО РАВЕНСТВО		ГРАД В ПОЛША			ДРЕВНО- ГРЪЦКИ ФИЛОСОФ	
	СТАРА МЯРКА ЗА ТЕПЛО		ФУТБ.ТИМ ОТ ВИДИН				КАНТОН В ШВЕЙЦАРИЯ
				БЕЗЧИН- СТВАЩИ БАНДИ			ЕЗЕРО В ЕИРЕ
ВИД ЯПОНСКА ФЕХТОВКА				ЦИФРА		СТОЛИЦАТА НА ИТАЛИЯ	
МЕСЕЦ					НАПОИТЕЛ- НА ВАДА	СПОРТИСТИ С НАЙ-ГОЛЕ- МИ ИЗПЕДИ ЗА ПОБЕДА	
		ИСПАНСКИ КЕЛТСКИ ПРИНЦИПИТ./		ДВИЖЕНИЕ НА ОРЪДИЕ	РЯДЪК КОПОТ ОТ СЛИВИ И КРУШИ /МН.Ч./		ОХРАНЕН И ЯК КОН
УСЕЩАНЕ ЗА СЛАДКО, СОЛЕНО И ДР.	ТРОПИЧЕСКИ ПЛОДОВЕ	СПОРТНА ЖУРНАЛИСТКА В НОВА ТВ			ПРОВЛАК В ТАЙЛАНД		БЪЛГАРСКО ИЗДАТЕЛСТВО
	ВЕЛОСИПЕД		ГРАД В ГАНА	ГОЛ			ХИЩНИ МОРСКИ РИБИ
ФРЕНСКА КИ- НОАКТРИСА			СЕЛСКО ВЪСТАНИЕ В ИНДИЯ /1921-1923/	МУЗИКАЛНО СЪЗВУЧИЕ	ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ	ФРЕНСКИ ИСТОРИК	
ВИД ДЪЛГИ ПАНТАЛОНИ			ВИД БОМБОНИ ФРЕНСКИ ФУТБ.ТИМ			АНГЛИЙСКИ ФИЛОСОФ	ХОЛАНДСКИ ЖИВОПИСЕЦ
		ПУБЛИЧЕН ГОВОРИТЕЛ					ГРАД В РУМЪНИЯ
ГРАД В ЮГО- ИЗТОЧНА БЪЛГАРИЯ		ГЕРОЙ В ПОЕМАТА "ОДИСЕЯ" ОТ ОМИР		МАЙКА И БАЩА		МАТЕМАТИЧЕ- СКИ ЗНАК ЗА ИЗВАЖДАНЕ	
БЕЗАЛКО- ХОЛНА НАПИТКА					ЛИРИЧЕСКИ ПОЕТ		

Феновете на ЦСКА са №2 в света за шоуто срещу Лудогорец

Улtrasите на ЦСКА получиха сериозно признание за невероятното пиросоу, което направиха по време на дербито на върха в класирането на "А" група срещу Лудогорец миналия уикенд. Благодарение на феерията от факли, димки и заря, сектор "Г" попадна за пореден път този сезон в класацията топ 5 в света на сайта Ultras-World. Този път "армийците" заемат второ място в класацията. "Червените" фенове обаче докараха за изпълненията си глоба от 2000 лв. от Дисциплинарната комисия на БФС. В хореографиите през уикенда те са изпреварени единствено от запалняковците на аржентинския Расинг, които спретнаха невероятно шоу за домакиния си мач срещу гранда Ривър Плейт.

Феновете на Расинг първо издигнаха огромно знаме, покриващо 3 сектора, а след това запалиха огромно количество димки в цветовете на любимия си клуб. Третото място е за привържениците на Раджа Казабланка с много сложна за изпълнение мозайка в две части. Зад улtrasите от сектор "Г" в подреждането на най-добре представилите се фенове през изминалата седмица са легендарните привърженици на Бока Хуниорс и миланските грандове Милан и Интер.

Снимка: Благоевска ЦВЕТКОВА

Спортият министър Красен Краев откри първата Национална антидопингова конференция под мотото „Честна игра за постижения без допинг“. На двудневния форум присъства и генералният секретар на Българския олимпийски комитет Белчо Горанов, а лектори са Фредерик Донзе - директор на Европейското бюро на Световната антидопингова агенция (WADA) и член на изпълнителното бюро на WADA, Жозеф де Пенсие - председател на Института на антидопинговите организации (INADO) и член на изпълнителното бюро на WADA, и Стейси Шейл, заместник-директор на Английската национална антидопингова организация

Светльо Дяков в топ 4 на бегачите

Капитанът на Лудогорец изпреварва звездите Меси и Роналдо по метраж в Шампионската лига

Лудогорец се представя повече от прилично в груповата фаза на Шампионската лига. Тимът спечели до момента 4 т. след победата над Базел с 1:0 и равенството 2:2 с Ливърпул в сряда. УЕФА води класация, според която капитанът на "орлите" Светослав Дяков е на четвърта позиция по пробегана дистанция от всички футболисти

в групите на Шампионската лига. Халфът на "зелените" е изиграл 445 минути, в които е пробягал общо 60 998 м, т.е. 61 км за петте мача, в които е участвал. Пред него са единствено беларусинът Михаил Гордейчук от БАТЕ Борисов с 62 236 м, испанецът Хорхе Ресурсион Меродио - Коке от Атлетико Мадрид с 61 913 м и брази-

лецът Винисиус от кипърския АПОЕЛ Лимасол с 61 234 м.

Назад в класацията остават работливи халфове като испанците Шаби Алонсо (Байерн Мюнхен) - 18-и с 57 750 м, Сеск Фабрегас (Челси) с 55 373 м и холандецът Уесли Снайдер от турския Галатасарай с 51 035 м и други. Само за справка: най-добрите играчи в света - Лионел Меси е изминал 39 991 м за 427 мин., а Кристиано Роналдо има на сметката си 46 937 м за 435 мин.

ДВАМА НАШИ ПЛУВЦИ НА КАМП НА ФИНА

Двама наши плувци от "А" отбора ни ще участват в камп на ФИНА (Международната асоциация по плувни спортове), който ще се състои в рамките на световното първенство за мъже и жени в 25-метров басейн в Доха, Катар. Това са Антъни Иванов и Бояна Томова, които ще бъдат придружавани от личния си треньор Роза Георгиева. Те заминават за младежкия форум на разнизи на световната централа, която поема разходите на двама състезатели (1 момиче и 1 момче) от всяка страна. Шампионатът се открива утре. Първентството ще бъде предшествано и от извънреден конгрес от днес до понеделник.

На световното България ще бъде представена от Нина Рангелова (на 50 м, 100 м и 200 м свободен стил) и Мартин Желев (на 50, 100 и 200 м гръб). Двамата ще бъдат в Доха с личните си треньори Стив Колин и Кристиан Минковски. Стартовете са от 3 до 7 декември, а плувците ни пътуват за Катар утре. Покрит норматив за участие на световното имаше и големата ни надежда в женското плуване Георгия Кадоглу, която обаче отказа участие, защото не се чувства подготвена за подобен голям форум.

Европейска баскет сегмица за 7-ма година у нас

Мони ГЕОРГИЕВ

За 7-ма поредна година Спецшъл Олимпикс България (СОБ) в партньорство с Българската федерация по баскетбол и Националната баскетболна лига (НБЛ) организират кампания в подкрепа на Европейската баскетболна седмица на

Спецшъл Олимпикс 2014 под наслон "Баскетбол за всички". Всички отбори от НБЛ и "А" група ще носят специални ленти на мачовете си от днес до следващата неделя. За хората с интелектуални затруднения ще бъдат организирани обучение, посещения на баскетболни срещи и др.

Националният директор на СОБ д-р Христо Христов, спортният директор на НБЛ Сандра Велчева и спортният координатор на СОБ Емил Иванов (от ляво на дясно) с гордост отбелязват, че България е единствената страна в Европа, в която всички отбори се включват в Европейската баскетболната седмица

ДЕВЕТ ГОДИНИ без нашия скъп баща и дядо ГЕОРГИ ЕНЕВ ВЪЛЕВ (Бай Еньо) 1924-2005

Ти оставаш с нас, защото те носим в сърцата си - с много любов, болка и благодарност за светлия спомен.

От геца и внуците

гледайте

ФУТБОЛ

ПО НОВА
16.00 Левски - Литекс
ПО ДИЕМА
13.30 Славия - Ботев Пг
ПО БТВ ЕКШЪН
21.00 Рен - Монако
ПО РИНГ
19.00 Сасuolo - Верона
21.45 Кievo - Лацио
ПО НОВА СПОРТ
14.45 Уест Бромич - Арсенал
19.30 Сьондърланд - Челси
ПО ЕВРОСПОРТ 2
16.30 Херта - Байерн
19.30 Хофенхайм - Хановер
ПО Ф+
17.00 Хетафе - Атлетик Билбао
19.00 Еспаньол - Леванте
21.00 Малага - Реал Магруг

УТРЕ

ПО ДИЕМА
13.30 Марек - ЦСКА
15.30 Лудогорец - Локо Сф
ПО НОВА СПОРТ
15.30 Саутхемптън - Манчестър Сити
18.00 Тотнъм - Евертън
ПО БТВ ЕКШЪН
16.00 Милан - Удинезе
19.00 Ювентус - Торино
21.45 Рома - Интер
ПО РИНГ
16.00 Палермо - Парма
ПО ЕВРОСПОРТ 2
16.30 Волфсбург - Борусия М
18.30 Айнтрахт - Борусия Д
ПО ТВ+
12.30 Локомотив М - Спартак М
21.45 ПСВ Айндховен - Фейенорд
ПО Ф+
13.00 Атлетико М - Депортиво Ла Корнуя
18.00 Севилья - Гранада
22.00 Валенсия - Барселона

момо

3 1 8
5 ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №95

6 от 49
I ТЕГЛЕНЕ: 9, 12, 14, 30, 48, 49
II гр. (6) няма
III гр. (5) 8 по 4250.20Лв.
IV гр. (4) 588 по 57.80 Лв.
V гр. (3) 11 951 по 4 Лв.
ДЖАКПОТ: 1 135 982.35 Лв.
II ТЕГЛЕНЕ: 1, 16, 20, 23, 31, 46
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 1 334 212.76 Лв.
6 от 42
15, 16, 18, 32, 41, 42
I гр. (6) няма
II гр. (5) 14 по 823.10 Лв.
III гр. (4) 453 по 25.40 Лв.
IV гр. (3) 7642 по 2.20 Лв
ДЖАКПОТ: 81 642.00 Лв.

5 от 35
I ТЕГЛЕНЕ: 7, 17, 23, 24, 28
II гр. (5) 1 от 23 982.90 Лв.
III гр. (4) 324 по 74 Лв.
IV гр. (3) 10 762 по 3 Лв.
V ТЕГЛЕНЕ: 2, 14, 19, 22, 35
I гр. (5) 2 по 11 991.40 Лв.
II гр. (4) 291 по 82.40 Лв.
III гр. (3) 9028 по 3.50 Лв.

ТОТОДЖОКЕР

Позиция: 2, 4, 5
Цифра 2, 2, 0
I гр. (3) 26 по 710.30 Лв.
II гр. (2) 2530 по 7.30 Лв.
ЗОДИАК
4, 14, 15, 18, 41 + 8 (Скорпион)
I гр. (5+1), II гр. (5), III гр. (4+1) и
IV гр. (4) няма
V гр. (3+1) 13 по 100 Лв.
VI гр. (3) 147 по 10 Лв.
VII гр. (2+1) 250 по 5 Лв.
VIII гр. (1+1) 1287 по 1 Лв.

Почина д-р Жан Филипов

Дългогодишният доктор на Левски д-р Жан Филипов почина на 76-годишна възраст. Той работи на "Герена" още от времето, когато синята фланелка е носел великият Георги Аспарухов. Прочутият доктор има над 40 години зад гръба си в "синия клуб" и е рекордър по титли и купи с отбора, чествал тази година 1 век от основаването си, бе истински символ на левскарщината и силния дух, отбелязват от ръководството на ПФК Левски, които заедно със служителите на клуба изказват своите искрени съболезнования на близките на доктор Филипов и се покланят пред светлата му памет.

ОСЕМНАДЕСЕТ ГОДИНИ
живеем с болката

за о.з. полковник СИМЧО М. КОХЕНОВ ст.н.сър., к.ф.н.

Той ни остави
в наследство своята
мъдрост, трудолюбие,
честност, любов
към хората,
семейството и
отдаденост
в борбата и вярата
в социалистическия
идеал.

ДЪЛБОК ПОКЛОН
ПРЕД СВЕТАЛАТА МУ ПАМЕТ!

От семейството

РИВЪР ПЛЕЙТ И АТЛЕТИКО НАСИОНАЛ НА ФИНАЛ ЗА „КОПА СУДАМЕРИКАНА“

Аржентинският Ривър Плейт се класира за втори път на финала в турнира „Копа Судамерикана“, аналог на Лига Европа, след като победи с 1:0 в реванша сьнародниците си от Бока Хуниорс на стадион „Ел Монументал“ в Буенос Айрес. Първият мач завърши 0:0 и успехът запази позитивното настроение на червено-белите въпреки смъкването им извън челото в местното първенство след поражението от Расинг. Срещата започна кошмарно за Ривър Плейт, след като още в 20-ата секунда съдията отсъди доста спорна дузпа за противника. Вратарят Марсело Броверо обаче спаси с една ръка изстрела на нападателята на Бока - Емануел Джиљоти, който все пак в по-късен етап от мача прати топката в мрежата, но беше маркирана засада. Преди това обаче халфът Леонардо Пискуличи (16) откри за Ривър и голът му се оказа победен. През 2003 г. Ривър Плейт загуби финала за трофея от перуанския Сиенсиано. Бока пък

Снимка БГНЕС

Теофило Гутierrez (вдясно) от Ривър Плейт се бори за топката с Марсело Меси от Бока Хуниорс на стадион „Ел Монументал“ в Буенос Айрес в реванша от полуфиналите за „Копа Судамерикана“, спечелен от тима му с 1:0 с гол на халфа Леонардо Пискуличи (16). След 0:0 в първия мач Ривър се класира за втори път в историята си на финала на втория по значимост клубен турнир в Южна Америка, аналог на Лига Европа

са шампиони в турнира през 2004 и 2005 г. На финала аржентинците ще срещнат колумбийския Атлетико Насионал, отстранен след дузпи бразилците Сао Пауло след разменени победи с по 1:0. От 11-те м колумбийците триумфираха с 4:1 наред Бразилия. Сао Пауло стигна до успеха благодарение на невероятно изпълнение на

свободен удар от Пауло Енрике Гансо, което осигури продължения и дузпи. В заключителните митнети бразилците удариха 2 греди, но и стражът им Роджеро Сени, абсолютен световен голмайстор между вратарите, извади едно положение на Джонатан Колети. При наказателните удари Алан Кардец стреля над вратата, а

колумбийският вратар Франко Армани спаси шута на Рафаел Толой, докато колумбийците вкараха без грешка в първите 3 опита. Битката за трофея отново е в 2 мача на разменено гостуване. Първата среща е на 3 декември в Меделин, а реваншът - на 10-и на стадион „Антонио Веспуччо Либерти“ в Буенос Айрес.

Селтик губи и се класира

Тонев резерва при домакинския провал на „детелините“ срещу Залцбург

Българският национал Александър Тонев влезе в игра в 74-ата мин. при загубата на Селтик с 1:3 от ФК Залцбург (Австрия) в среща от V кръг в група D на Лига Европа.

Разследваният за расизъм българин замени Чарлс Мългрю. Гостите от Австрия поведоха набързо с 2:0 още до 13-ата минута след попадения на бразилеца Алан. Стефан Йохансен (30) намаля, но в в последните секунди на добавеното време Наби Кейта оформи триумфа на Залцбург. Отборът от Австрия си бе осигурил класирането и преди този мач. Въпреки загубата и „детелините“ се класираха предсрочно за фазата на елиминациите, след като в другия мач в групата аутсайдерът Астра Пловдив надигра с 1:0 хърватския Динамо Загреб. Така румунците изскочиха трети с 4 т., а хърватите са последни с 3.

Още 9 отбора си осигуриха място

във фазата на елиминациите кръг преди края - италианските Интер, Наполи и Фиорентина, английските Тотнъм и Евертън, турските Бешикташ и Трабзонспор, украинският Динамо Киев и холандският Фейенорд.

Тотнъм победи с 1:0 Партизан Белград в мач от група С. Срещата на „Уайт Харт Лейн“ беше прекъсната за около 10 минути в края на първото полувреме заради проблеми с фенетите и нахлуването им на терена. Три пъти привърженици с фланелки с логото на спонсора на Тотнъм нахлуваха на тревата. Делегатът на УЕФА прекъсна срещата за известно време, докато нещата се нормализират. Албанско знаме от трибуните пък допълнително провокира агитката от 300-400 „навиячи“. Тримата бяха арестувани, съобщиха от лондонския клуб. Един от нахлулите на терена се опита да се снима с мобилния си те-

лефон с нападателя на „шпорите“ Роберто Солдадо. Английският тим вероятно ще бъде наказан от УЕФА. Бенжамен Стамбули (49) донесе победата на домакините.

Срещата от група Е Ещорил - ПСВ Айндховен беше прекратена на полувремето при резултат 3:2 заради проливен дъжд и трябваше да се доиграе снощи по нареждане на УЕФА. Домакините се нуждаеха от победа, за да запазят шансовете да продължат напред в турнира. Холандският национал Мемфис Депай (6) откри за гостите, но Тозе (12) изравни. Лусиано Нарсинг (14) отново даде аванс на „филিপсите“. Куача (30) отново изравни, а Диего Амадо (39) изведе домакините напред. На почивката шведският главен рефер Мартин Стрьомбергсон реши, че срещата няма да се поднови заради наводнения терен.

ЛИГА ЕВРОПА, V КРЪГ

ГРУПА А

Вилреал (Исп) - Борусия Мьонхенгладбах (Гер) 2:2; Цюрих (Швейц) - Аполон Лимасол (Кип) 3:1

1. Борусия М	5	2	3	0	11:4	9
2. Вилреал	5	2	2	1	13:7	8
3. Цюрих	5	2	1	2	10:11	7
4. Аполон	5	1	0	4	4:16	3

ГРУПА В

Торино (Ит) - Брюж (Бел) 0:0; ХИК Хелзинки (Фин) - Колпачен (Дан) 2:1

1. Брюж	5	2	3	0	8:4	9
2. Торино	5	2	2	1	4:2	8
3. ХИК Хелзинки	5	2	0	3	4:9	6
4. Колпачен	5	1	1	3	4:8	4

ГРУПА С

Тотъм (Анг) - Партизан Белград (Сър) 1:0; Астерас Триполис (Гър) - Бешикташ (Тур) 2:2

1. Тотъм	5	3	2	0	9:3	11
2. Бешикташ	5	2	3	0	10:5	9
3. Астерас	5	1	2	2	7:10:5	8
4. Партизан	5	0	1	4	1:9	1

ГРУПА Д

Селтик (Шот) - Залцбург (Ав) 1:3; Астра (Рум) - Динамо Загреб (Хърв) 1:0

1. Залцбург	5	4	1	0	16:7	13
2. Селтик	5	2	2	1	7:7	8
3. Астра	5	1	1	3	5:10	4
4. Динамо	5	1	0	4	8:12	3

ГРУПА Е

Динамо Москва (Рус) - Панатинайкос (Гър) 2:1; Ещорил (Порт) - ПСВ Айндховен (Хол) - прекратен на полувремето при резултат 3:2 заради наводнен терен

1. Динамо М	5	5	0	0	8:3	15
2. ПСВ Айндховен	4	4	1	1	5:4	7
3. Ещорил	4	1	0	3	3:4	3
4. Панатинайкос	5	0	1	4	5:10	1

ГРУПА F

Интер (Ит) - Днелър (Укр) 2:1; Сент Етиен (Фр) - ФК Карабах (Азерб) 1:1

1. Интер	5	3	2	0	6:2	11
2. Сент Етиен	5	0	5	0	2:2	5
3. Карабах	5	1	2	2	3:5	5
4. Днелър	5	1	1	3	3:5	4

ГРУПА G

Риека (Хърв) - Стандард Лиеж (Бел) 2:0; Фейенорд (Хол) - Севиля (Исп) 2:0

1. Фейенорд	5	3	0	2	7:6	9
2. Севиля	5	2	2	1	7:5	8
3. Риека	5	2	1	2	7:7	7
4. Стандард	5	1	1	3	4:7	4

ГРУПА H

Краснодар (Рус) - Лил (Фр) 1:1; Волфсбург (Гер) - Евертън (Анг) 0:2

1. Евертън	5	3	2	0	10:2	11
2. Волфсбург	5	2	1	2	11:10	7
3. Лил	5	0	4	1	3:6	4
4. Краснодар	5	0	3	2	6:12	3

ГРУПА I

Слован (Слвк) - Йънг Бойс (Швейц) 1:3; Спарта Прага (Чех) - Наполи (Ит) 0:0

1. Спарта Пр	5	3	1	1	11:4	10
2. Наполи	5	3	1	1	8:3	10
3. Йънг Бойс	5	3	0	2	11:7	9
4. Слован	5	0	0	5	1:17	0

ГРУПА J

Олборг (Дан) - Стяуа (Рум) 1:0; Динамо Киев (Укр) - Рие Аве (Порт)

1. Динамо К	5	4	0	1	10:4	12
2. Олборг	5	3	0	2	5:8	9
3. Стяуа	5	3	1	1	11:7	7
4. Рие Аве	5	0	1	4	3:10	1

ГРУПА K

Динамо Минск (Блр) - ПАОК Солун (Гър) 0:2; Гинган (Фр) - Фиорентина (Ит) 1:2

1. Фиорентина	5	4	1	0	10:2	13
2. ПАОК	5	2	1	2	9:5	7
3. Гинган	5	2	1	2	5:5	7
4. Динамо М	5	0	1	4	1:13	1

ГРУПА L

Трабзонспор (Тур) - Металист Харков (Укр) 3:1; Локерен (Бел) - Легия Варшава (Пол) 1:0

1. Легия	5	4	0	1	5:2	12
2. Трабзонспор	5	3	1	1	8:4	10
3. Локерен	5	2	1	2	3:4	7
4. Металист Харков	5	0	0	5	3:9	0

Първите две отбора от всяка група се класират за 1/16-финалите на турнира напредот.

Първите два отбора от всяка група се класират за 1/16-финалите на турнира напред.

Произведено в България

Околните - това сме ние

Иван ЧЕНЧЕВ

Знаете ли кое ме впечатли сериозно на стадиона по време на мача на Лудогорец с Ливърпул? Бях там и видях с очите си как при резултат 1:0 за българите, вместо да се тресат трибуните като човек с работещо канго в ръце, някакви търговци започнаха да разнасят... пуканки. Признавам, това ме шокира. Споделих какво ми се върти в главата с хората около мен и те ме изгледаха странно. Защо, питаха с неразбиращ поглед, да не се продават пуканки. Явно не стоплиха в студения ден каква е темата. Сетих се докато ли сме я докарали, та вече всичко приемаме за нормално. И намеряваме времента, в които живеем. Оправдаваме се с тях. Колко още? Някъде тук в разсъжденията идва ред на възпитанието. То се формира и по спортните площадки. По стадионите. Но преди. Сега не е така. Днес улицата командва. Питайте Орешарски, ако не вярвате.

Да не се отклонявам. Аха. Пуканките. На мач! От Шампионска лига. В този момент си мислех как, ако ЦСКА или Левски водят на Ливърпул, не пуканки, бинтове и риванол сяха да продават на трибуните. Околните се съгласиха, като чуа тази теза, изказана на глас. А околните - това сме ние. Поне за реалната, а не периферната Европа.

Иначе не. Разбира се, че не е добре да е така, но е част от фолклора на Балканите. Неделима част. Затова сме такива. Явно упорито се опитват да ни поамериканчат. А всъщност може би вече са го направили. Нали тези от онзи ден бяха на мач, по дяволите? Не на кино. На тях трябваше да не им пука за стомасите през някакви си 90 минути. А те пукат пуканки.

Хора, има и друго. Все си мисля, че ние работнички излизаме на такива, за които знаем, че струват доста пари. И каква се получи на въпросния мач? Едни пълни беззабавници от Ливърпул, дето имали нам кви си цени във визитката, се оказва един бройлер с грешка в растежа. Нашите играха по-добре от тях. Е, на кой тогава и защо изобщо трябва да се кланаме. Та ние, българите, сме побеждавали всякакви наптомни изкуствености. И бъдете сигурни, пак ще го правим. Просто така се раждаме.

Със заложби. Гордейте се, че сте българи, рече Бил Клинтън в София преди вече доста години. Айде де. Все още може. Заради спорта. И още две-три неща...

„СИНЯ БЪЛГАРИЯ“ СКОЧИ СРЕЩУ БАТКОВ, ТИТИ И ЙОВОВ

Тръст „Синя България“ излезе с гневна декларация срещу Фонд „100 години Левски“, чиито учредители са Тити Папазов, Христо Йовов, Тодор Батков и Ина Йорданова. Васил Колев и хората около него са бесни от липсата на отчет, свързан с празненствата по случай юбилея на „синия“ клуб, и настояват за незабавен такъв. От тръста също така допълват, че те ще се заемат с издаването на книгата за клуба, тъй като от фонда не правят нищо по въпроса. Ако отчет от страна на фонда не бъде предоставен, че бъдат потърсени законовите начини за получаване на такъв.

Ето какво написана от тръст „Синя България“ в сайта си:

„Тръстът на привържениците на Левски „Синя България“ ще се опита да спаси издаването на книгата за 100-годишнината на клуба. Тя трябва да бъде издадена от Фондация „Фонд 100 години Левски“, която притежава авторските права. Независимо че книгата е написана и подготвена отдавна, издаването й не се е осъществило досега по неясни причини. УС на тръста направи постъпки за получаването на авторските права на книгата, след което ще се заеме с организирането на нейното издаване.

Същевременно УС на тръста използва случая, като за ПОРЕДЕН път в качеството си на един от най-големите дарители и участници в организирането на тържеството на 23 май 2014 г. иска фондацията да представи пълен и подробен отчет за цялостната си дейност, от който да се вижда ясно, недвусмислено и с необходимите документи колко средства са събрани в различните кампании и как са изразходвани. Изразяваме огромното си огорчение като част от левкарската общност, че такъв отчет до този момент липсва.

Настояваме отчетът да бъде предоставен до края на календарната 2014 г., за да бъдат опровергани циркулиращите в общността слухове за злоупотреби. Ако подобен отчет не бъде предоставен в посочения срок, ще потърсим следващи законови стъпки дейността на фондацията да бъде издадена на светло“, отбелязаха левскарите.

Светльо Дяков
бяга много
повече от Меси
и Роналдо

Стр. 38

Лорд Себастиан Коу, Константинос Филипидис, Татяна Желача и Добромир Карамаринов (от ляво на дясно) след наградяването в Букурещ

Сръбският и грък са №1 на Балканите

Копиехвъргачката Желача и овчарският скакач Филипидис са атлети на 2014 г.

Сръбската копиехвъргачка Татяна Желача и гръкият състезател в овчарския скок Константинос Филипидис получиха призове за атлети №1 на Балканите за 2014 г. Това стана на четвъртата Балканска гала, която се проведе в Букурещ и бе организирана от Асоциацията на балканските атлетически федерации (АБАФ) и Румънската атлетическа федерация. Желача, която тази година спечели сребро от Европейското първенство на открито в Цюрих с национален рекорд (64.21 м), получи приза си лично от вице-президента на Международната федерация по лека атлетика (ИААФ) лорд Себастиан Коу (Вбр). Отличieto на световния шампион в зала за 2014 г. Филипидис му бе връчено от президента на АБАФ Добромир Карамаринов. Специални гости на Галата в Букурещ бяха Ахмад Ал Камали, президент на атлетическата федерация на страните от Персийския залив и член

на Съвета на ИААФ, вицепрезидентите на европейската атлетика Карел Пилни, Жан Грасиа и Хосе Луис де Карлос. Поради ангажимент на Галата не успя да присъства вицепрезидентът на ИААФ и член на МОК Сергей Бубка. Той обаче изпрати специално приветствие към призьорите и членовете на АБАФ.

При девойките приза "Изгряваща звезда" получи румънската спринтьорка Йоана Джордже, която спечели злато с щафетата на 4 x 100 м от II младежки олимпийски игри, а също така взе бронз на 200 м от Европейското за младежи и девойки. Джордже бе наградена от президента на Румънската атлетическа федерация Йон Санду. Отличieto за "Изгряваща звезда" при младежите тази година е за световния шампион за 2014 г. на диск при младежите Мартин Маркович (Хърв). V Балканска атлетическа гала ще се проведе през ноември 2015 г. в Тбилиси.

Трети бронз за щангистите ни в Лимасол

България спечели още едно отличие на продължаващото в Лимасол Европейско първенство по вдигане на тежести за юноши, девойки и младежи до 23 г. При девойките в най-тежката категория Джесика Иванова (+75) грабна бронза с двубой 192 кг. 16-годишната българка изхвърли 87 кг и изтласка 105 кг, като направи само един неуспешен опит във второто движение. Титлата с двубой от 265 кг заслужи 19-годишната Анастасия Лисенко (Рус), а вицешампионка с едва 208 кг стана Катаржина Орджинска (Пол).

Това е трети бронз за България от европейското първенство в Кипър. В понеделник трети завършиха Асен Мурадов (56 кг) при младежите до 23 г. и Наталия Драганова (48) в същата възрастова група при девойките.

По-късно вчера на подиума излезе една от големите ни надежди - олимпийският шампион от I младежки игри в Сингапур Георги Шиков (94 кг) при младежите до 23 г. и Костадин Петров (+105 кг) при свръхтежките юноши. Българското участие завършва днес с представянето на Марина Димитрова (+75 кг) при девойките до 23 г.

Джесика Иванова

Националите по футбол за глухи завършиха 10-и в Европа

Националният отбор на България по футбол за глухи приключи участието си на Европейското първенство в София. Водени от треньорите Борислав Фердинандов и Иван Стоилов, футболистите ни загубиха от Хърватия с 2:6 в спора за 9-о място. Контузията на капитана Пламен Симеонов през първото полувреме и липсата на равностойни играчи от резервната скамейка се оказа решава-

що. Така България остана на 10-о място в Европа. "Това, че трябваше да играем поне на финал, доведе до напрежение в нашите редици. Продължавам да смятам, че имаме добър отбор, но нямаме равностойни заместници на основните ни играчи и това е големият ни проблем. Още в първия мач с Франция, който завършихме наравно, това пролича. Съжалявам изключително много, защото се бяхме

подготвили на доста добро ниво, а сме на 10-о място. Да отминат емоциите и ще направим сериозен анализ на всеки изигран мач в Арена "Ариеец", за яви единият от двамата ни треньори Борислав Фердинандов.

На шампионата нашите спечелиха 3 мача, загубиха 2 и 1 завършиха наравно. Днес от 16.00 ч. е финалът на Европейското по футбол за глухи между Русия и Украйна.

РУСКИ ДНЕВНИК

Е ЧАСТ ОТ МЕЖДУНАРОДЕН ПРОЕКТ
RUSSIA BEYOND THE HEADLINES
ЗА РУСКИ НОВИНИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

НИЕ ПРЕДОСТАВЯМЕ ИНФОРМАЦИЯ
за 23 страни на 16 езика
в 29 печатни приложения
в 20 сайта за 30 милиона читатели
ПО ЦЕЛИЯ СВЯТ

RBTH.COM

ЧЕТЕТЕ НА: RBTH archive: <http://bg.rbth.com/>

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ВРЕМЕ Е ЗА НОВИ
ПРИКЛЮЧЕНИЯ

Без ограничения в периода на продажба и пътуване.

Цената е за двупосочен билет и включва:

всички такси / безплатен чекиран багаж до 23 кг и ръчна чанта до 10 кг / кетъринг на борда / безплатен избор на място в самолета. В зависимост от издателя на билета може да се добави такса за издаването му.

Трупайте точки с програмите ни за лоялни клиенти:

www.air.bg